

PG 1231

.U52

vol. 3

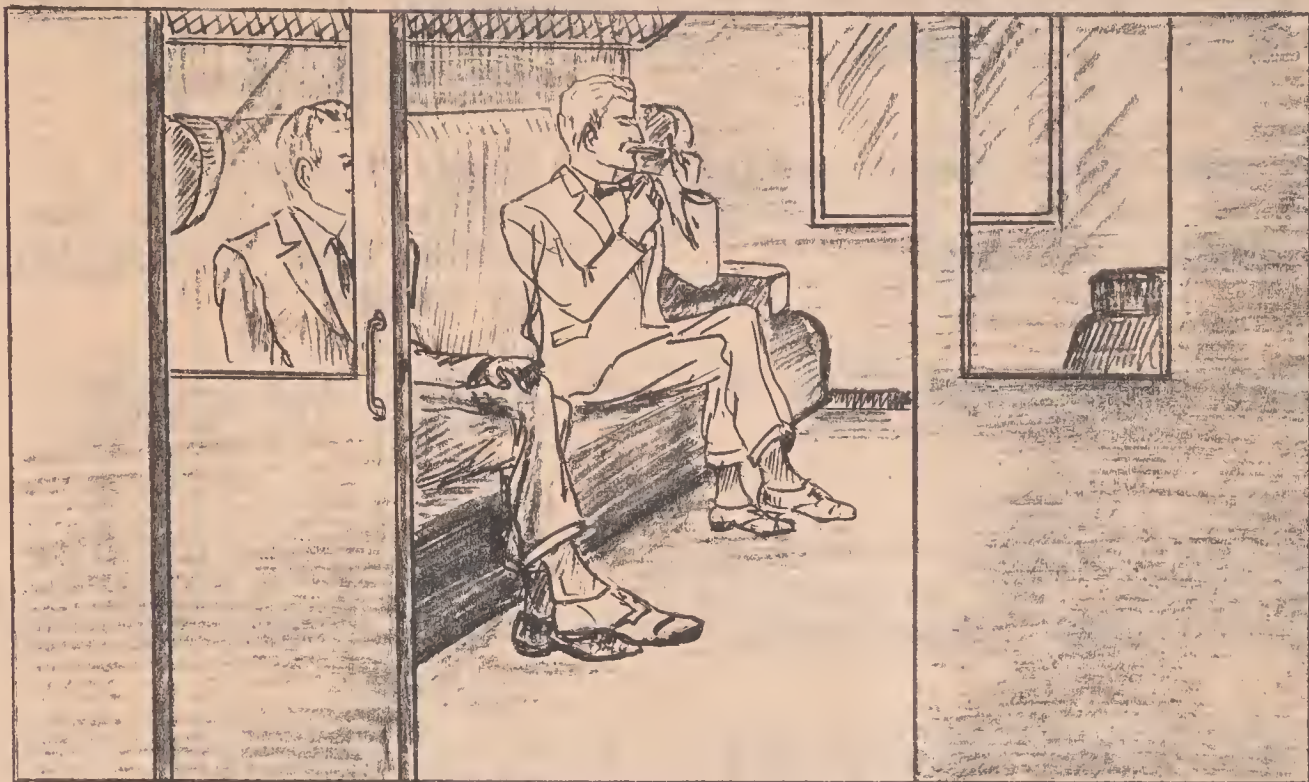
LESSON XI
DAILY UNIT I

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 1

DIALOGUE NO. 1

На путу за Њујорк

On the way to New York

1. Смит: Да ли вам смета
својим пушењем, господине?

1. Smith: Do I disturb
you by my smoking,
Sir?

Путник: Ово је вагон за
пушаче!

Passenger: This is a
smoking car ("a car
for smokers")!

2. Смит: Знам, али ако ви
нисте пушач...

2. Smith: I know, but if
you are not a smoker..

Путник: Не сметате ви мени
ништа. Пушим и ја.

Pass: You are not dis-
turbing me at all. I
smoke, too.

3. Смит: А тако! А куда путу-
јете, ако смем да питам?

3. Smith: Oh, really!
("Oh, so!"). And
where are you traveling
to, if I may ask?

Путник: Идем у Питсбург у
посету једном свом прија-
тељу.

Pass: I am going to
Pittsburgh to visit a
friend of mine ("in
visit to a friend of
mine").

4. Смит: Зар тако далеко путујете само да се састанете са пријатељем?

Путник: Зашто не? Он није обичан пријатељ.

5. Смит: Кажите ми штогод о том свом пријатељу.

Путник: Нема бољег пријатеља на свету од тог мог пријатеља.

6. Смит: Прави пријатељи су данас прилично ретки.

Путник: Ја имам велики број пријатеља, али не верујем свима својим пријатељима.

7. Смит: Колико времена већ познајете тог господина у Питсбургу?

Путник: Познајем се с тим господином много година.

8. Смит: Онда није чудо. Је ли ово директан воз за Питсбург?

Путник: Није. Мораћу да мењам воз у Њујорку, али имам одмах везу.

9. Смит: Да ли сте резервисали место у возу за Питсбург?

Путник: Јесам.

4. Smith: Are you really traveling that far just to meet a friend?

Pass: Why not? He is not an ordinary friend.

5. Smith: Tell me (something) about that friend of yours.

Pass: There isn't a better friend in the world than this friend of mine.

6. Smith: True friends nowadays are fairly rare.

Pass: I have a large number of friends, but I do not trust all my friends.

7. Smith: How long have you known ("do you know") that gentleman in Pittsburgh?

Pass: I have known that gentleman for (many) years.

8. Smith: No wonder then. Is this a through train to Pittsburgh?

Pass: It isn't. I shall have to change the train in New York, but I have a connection right away.

9. Smith: Did you reserve a place on the train for Pittsburgh?

Pass: I did.

R.V.S. 7 N 55

10. Смит: Овај наш воз иде сувише брзо.

10. Smith: This train of ours is going too fast.

Путник: Није (ни) чудо што се дешавају несрећни случајеви!

Pass: It is no wonder that accidents occur.

11. Смит: Знате ли да се јуче на овој истој прузи десио судар возова?

11. Smith: Do you know that a train collision ("collision of trains") occurred on this same line yesterday?

Путник: Да, чуо сам то.

Pass: Yes, I heard that.

ДРУГИ ДЕО

PART II

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА
БРОЈ 1.

GRAMMAR ANALYSIS
NO. 1

PAR. 139 - FULL DECLENSION OF MASCULINE NOUNS

C A S E	THE STEM DOES NOT END IN A PALATAL CONSONANT		THE STEM ENDS IN A PALATAL CONSONANT	
	ANIMATE	INANIMATE	ANIMATE	INANIMATE
	S I N		G U L A R	
N	јелен	прозор	пријатељ	ћевапчић
G	јелен-а	прозор-а	пријатељ-а	ћевапчић-а
D	јелен-у	прозор-у	пријатељ-у	ћевапчић-у
A	јелен-а	прозор	пријатељ-а	ћевапчић
V	јелен-е	прозор-е	пријатељ-у	ћевапчић-у
I	јелен-ом	прозор-ом	пријатељ-ем	ћевапчић-ем
L	јелен-у	прозор-у	пријатељ-у	ћевапчић-у
	P L		U R A L	
N	јелен-и	прозор-и	пријатељ-и	ћевапчић-и
G	јелен-а	прозор-а	пријатељ-а	ћевапчић-а
D	јелен-има	прозор-има	пријатељ-има	ћевапчић-има
A	јелен-е	прозор-е	пријатељ-е	ћевапчић-е
V	јелен-и	прозор-и	пријатељ-и	ћевапчић-и
I	јелен-има	прозор-има	пријатељ-има	ћевапчић-има
L	јелен-има	прозор-има	пријатељ-има	ћевапчић-има

NOTE: a) Some masculine nouns the stem of which ends in "p" have the vocative singular ending "-e", some "-y" and some both "-e" and "-y".

b) Some masculine nouns the stem of which ends in "p" have the instrumental singular ending "-ом", some "-ем" and some both "-ом" and "-ем" (See Par. 90 - 1).

c) Almost all masculine nouns the stem of which ends in a palatal consonant or in "ц", and all masculine nouns which in the nominative singular end in "-тељ", have the instrumental ending "ем" (See Par. 90 - 2).

d) Masculine nouns the stem of which ends in "шт" have the same endings as nouns the stem of which ends in a palatal consonant.

e) The endings listed in the above table are the same for all masculine nouns except a few which have different endings in the genitive plural (See Par. 145).

Examples:

Nominative: (1) Ово је вагон за пушаче.

(2) Знам али ако ви нисте пушач.

(4) Он није обичан пријатељ.

(8) Је ли ово директан воз за Питсбург?

(10) Овај наш воз иде сувише брзо.

(11) Знате ли да се јуче на овој истој прузи десио судар возова.

(6) Прави пријатељи су данас прилично ретки.

(10) Није ни чудо што се дешавају несрећни случајеви.

Genitive: (5) Нема бољег пријатеља на свету од тог мог пријатеља.

(6) Ја имам велики број пријатеља, али не верујем свима својим пријатељима.

(11) Знате ли да се јуче на овој истој прузи десио судар возова.

Dative: (3) Идем у Питсбург у посету једном свом пријатељу.

(6) Ја имам велики број пријатеља али не верујем свима својим пријатељима.

Accusative: (3) Идем у Питсбург у посету једном свом пријатељу.

(7) Колико времена већ познајете тог господина у Питсбургу?

(8) Је ли ово директан воз за Питсбург?

(8) Мораћу да мењам воз у Њујорку, али имам одмах везу.

(9) Да ли сте резервисали место у возу за Питсбург?

(1) Ово је вагон за пушаче.

Vocative: (1) Да ли вам сметам својим пушењем, господине?

Instrumental: (4) Зар тако далеко путујете само да се састанете са пријатељем.

(7) Познајем се с тим господином много година.

- Locative: (5) Кажите ми штогод о том свом пријатељу.
- (7) Колико времена већ познајете тог господина у Питсбургу?
- (8) Мораћу да мењам воз у Њујорку, али имам одмах везу.
- (9) Да ли сте резервисали место у возу за Питсбург?

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 1.

GRAMMAR EXERCISES
NO. 1

Put into the proper form the words in the parentheses:

Шта је ваш отац? - Мој отац је (официри).

Одакле су (ваш учитељ)? - (Наш учитељ) су из (Југо-славија).

Којег порекла су (ваш учитељ)? (Наш учитељ) су (југословенско порекло).

Ко је онај младић? - Онај младић је син (мој учитељ).

Једете ли много (хлеб)? - Не, ја не једем много (хлеб).

Имате ли (бео) и (црн) (лук)? - Имам (бео) али немам (црн) (лук).

Колико (сир) желите да купим? - Молим вас да ми купите један килограм (сир).

Желите ли да купим (сир)? - Не, не треба да купите (сир).

Колико (учитељ) има у (Војна школа) за стране језике? - У (Војна школа) за стране језике има много (учитељ).

Колико (ученик) има у (ваш разред)? - У (мој разред) има три (ученик).

Колико (ученик) има у (њихов разред)? - У (њихов разред) има пет (ученик).

Коме пишете? - Пишем (свој пријатељ).

Коме пише Мара? - Мара пише (своји родитељи).

Волите ли (свој учитељ)? - Да ја волим (свој учитељ).

Имате ли (добар речник)? - Не, ја немам (добар речник).

Кога деца највише воле? - Деца највише воле (своји родитељи).

Како зовете свог учитеља? - Ја зовем (свој учитељ) ("господин учитељ!").

Како почињете да пишете писмо (своји родитељи)? - Ја почињем да пишем писмо (своји родитељи) са ("Драг мој родитељ!").

С киме идете у (град)? - Ја идем у (град) са (свој брат).

Чиме оштрите (оловка)? - Ја оштрим (оловка) (нож).

С киме је отишао водник Петровић? - Водник Петровић је отишао с (борац Перић).

С киме сте били синоћ? - Синоћ смо били са (своји пријатељи).

Чиме бришемо уста за време јела? - За време јела бришемо уста (салвет).

Где је табла? - Табла је на (зид).

Где је птица? - Птица је у (кавез).

Где држимо одела? - Одела држимо у (ормани).

Где висе капе? - Капе висе о (чивилук).

Где треба да обесим капут? - Молим вас да га обесите о (чивилук).

Где треба да ставим одело? - Молим вас да га ставите у (орман).

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ЛЕКЦИЈУ БРОЈ 3

QUESTIONS ON LESSON III

1. Колико људи има на целој земљи?
2. У којој земљи ви живите?
3. Да ли сте увек живели у Калифорнији?
4. Где сте живели раније?
5. На којем полуострву је Монтереј?
6. На коме океану је то полуострво?
7. Какав је ваздух у пределу у којем живите?
8. Које боје је небо?
9. Које боје су облаци?
10. Да ли се месец види дању?
11. Да ли се сунце види ноћу?
12. Шта се осим месеца види на небу ноћу?
13. Има ли доста дрвећа у Пресидију?
14. Има ли храстова у Пресидију?
15. Колико дрвета има у вашој башти?
16. Да ли зими има лишћа на дрветима?
17. Колико листова има ваш српскохрватски речник?
18. Има ли цвећа у вашој башти?
19. Којих врста цвећа има у вашој башти?
20. Шта је ружа?
21. Где има котлова?
22. Која животиња је храбра и верна?
23. Која животиња је обазрива и чиста?
24. Која животиња је племенита?
25. Која животиња је лукава?
26. Која животиња је брза?
27. Да ли је змија топла или хладна?
28. Које домаће животиње знате?
29. Које дивље животиње знате?
30. Коју дивљу птицу знате?
31. Где живе рибе?
32. Које су главне особине доброг ђака?

New Idioms

А тако!	- Oh, really!
Јеси ли при себи?	- Have you gone out of your mind?
Он је остао при свом.	- He stuck to his guns.
Језик за зубе!	- Hold your tongue!
Изићи ће то њему на нос!	- He shall pay for it (through the nose)!
Ручао је на врат на нос.	- He gulped his lunch.

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 1

TRANSLATION
EXERCISE NO. 1

On the way to New York

The passenger who was sitting next to Smith in the car did not smoke. They were traveling in a smoking car, but Smith didn't know whether the other passenger smoked or not. Therefore, he asked him if he might smoke. The passenger answered that he himself was a smoker.

That passenger was going to Pittsburgh to meet a friend whom he had known for years. He had no better friend in the world, he said. No wonder that he was traveling so far to meet that gentleman.

The train in which ("by which") Smith and the other passenger were traveling was not a through train to Pittsburgh. Therefore, that passenger would have to change trains (to change the train) in New York. He will have a connection there as soon as he arrives.

Smith complained that their train was going too fast. He was probably thinking of the train collision that had occurred the day before (дан раније) on that same line.

ШЕСТИ ДЕОPART VIРЕЧНИК БРОЈ 1VOCABULARY NO. 1

1052. смѐтати, v.t.ipfv. - to disturb
pr.t: смѐтам, смѐташ, смѐта
смѐтамо, смѐтате, смѐтају
1053. пу̀шење, n. - smoking
1054. пу̀шач, m. - smoker
gen.sing: пу̀шача
вагон за пу̀шаче - a smoking car
1055. пу̀шити (се), v.t.& r.ipfv. - to smoke
pr.t: пу̀шим, пу̀шиш, пу̀ши
пу̀шимо, пу̀шите, пу̀ше
- *1055. по̀пушити, v.t.pfv. - to smoke
pr.t: по̀пушим, по̀пушиш,
по̀пуши, по̀пушимо, по̀пушите,
по̀пуше
1056. пу̀товати, v.i.ipfv. - to travel
pr.t: пу̀тујем, пу̀тујеш, пу̀тује
пу̀тујемо, пу̀тујете, пу̀тују
1057. смѐти, v.i.ipfv. - may, to be permitted
pr.t: смѐм, смѐш, смѐ
смѐмо, смѐте, смѐју
1058. далѐкс, adv. - far
1059. са̀стати се, v.r.pfv. - to meet
pr.t: са̀станем се, са̀станеш
се, са̀стане се, са̀станемо се,
са̀станете се, са̀стану се
- *1059. са̀стајати се, v.r.ipfv. - to meet
pr.t: са̀стајем се, са̀стајеш се,
са̀стаје се, са̀стајемо се, са̀стајете
се, са̀стају се
1060. што̀год, pr. - something (or other)
- *872. бо̀љи, adj.m. - better
бо̀ља, f.
бо̀ље, n.
1061. свѐт, m. - world
1062. пра̀ви, adj.m. - true
пра̀ва, f.
пра̀во, n.
1063. позна̀вати (се), v.t.& r.ipfv. - to know.. (to know
pr.t: позна̀јем, позна̀јеш, позна̀је each other)
позна̀јемо, позна̀јете, позна̀ју
- *1063. позна̀ти, v.t.pfv. - to recognize
pr.t: позна̀м, позна̀ш, позна̀
позна̀мо, позна̀те, позна̀ју
1064. чу̀до, n. - wonder, miracle
1065. дирѐктан, adj., m. - direct, through
дирѐктна, f.
дирѐктно, n.
1066. мѐњати (се), v.t.& r.ipfv. - to exchange, to
pr.t: мѐњам, мѐњаш, мѐња change
мѐњамо, мѐњате, мѐњају

1067. резервисати, v.t.pfv. - to reserve
pr.t: резервишем, резервишеш,
резервише, резервишемо, резервишете
резервишу
1068. дешавати се, v.r.ipfv. - to happen, to occur
pr.t: дешава се, дешавају се,
- *1068. десити се, v.r.pfv. - to happen, to occur
pr.t: деси се, десе се
1069. случај, m. - case
pl: случајеви
несрећан случај - accident
1070. судар, m. - collision
- *371. земља, f. - country
- *390. лист, m. - sheet
pl: листови
1071. тих, adj.m. - quiet, still
тиха, f.
тихо, n.
Тихи Океан - Pacific Ocean

DAILY UNIT II

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 2

DIALOGUE NO. 2

Смит се укрцава у
Њујорку

Smith embarks in
New York

1. Петар Смит: Колико кејева
(гатова) има у овој
луци?

1. Peter Smith: How
many piers are
there in this port?

Јован Смит: Свако бродарско
друштво има свој кеј или
своје кејеве.

John Smith: Each
steamship company
has its own pier or
piers.

2. ПС: Нисам никад видео
оволико бродова у једној
луци.

2. PS: I have never
seen so many ships
in a port.

ЈС: Ни ја.

JS: Neither have I
("Nor I").

3. ПС: Пароброда (бродова са
парним котловима) има све
мање.

3. PS: There are fewer
and fewer ("all less")
steamships (ships
with boilers).

- JS: А све више моторних бродова.
4. PS: Где је твој брод?
- JS: Ено мог брода!
5. PS: Сувише је мали. Од колико је тона (Колико тона има)?
- JS: Његова тонажа је око петнаест хиљада (тона).
6. PS: А колика му је брзина?
- JS: Вероватно око дванаест морских миља на сат (чворова).
7. PS: Бога ми ће да се љуља!
- JS: У ово време на океану нема толико ветрова.
8. PS: То ти тако мислиш!
- JS: На броду има пуно појасова и чамаца за спасавање.
9. PS: Чамци и појасови за спасавање су важни у случају бродолома, али.....
- JS: Наши очеви нису имали ни толике бродове!
- JS: And more and more motor ships.
4. PS: Where is your ship?
- JS: There is my ship!
5. PS: It's too small. How many tons is it? (does it have?)
- JS: Its tonnage is around fifteen thousand (tons).
6. PS: And what is its speed?
- JS: Probably around twelve nautical miles per hour (knots).
7. PS: By gosh, it will rock!
- JS: At this time (of the year) there is not so much wind ("winds") on the ocean.
8. PS: That is what you think.
- JS: There are plenty of life preservers and lifeboats on the ship.
9. PS: Lifeboats and life preservers are important in case of shipwreck, but...
- JS: Our fathers didn't even have boats of that size!

10. ПС: ...али ја се ипак бојим да путујем малим бродом.

ЈС: Ти сад говориш као да ниси Американац (амерички грађанин)!

11. ПС: Сад ћеш ти мени да причаш шта су Американци (амерички грађани)!

ЈС (смеје се): Зар не видиш, брате мој, да се шалим?

12. ПС: На којој палуби је твоја кабина?

ЈС: На горњој палуби.

13. ПС: Ту ћеш још више да се љуљаш.

ЈС: Што се брод више љуља, то ја боље спавам.

10. PS: ...but still I am afraid to travel on a small ship.

JS: You are talking now as if you were not an American (citizen)!

11. PS: Now you are going to tell me what the Americans (American citizens) are!

JS (laughing): Don't you see, my brother, that I am kidding (joking)?

12. PS: On what deck is your cabin?

JS: On the upper deck.

13. PS: You will rock there even more.

JS: The more the ship rocks, the better I sleep ("What the more.. that better").

ДРУГИ ДЕО

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА БР.2

PART II

GRAMMAR ANALYSIS NO. 2

PAR. 140 - REVIEW OF DEVIATIONS IN FORMATION OF THE STEM OF MASCULINE NOUNS

1. - As we know, the nominative singular of masculine nouns ending in a consonant is the stem itself, except:

a) Nouns which in the nominative singular have a movable "a" (See Par. 7). The movable "a" must be omitted in all cases except the genitive plural:

(9) Чамци и појасови за спасавање су важни у случају бродолома.

(8) На броду има пуно појасова и чамаца за спасавање.

(11) Сад ћеш ти мени да причаш шта су Американци!

(Examples: Американац, борац, ветар, гледалац, долазак, доручак, желудац, задатак, комунизам, катао, краставац, креденац, лакат, литар, магарац, мозак, напредак, наставак, одлазак, орао отац, отпадак, петак, поветарац, понедељак, поштовалац, ручак, старац, таленат, угао, уторак, чешаљ.)

b) Nouns which in the nominative singular end in "лац". The "а" of "лац" is movable in all nouns and in that regard follows the rule under 1) above. But most nouns of this group which denote the performer of some action, and some nouns of this group which do not denote the performer of some action, not only omit the movable "а" but also change the "л" into "о" in all cases except the genitive plural (See Par. 109):

Он нема ниједног поштоваоца.

He does not have any admirer.

Добри људи имају велики број пријатеља и поштовалаца.

Good men have a great number of friends and admirers.

Колико гледалаца је било на утакмици?

How many spectators were there at the game?

(Examples: гледалац, поштовалац.)

NOTE: a) A reliable guide to determine whether "л" must be changed into "о" or not, regardless of what it denotes, is the accent on the syllable before the ending "лац". If the accent is long, the "л" is not changed into "о" (стрéлац - marksman gen.sing. стрéлца).

b) If, because of changing "л" into "о", two "о's" would come together, they coalesce into one long "о" (колац - post, gen.sing. ко́ца).

c) Nouns which in the nominative singular end in "ин" and denote nationality, citizenship, religion or profession (occupation). These nouns have two stems: a singular stem and a plural stem (See Par. 110). The singular stem is the nominative singular itself and the plural stem is obtained by dropping "ин" from the nominative singular:

(10) Ти сад говориш као да ниси амерички грађанин!

(11) Сад ћеш ти мени да причаш шта су амерички грађани!

(Examples: бакалин, Београђанин, хришћанин, Србин).

d) Most nouns of one and some nouns of two syllables which have a long plural (See Par. 37). The singular stem of these nouns is lengthened in the plural by adding "-ов-" or "-ев-". The "-ов-" is added if the stem does not end in a palatal consonant; the "-ев-" is added if the stem ends in a palatal consonant or in "ц", "шт", "жд".

- (1) Колико гатова има у овој луци?
- (2) Нисам никад видео оволико бродова у једној луци.
- (3) Пароброда (бродова са парним котловима) има све мање.
- (3) А све више моторних бродова.
- (4) Где је твој брод?
- (6) Вероватно око дванаест чворова.
- (7) У ово време на океану нема толико ветрова.
- (8) На броду има пуно појасова и чамаца за спасавање.
- (9) Чамци и појасови за спасавање су важни у случају бродолома.
- (9) Наши очеви нису имали ни толике бродове.
- (1) Колико кејева има у овој луци?
- (1) Свако друштво има свој кеј или своје кејеве.
- (9) Наши оцеви нису имали ни толике бродове.

(Examples: брак, брк, брод, ветар, воз, во, врат, врх, гас, гат, голуб, град, дед, део, дом, друг, збор, зид, знак, катао, кров, лакат, лист, мраз, нос, орао, пар, под, сат, сир, син, снег, спрат, стан, суд, труп, ћилим, хлеб, храст, цвет, час, чин, цак, шеф, зец, кеј, кнез, крај, муж, нож, пут, случај, цар, чешаљ.)

NOTE: The noun "цар" is the only noun, the stem of which ends in "р", which takes not "-ов-" but "-ев-" (nom.pl. цар-ев-и); "кнез" is the only noun, the stem of which ends in "з", which takes not only "-ов" but also "-ев-". The "з" in front of "-ев-" changes into "ж" (nom.pl. кнез-ов-и, or кнеж-ев-и).

2. - Not all masculine nouns end in a consonant. Some of them end in "о" (from final "л"), preceded by a vowel. The stem of these nouns is obtained by changing the "о" into "л". But if the final "о" is preceded by the vowel "а", the "а" is movable and the stem is obtained by omitting "а" and by changing "о" into "л" (See Par. 57):

(Examples: део, когао, орао, предео, угао.)

NOTE: To this group belong also the nouns "сто", "во" and "соко" (See Par. 57).

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 2

GRAMMAR EXERCISES
NO. 2

Put into the proper form the words in the parentheses:

Зашто служе (чамац) за спасавање? - (Чамац) за спасавање служе за спасавање путника на случај бродолома.

Има ли много (чамац) у Монтереј? - Да, у (Монтереј) има много (чамац).

Колико (гледалац) је било на (утакмица)? - На (утакмица) је било много (гледалац), ог : На (утакмица) је било тачно пет сто и три (гледалац).

Код (који бакалин) ви купујете храну? - Ми купујемо храну код (бакалин Форд).

Како се зову људи који продају храну? - Људи који продају храну зову се (бакалин).

Које вере су Срби, Хрвати и Словенци? - Срби, Хрвати и Словенци су (хришћанин).

Волите ли више да живите у малим или у великим (град)? - Ја више волим да живим у малим него у великим (град).

Има ли много (зец) у (ова шума)? - Да, у (ова шума) има много (зец).

Дувају ли (ветар) у (Монтереј) често? - Не, у (Монтереј) не дувају (ветар) често.

Где ви станујете? - Ја станујем у (стан) за нежењене официре.

Где живе (орао)? - (Орао) живе у планинама.

Колико (сто) има у (учионица)? - У (учионица) има четири (сто).

Да ли је у свим (део) Калифорније клима иста? - Не, у свим (део) Калифорније клима није иста.

Где сте живели пре него што сте дошли у (Монтереј)? - Пре него што сам дошао у (Монтереј), ја сам живео у (један топао предео) у (Тексас).

Од кога сте добили писмо? - Од (један Србин).

Где је мачка? - Мачка је испод (сто).

Да ли ћемо се видети пре или после (ручак)? - Видећемо се после (ручак).

Да ли је лако ићи против (ветар)? - Не, није лако ићи против (ветар).

Треба ли жене да се боје својих (муж)? - Не, жене не треба да се боје својих (муж).

Познајете ли оног господина без (бркови)? - Не, не познајем оног господина без (бркови), али познајем оног господина са (бркови).

Које боје су (зид)у (наша учионица)? - (Зид) у (наша учионица) су бели.

Шта је у оним (котао)? - У оним (котао) је вода.

Да ли су (храст) велика или мала дрвета? - (Храст) су велика дрвета.

Где има снега лети? - Лети има снега на (врх) високих планина.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ЧЕТВРТУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON IV

1. Ко је у вашем одељењу смеђ?
2. Ко је у вашем одељењу плав?
3. Ко има седу косу?
4. Имате ли ви бркове?
5. Имате ли ви браду?
6. На ком делу лица је брада?
7. Да ли је ваше чело ниско или високо?
8. Да ли је ваш нос велик или мали?
9. Која животиња има велике уши?
10. Где су (природни) зуби?
11. Какве зубе обично имају старци?
12. Да ли су вештачке очи дрвене?
13. Шта значи: "Њена коса као да је свилена"?
14. Шта значи: "Она је златна жена"?
15. Шта је труп?
16. Да ли је глава део човечијег тела?
17. У ком делу се налази мозак?
18. Кад се каже да неко "нема мозга у глави"?
19. У ком делу човечијег тела се налазе срце, плућа и желудац (стомак)?
20. У ком делу човечијег тела се налазе црева?
21. Зашто се каже: "Муж је глава, а жена (је) врат"?
22. Колико бубрега има човек?
23. Које је срце веће: мушко или женско?
24. Да ли сва крв пролази кроз срце?
25. Да ли су колена и стопала на рукама или на ногама?
26. Да ли су шаке и лактови на рукама или на ногама?
27. Има ли мяса на костима у човечијем телу?
28. Да ли је кичма кост?
29. Да ли су ребра кости?
30. Волите ли ви да спавате на леђима?

Колико је:

1,785 - 785	1,000 + 785	600 + 700
1,785 - 1,000	1,000 + 1,000	800 + 900
1,785 - 0	2,000 + 5,000	7 + 4
1,000 : 50	200 + 300	8 + 5
1,000 : 100	400 + 500	9 + 6

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 2

TRANSLATION EXERCISE
NO. 2

Smith embarks in New York

John Smith and his brother Peter are talking while driving in a car to the port. There John will embark for Yugoslavia. Peter is surprised to see so many piers and ships in a port. So is John (Јован такође, or А и Јован). Each shipping company has one or more piers in the port. In the port of New York you can see more and more (of) ships and less and less (of) steamers.

Finally they see the ship on which John will travel. John says that the ship is only fifteen thousand tons and has a speed of twelve knots. Peter thinks that the ship is too small, and that it will rock too much. When Peter heard that John's cabin was on the upper deck, he said that he would rock even more there.

Just like all other real American citizens, John is afraid of nothing. He kids his brother (шалити се са). He says that there are enough lifeboats and life preservers on his ship. And besides, he adds, the more it rocks the better he sleeps.

ШЕСТИ ДЕОPART VIРЕЧНИК БРОЈ 2VOCABULARY NO. 2

1072. кѐј, м. (гѧт, м.) - pier
 пл: кѐјеви (гѧтови)
1073. брѧд, м. - ship, vessel
 пл: брѧдови
1074. лѹка, ф. - port, harbor
1075. брѧдарски, адј.м. - ship
 брѧдарска, ф.
 брѧдарско, н.
1076. друштво, н. - company
1077. пароброд, м. - steamer
 пл: пароброди
1078. мѧторни, адј.м. - motor
 мѧторна, ф.
 мѧторно, н.
1079. тѧна, ф. - ton
1080. тѧнажа, ф. - tonnage
1081. миља, ф. - mile
1082. чвѧр, м. - knot
 пл: чвѧрови
1083. љѹлати (се), v.t.& r.ipfv. - to swing, to rock
 пр.т: љѹлам, љѹлаш, љѹља
 љѹламо, љѹлате, љѹљају
1084. пѧјас, м. - belt
 пл: пѧјасови
1085. спасавање, н. - rescue
 пѧјас за спасавање - life preserver
1086. чамац, м. - boat
 ген.синг: чѧмца
 чѧмац за спасавање - lifeboat
1087. брѧдолом, м. - shipwreck
1088. шѧлити се, v.r.ipfv. - to joke, to kid
 пр.т: шѧлим се, шѧлиш се, шѧли се
 шѧлимо се, шѧлите се, шѧле се
1089. као да, conj. - as if
1090. пѧлуба, ф. - deck
1091. кабина, ф. - cabin
1092. гѧрњи, адј.м. - upper
 гѧрња, ф.
 гѧрње, н.
- *440. златан, адј.м. - really nice (has a
 златна, ф. pleasant disposition)
 златно, н.

DAILY UNIT III

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 3

DIALOGUE NO. 3

На пристаништу

At the pier

1. Јован Смит: Ено мог друга,
поручника Дана.

1. John Smith: There is
my pal, First Lieu-
tenant Dunn.

Петар Смит: С ким је он
онамо?

Peter Smith: Whom is
he with there?

2. ЈС: Разговара се са својим
оцем.

2. JS: He is talking
("conversing") with
his father.

ПС: Хоћеш ли да ме претста-
виш његовом оцу пре свог
одласка?

PS: Will you intro-
duce me to his
father before you
leave (your depart-
ure)

3. ЈС: На сваки начин
(свакако)! Еј, поручниче!

3. JS: By all means!
Hello, Lieutenant!

Дан, син (Дан, млађи): Здраво,
друже!

Dunn Jr: Hello, pal!

4. ЈС (Дану, оцу): Како сте,
господине?

4. JS (to Dunn, Sr.):
How are you, Sir?

Дан, син: Оче, ти већ знаш
Јована Смита, а ово је његов
старији брат Петар.

Dunn Jr: Father, you
already know John
Smith, and this is
his older brother
Peter.

5. Дан, отац: Драго (мило) ми
је. Јесте ли и ви путник?

5. Dunn Sr: Glad to
meet you ("It is
dear to me"). Are
you a traveler, too?

ПС: Само Јован одлази, а ја
сам дошао да га испратим.

PS: Only John is
leaving, and I came
to see him off.

6. Дан, отац: Ви се вероватно
бринете за брата као и ја
за сина.

6. Dunn Sr: You are pro-
bably worrying about
your ("the") brother
just as I (do)
about my ("the") son.

ПС: Знате како је: Европа,
гвоздена завеса, комунизам!

PS: You know how it
is: Europe, Iron
Curtain, communism!

7. Дан, син: Ови наши очеви
(оцеви) мисле да смо ми још
увек деца!

7. Dunn Jr: These fathers
of ours think that we
are still children!

ЈС: Иако ми одлазимо у Евро-
пу као борци за људска
права!

JS: Even though we
are leaving for Eu-
rope as fighters for
human rights.

8. Дан, отац: Да ли ви идете
у Европу као приватно лице?

8. Dunn Sr: Are you go-
ing to Europe as a
private person?

ЈС: Да, идем у Југославију
као претставник (агент) једне
америчке фабрике.

JS: Yes, I am going
to Yugoslavia as the
representative
(agent) of an American
factory.

9. Дан, отац: Какву ћете фабри-
ку да претстављате тамо?

9. Dunn Sr: What kind of
a factory will you re-
present there?

ЈС: Једну фабрику електричних
направа (апарата).

JS: A factory of elec-
trical appliances.

10. Дан, отац: Мораћете да упо-
требите сав свој тален(а)т
ако желите да успете.

10. Dunn Sr: You will have
to use all your talent
if you want to succeed.

ЈС: Знам. Оним сиромасима
онамо треба све, а немају
чиме да плате.

JS: I know. Those
wretched people over
there need everything,
but they do not have
(anything) to pay with.

11. Дан, отац: Не верујем да у
Југославији има много на-
ших пословних агената.

11. Dunn Sr: I don't be-
lieve that there are
many of our business
agents in Yugoslavia.

ЈС: Има их свега неколико.

JS: There are only a
few of them.

PAR. 141 - REVIEW OF CHANGES OF CONSONANTS IN DECLENSION OF MASCULINE NOUNS

The stems of masculine nouns sometimes undergo different changes in declension.

In this regard the following rules must be observed:

1. - Because of the omission of the movable "a" (See Par. 17 and 140 - 1a), it may occur:

a) That a voiced consonant comes before a voiceless consonant and vice versa. A voiced consonant before a voiceless consonant changes into its voiceless counterpart and a voiceless consonant before a voiced consonant changes into its voiced counterpart (see Introduction pp. 8 & 9 and Lesson IV, Par. 64):

Nom. sing: одлазак
напредак
врабац

stem: одласк-
напретк-
врапц-

(2) Хоћеш ли да ме претставиш његовом оцу пре свог одласка?

Господин учитељ је задовољан с нашим напретком.

The teacher is satisfied with our pro-
gress.

Врапци су мале птице.

Sparrows are small birds.

(Examples: долазак, отпадак).

b) That the consonant "д" or "т" comes before an affricate consonant (ц, ч, ц, њ, њ). In this case the "д" or "т" must be omitted:

Nom. sing: отац
задатак

stem: оц-
здатк-

gen. sing: оц-а
здатк-а

nom. pl: оц-и
здац-и

(2) Разговара се са својим оцем.

(7) Ови наши очеви (оцеви) мисле да смо ми још увек деца.

Наши задаци су увек тешки.

Our assignments are always difficult.

(Examples: желудац, напредак, отпадак, петак).

2. - If the stem ends in a velar consonant (к, г, х), it must be changed as follows:

к into ч in the voc.sing. and into ц in the nom., the
г ж э instr. and the
х ш с loc. pl.

Nom. sing.	Stem	Voc. sing.	Nom. pl.	Dat; instr; loc. pl.
војник	војник-	војнич-е	војниц-и	војниц-има
друг	друг-	друж-е	друз-и	друз-има
сиромах	сиромах-	сиромаш-е	сиромас-и	сиромас-има

- (3) На сваки начин. Еј, поручниче!
 (3) Здраво, друзе!
 Јесте ли ви путници? - Are you passengers?
 (10) Оним сиромасима онамо треба све, а немају чиме да плате.

(Examples: бифтек, благајник, брк, вук, дечак, доручак, душек, ђак, задатак, знак, заставник, јастук, језик, јеловник, киоск, колосек, наставак, наставник, облак, отпадак, понедељак, поручник, потпоручник, послужавник, пуковник, путник, речник, столњак, стомак, уторак, унук, ученик, чивилук, човек, Бог, бубрег, дијалог, предлог, пртљаг, сиромах).

3. - The consonant "ц" changes into "ч" in the vocative singular (See Par. 105) and before the syllable "-св-" in nouns which have a long plural (See Par. 37 - 4):

- (4) Оче, ти већ знаш Јована Смита, а ово је његов старији брат Петар.
 (7) Ови наши очев мисле да смо ми још увек деца.

(Examples: гледалац, зец, магарац, месец, поштовалац, старац).

4. The consonant "э" changes into "ж" only in the vocative singular of the nouns "кнез" and "витез" (voc. sing: кнеже, витеже), and in all the plural cases of the noun "кнез" in front of the inserted syllable "-ев" (nom. pl: кнежеви) (See Par. 140 - note).

PAR. 142 - THE MOVABLE "A" IN MASCULINE NOUNS OF FOREIGN ORIGIN

1. - The nouns "командант" (commandant), "креденц" (cupboard), "агент" (agent), "талент" (talent), "патент" (patent), "документ" (document) and other words of

foreign origin with similar endings in the nominative singular do not insert a movable "a" in the nominative singular, although they end in two consonants. However, the movable "a" is regularly inserted in the genitive plural of these nouns (genitive plural: команданата, креденаца, агената, талената, патената, (or: патента), докумената:

- (8) Да, идем у Југославију као претставник (агент) једне америчке фирме.
- (10) Мораћете да употребите сав свој талент ако желите да успете.
- (11) Не верујем да у Југославији има много наших пословних агената.

NOTE: Some of the above nouns are sometimes found with the movable "a" in the nominative singular, too (креденац, таленат, докуменат).

2. - The nouns "комунизам" (Communism) "нацизам" (Nazism), "фашизам" (Fascism), "патриотизам" (patriotism), "фанатизам" (fanaticism) and other foreign words with similar endings insert the movable "a" in the nominative singular:

- (7) Знате како је: Европа, гвоздена завеса, комунизам!

ТРЕЋИ ДЕО

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ БРОЈ 3

PART III

GRAMMAR EXERCISES NO. 3

1. - Put into the proper form the words in the parentheses:

Да ли сте задовољни са (свој напредак)? - Не, ја нисам потпуно задовољан са (свој напредак).

(Какав напредак) показују (ученик)? - (Ученик) показују (добар напредак).

Где сте живели пре (свој долазак) овде? - Пре (свој долазак) овде, ја сам живео у (Њујорк).

Да ли ћемо се видети пре (ваш одлазак)? - Да, видећемо се.

Да ли су (врабац) велике птице? - Не, (врабац) нису велике птице.

Има ли у Калифорнији много (врабац)? - Да, у Калифорнији има много (врабац).

Где је Марко? - Изишао је са (отац).

Шта је вама отац (ваш отац)? - Отац (мој отац) је мој дед.

Да ли су ваши домаћи (задатак) тешки? - Наши домаћи (задатак) нису ни тешки ни лаки.

Имате ли много грешака (errors) у вашим домаћим (зада-
так)? - Како кад, некад више, некад мање.

Шта су ваши (син)? - Моји (син) су (војник).

Шта сте рекли оним (војник)? - Показао сам (они) пут
за логор.

С киме учитељи воле да шетају? - Учитељи воле да шетају
са (своји ученици).

На чему лежимо? - Лежимо на (душеци).

На чему држимо (своја глава) за време спавања? - За вре-
ме спавања ми држимо (своја глава) на (јастуци).

Чиме покривамо столове? - Столове покривамо (столњаци).

Шта учите у (дијалози)? - У (дијалози) учимо разне ствари.

Коме треба увек помоћи? - (Сиромаси) треба увек помоћи.

Како почињете да пишете писмо (свој друг)? - Писмо (свој
друг) почињем да пишем са ("Драги друг!").

Како зовете (војник) коме желите да нешто кажете а не
знате његово име? - (Војник) коме желим да нешто кажем,
а не знам његово име, зовем ("Војник!").

Колико (креденц) имате у (своја кухиња)? - Ја имам само
(један креденац) у (своја кујна).

Какве документе имате? - Ја немам (документи).

Колико (агент) шаље ваша фабрика у (Југославија)? - За сада
моја фабрика шаље само три (агент) у (Југославија).

О чему се данас много говори? - Данас се много говори о
(комунизам).

О чему се много говорило пре неколико година? - Пре неко-
лико година говорило се много о (фашизам) и о (нацизам).

Одакле су дошли њихови (отац)? - Њихови (отац) су дошли
из (Европа).

2. - Translate the following sentences into Serbo-Croatian:

Comrade, what is your name?

Soldier, who is your commandant?

Comrades, do you know where I can buy a good Serbo-
Croatian dictionary?

Soldiers, are you students of the Army Language School?

Old man, are you from this village?

Where do the passengers wait for the train?

I have two cupboards in my kitchen.

The sky is covered with clouds.

Is he afraid of his commandant?

Are they afraid of their commandants?

I am proud of your progress.

They are poor men.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ЧЕТВРТУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON
LESSON IV

1. Волите ли ви живот на селу?
2. Да ли је сеоски живот миран?
3. Да ли ви живите господски у Пресидију?
4. Где се налази човечије срце?
5. Кад се каже да "човек има срца" или да "има добро срце"?
6. Има ли веће љубави од љубави мајке према сину (од мајчине љубави)?
7. Каквом човеку је потребна нега?
8. Зашто болестан човек мора да лежи у кревету?
9. Да ли ви држите шешир на глави кад сте на часу?
10. Како сте доручковали данас?
11. Шта сте јели за доручак?
12. Шта волите више: пржена јаја или кајгану?
13. Колико јаја можете да поједете на дан?
14. Једете ли хлеб (крух) пржен или непржен?
15. Да ли ручавате тачно у подне?
16. Да ли се поврће једе кувано или некувано?
17. Како се још каже "поврће" на српскохрватском?
18. Да ли су шљиве воће или поврће?
19. Како волите више да једете пиринач: сам или с месом?
20. Колико пута на дан пијете кафу?
21. Колико шоља кафе сте попили јуче?
22. Где сте вечерали синоћ?
23. Да ли је вечера била добра?
24. Где ћете да вечерате вечерас?
25. Да ли се тамо добро једе?
26. Да ли је тачно оно што се каже: "Ко мало вечерава добро спава"?
27. Како се каже на српскохрватском: "Several cucumbers"?
28. Како се каже "cucumber salad"?
29. Како се каже "a piece of bread"?

New idioms

На сваки начин.	- By all means.
Мило ми је.	- I am glad.
Ја немам с њим никаква
(никаквог) посла.	- I have nothing to
do with him.
Учинио је то мени
за љубав.	- He did it for
my sake.
Не могу да изиђем с
њим на крај.	- I cannot handle him.
Он је то учинио на своју руку.	- He did it on his own.
Они су сви на једну руку.	- They are all of the
same sort (birds of a
feather).

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 3

TRANSLATION
EXERCISE NO. 3

At the pier

When John Smith and his brother Peter arrived at the pier they saw there Dunn Jr. who was conversing with Dunn Sr.

Dunn Jr. is going to Trieste, but he will be with John on the boat.

Peter told his brother to introduce him to Dunn's father before his (Peter's) departure. Peter called his pal, Dunn Jr. ("Hello, Lieutenant", he said), who introduced Peter to his father. The father said "Glad to meet you". Dunn Sr. was worrying about his son just (као што) as Peter was worrying about his brother. The two "fathers" - as Dunn Jr. called his father and Peter - are afraid of the Iron Curtain and of communism in Europe. But John Smith and Dunn Jr. aren't children (kids) any longer (више). "We are fighters for human rights", said John. John will have a difficult job in Yugoslavia, where he will represent an American factory of electrical appliances. Business agents have to use all their talents if they want to succeed in a country where private business is very limited.

1093. разговара́ти (се), v.i. or r.ipfv. - to converse
 pr.t: разговара́рам, разговара́раш,
 разговара́ра, разговара́рамо, разговара́рате,
 разговара́рају
1094. претста́вити (се), v.t.& r.pfv. - to introduce; to
 represent... (to
 претста́ви, претста́вимо, претста́вите, introduce one-
 претста́ве self)
- *1094. претста́вљати (се), v.t.& r.ipfv. - to introduce; to
 represent... (to
 претста́вља, претста́вљамо, introduce one-
 претста́вљате, претста́вљају self)
1095. начин, м. - manner
1096. дру́г, м. - pal, comrade
 pl: дру́зи, дру́гови
1097. мио, adj.m. - dear
 ми́ла, f.
 ми́ло, n.
1098. гво́зден, adj.m. - iron
 гво́здена, f.
 гво́здено, n.
1099. комунизам, м. - communism
 gen.sing: комуни́зма
- *6. бо́рац, м. - fighter
 gen.sing: бо́рца
1000. при́ватан, adj.m. - private
 при́ватна, f.
 при́ватно, n.
1101. а́гент, м. - agent
 gen.sing: а́гента
 gen.pl: а́гената́
1102. претста́вник, м. - representative
 pl: претста́вници
1103. апа́рат, м. - apparatus, appliance
1104. употре́бити, v.t.pfv. - to use
 pr.t: употре́бим, употре́биш,
 употре́би, употре́бимо, употре́бите,
 употре́бе
- *1104. употре́вљати, v.t.ipfv. - to use
 pr.t: употре́вља́вам, употре́вља́ваш,
 употре́вља́ва, употре́вља́вате, употре́вља́ва
 употре́вља́вају
1105. у́спети, v.i.pfv. - to succeed
 pr.t: у́спем, у́спеш, у́спе, у́спемо
 у́спете, у́спеју
- *1105. успе́вати, v.i.ipfv. - to succeed
 pr.t: успе́вам, успе́ваш, успе́ва,
 успе́вамо, успе́вате, успе́вају

1106. т`ален(а)т, м. - talent
gen. sing: т`алента
gen. pl: т`ален`ат`а
1107. Европа, f. - Europe
1108. п`осао, м. - business; job
gen. sing: п`осла
pl: п`ослови
1109. п`ослован, adj. м. - business
п`ословна, f.
п`ословно, n.
1110. св`ега, adv. - only, in all
1111. з`елен, f. - green, vegetables
gen. sing: зелени
1112. о`гр`аничен, adj. (pass. part.) - limited
о`гр`аничена, f.
о`гр`аничено, n.

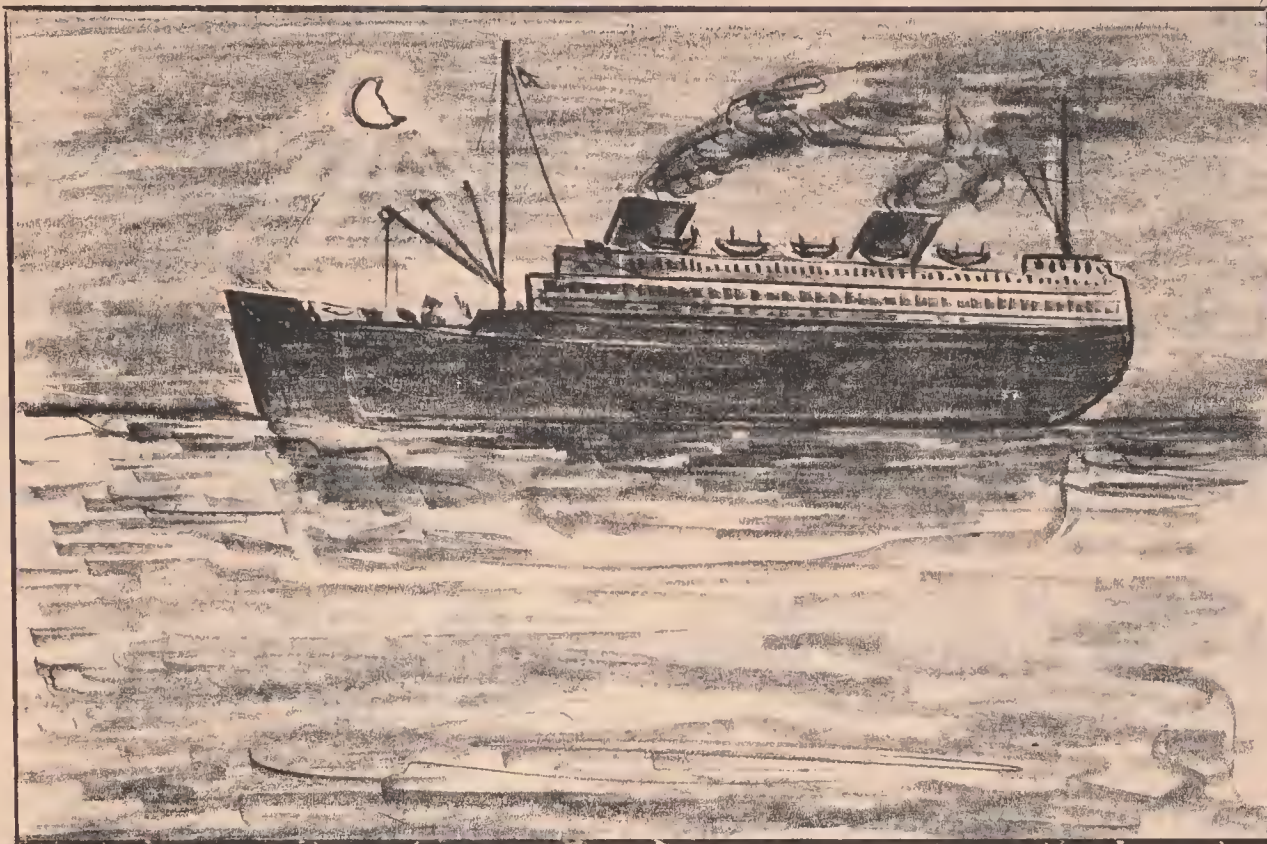
DAILY UNIT IV

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 4

DIALOGUE NO. 4

На мору

At sea

1. Павле Дан: Добро вече,
Јоване!

1. Paul Dunn: Good
evening, John.

Јован Смит: Добар вече,
Павле! Нисам те познао у том
грађанском оделу.

John Smith: Good
evening, Paul. I
didn't recognize you
in that civilian suit.

2. ПД: Понео сам неколико
грађанских одела, за сваки
случај.

2. PD: I took several
suits with me, just
in case ("for every
case").

ЈС: Добро си учинио.

JS: You did well.

3. ПД: Зар није дивно ово
вече, на мору?

3. PD: Isn't this eve-
ning wonderful, on
the sea?

ЈС: Заиста је дивно.

JS: It's really
wonderful.

4. ПД: Сећам се једног исто о-
вако лепог вечера на мору
пре неколико година.....

ЈС: То је било кад сте ишли
у рат.

5. ПД: Да. Само онда смо ишли
теретним бродом.

ЈС: Како је на теретном
броду?

6. ПД: Није лоше. Посада је мања
него на путничком броду.

ЈС: Колика је посада на
овом нашем путничком броду?

7. ПД: Има око двадесет и пет
људи.

ЈС: Зар (их) има толико?

8. ПД: Имамо капетана, првог
и другог официра.....

ЈС: Затим, првог, другог и
трећег машинисту (стројара).

9. ПД: Па онда имамо комесара
брода и радиотелеграфисту.

ЈС: Па куvara и његовог
помоћника.

4. PD: I remember just
as nice an evening
on the sea, several
years ago...

JS: That was when
you were going to
war.

5. PD: Yes. Only then
we were going on a
freighter.

JS: How is it on a
freighter?

6. PD: Not bad. The
crew is smaller than
on a passenger ship.

JS: How big a crew
is there on this
passenger ship of
ours?

7. PD: There are about
twenty five men.

JS: Are there really
that many (of them)?

8. PD: We have the cap-
tain, the first and
the second officer..

JS: Then, the chief
engineer, the second
and the third engi-
neer.

9. PD: And then we have
the purser and the
wireless operator.

JS: Then the cook and
his assistant.

10. ПД: Затим, два или три бродска собара и два или три бродска келнера.

ЈС: И најзад "господу" морнаре, њих пет или шест.

11. ПД: То чини укупно двадесет или двадесет два човека.

ЈС: Да, сад видим.

12. ПД: Да ли знате да имамо на броду два морнара који су Југословени?

ЈС: Мислите на Ђорђа и Марка? Јесу ли они браћа?

13. ПД: Јесу. Укрцали су се на брод пре десет месеци.

ЈС: Је ли (тако)? Него, колико је сати на вашем сату?

14. ПД: На мом сату је осам.

ЈС: А на мом седам.

15. ПД: Ви нисте померили напред (сказању на свом сату).

ЈС: А да, заборавио сам да на броду сатови морају стално да се дотерују.

10. PD: Further, two or three cabin stewards and two or three dining room stewards.

JS: And, finally, the seamen ("the Messrs" seamen"), five or six of them.

11. PD: That makes all together twenty or twenty-two men.

JS: Yes, now I see.

12. PD: Do you know that we have aboard ("on the ship") two seamen who are Yugoslavs?

JS: You are thinking of George and Mark? Are they brothers?

13. PD: They are. They embarked (on the ship) ten months ago.

JS: Is that so? But, what time have you got by ("on") your watch?

14. PD: I have eight.

JS: And I have seven.

15. PD: You didn't set your watch ahead ("shift the hands on your watch ahead").

JS: Oh yes, I forgot that aboard the ship watches have to be adjusted all the time.

16. ПД: Не волим ове наше
кабине са четири креве-
та. А ви?

ЈС: Не волим их ни ја, али
кабине са два кревета дају
само брачним паровима.

16. PD: I don't like these
cabins of ours with
four beds. And you?

JS: I don't like them
either, but they give
the two-bed cabins to
couples ("married
pairs") only.

ДРУГИ ДЕО

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА
БРОЈ 4.

PART II

GRAMMAR ANALYSIS
NO. 4

PAR. 143 - PLURAL OF NOUNS "ЧОВЕК, БРАТ, ГОСПОДИН,
ВЛАСТЕЛИН"

The nouns "човек" (man), "брат" (brother), "господин" (gentleman, Mr., Sir) and "властелин" (nobleman) do not have a regular plural.

The nominative plural of "човек" is "људи". The plural endings of "људи" are the same as the plural endings of other masculine nouns (See Par. 139), except the genitive plural, which is "људѝ" (See Par. 145):

(7) Има око двадесет и пет људи.

Познајеш ли оне људе?

Do you know those men over there?

Шта си разговарао са оним људима?

What did you talk about to those men over there?

The nouns "брат", "господин" and "властелин" use as their plurals the collective singular feminine nouns "браћа", "господа" and "властела". These nouns are declined as "жена" in the singular (See Par. 147). Adjectives used with these nouns are always feminine singular, but the verb with them is always plural (if one of these nouns is its subject):

(12) Јесу ли они браћа?

(10) И најзад господу морнаре, њих пет или шест.

Његова браћа иду са мнош у школу.

His brothers go to school with me.

Она господа су пријатељи мог оца.

Those gentlemen are my father's friends.

PAR. 144 - NOUN "ВЕЧЕ" AND "ВЕЧЕР"

1. - The noun "вече" forms its stem by adding "p" to the nominative singular, "вечер-" and in the singular it can be either masculine or neuter:

- (1) Добро вече, Јоване.
- (1) Добар вече, Павле.
- (3) Зар није дивно ово вече на мору?
- (4) Сећам се једног исто овако лепог вечера на мору пре неколико година.

This noun uses as its plural, the plural of the noun "вечер" (See 2 below).

2. - The noun "вечер" is of feminine gender and it is declined in both numbers, singular and plural, as "ствар" (See Par. 153).

PAR. 145 - MASCULINE NOUNS WITH THE GENITIVE PLURAL ENDING "И"

There are a few Serbo-Croatian nouns which, besides the genitive plural ending "-а", may use the ending "-и"; a few use only the ending "-и", and a few use the ending "-ију", as well as "-а" and "-и":

Nom. sing: мѐсѐц	gen. pl: месѐц-ā	or: месѐц-й̄
зѹб	зѹб-ā	зѹб-й̄
сат	-	сат-й̄
пар	-	пар-й̄
црв	<i>црв</i>	црв-й̄
мрав	<i>мрав</i>	мрав-й̄
нокат	нокат-ā	нокт-й̄, or: нокт-иј̄у
прст	прст-ā	прст-й̄, or: прст-иј̄у
гост	-	гост-й̄, or: гост-иј̄у
људи	-	људ-й̄

- (13) Укрцали су се на брод пре десет месеци.
- (13) Него, колико је сати на вашем сату?
- (7) Има око двадесет и пет људи.

NOTE: "Сат" when it is used with the meaning "watch, clock", and "пар", when it is used with the meaning "couple", have long plurals.

- (15) Ви нисте померили напред казаљку на свом сату.

- (15) А да, заборавио сам да на броду сатови морају да се стално дотерују.
 (16) Не волим их ни ја, али кабине са два кревета дају само брачним паровима.

PAR. 146 - MASCULINE PROPER NAMES ENDING IN "O" AND "E"

Proper names for males, ending in "-o" (Марко) and "-e" (Ђорђе), are masculine. They are declined as other masculine nouns, except that the vocative is the same as the nominative:

N. Марк-о	Ђорђе-е
G. Марк-а	Ђорђе-а
D. Марк-у	Ђорђе-у
A. Марк-а	Ђорђе-а
V. Марк-о	Ђорђе-е
I. Марк-ом	Ђорђе-ем
L. Марк-у	Ђорђе-у

- (12) Мислите на Ђорђа и Марка.

NOTE: Some proper names of two syllables ending in "-e" and with the long rising accent on the first syllable, are declined as feminine nouns ending in "-a", except that the vocative is the same as the nominative:

N. Ра́д - е
G. Ра́д - њ
D. Ра́д - и
A. Ра́д - у
V. Ра́д - е
I. Ра́д - њм
L. Ра́д - и

ТРЕЋИ ДЕО

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 4

PART III

GRAMMAR EXERCISES
NO. 4

1. - Put into the proper form the words in the parentheses:
 Одакле су они (човек)? - Они (човек) су из (Југославија).
 Колико (човек) има овај град? - Овај град има пет хиљада (човек).
 Зашто нисте јавили својим (човек) да дођу? - Заборавио сам.
 Хоћете ли да позовете све моје (човек) на вечеру? - Да.
 Познајете ли се ви са свим оним (човек)? - Да, ја се познајем са (сви они).

Шта мислите о оним (човек)? - Ја о свим (човек) мислим само добро.
Где су ваша (брат)? - Моја (брат) су у (Европа).
Сећате ли се ви (моја браћа)? - Да, сећам (они) се.
Да ли сте писали (своја браћа)? - Да, писао сам (они).
Када сте последњи пут видели (своја браћа)? - Видео сам (они) пре две године.
Где је Петар? - Отишао је са (ваша браћа).
Шта се говори о (моја браћа)? - О (ваша браћа) се говори само лепо.
Колико (браћа) имате? - Ја имам три (брат).
Ко су она (господин)? - Она (господин) су наши учитељи.
Сећаш ли се она два (господин)? - Да, сећам (они) се.
Треба ли ђаци да се боје (господин учитељ)? - Не, ђаци не треба да се боје својих учитеља.
Шта треба да кажем (она господа)? - Молим те да (они) кажеш да уђу у(кућа).
Колико (месец) има у (једна година)? - У (једна година) има дванаест (месец).
Колико (зуб) има човек? - Човек има тридесет и два (зуб).
Колико је (сат)? - Сада је тачно два (сат).
Колико (сат) имаш? - Ја имам два (сат).
Колико (пар) чарапа си купио? - Купио сам пет (пар) чарапа.
Колико (пар) се данас венчало? - Данас се венчало пет (пар).
Има ли у овом дрвету (црв)? - Да, у том дрвету има много (црв).
Да ли има више (мрав) лети или зими? - Лети има више (мрав) него зими.
Колико (прст) има човек на (једна рука)? - Човек има пет (прст) на (једна рука).
Колико (нокат) има човек на (једна нога)? - Човек има пет (нокат) на (једна нога).
Имате ли много (гост) на (ручак)? - На (ручак) имамо десет (гост).

2. - Translate the following sentences into Serbo-Croatian:

Hello, Mark, how are you?

Did you see my friend Mark?

Yesterday I was in town with Mark.

Hello, George, I am really glad to see you.

When were you last with George?

Are these our friend Rade's sons?

Did you see our friend Rade?

Did you tell our friend Rade to come?

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ЧЕТВРТУ
ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON
LESSON IV

1. Од које је животиње свињско месо?
2. Од које је животиње јагњеће месо?
3. Како се још зове јагњеће месо?
4. Како се још зове свињско месо?
5. Од које је животиње говедина?
6. Како се још зове овчије месо?
7. Да ли сте већ јели коњско месо?
8. Како се зове месо од телета?
9. Која цигерица је добра за јело?
10. (За)које југословенско јело мислите да је нарочито укусно?
11. Да ли у Америци може да се купи цела главица киселог купуса?
12. Да ли су плави патлиџан и црвени патлиџан иста врста поврћа?
13. Како се још зове црвени патлиџан?
14. Које боје је зелена салата?
15. Које боје је црвени патлиџан?
16. Како се зове купус који није кисео?
17. Да ли се у салатч^у обично ставља пуно црног лука или се ставља пуно белог лука?
18. У којој радњи се купује сир?
19. Које кромпире ви више волите: младе или старе?
20. Где купујете хлеб кад хоћете да купите неку нарочиту врсту хлеба?
21. Колико је пола килограма и пола килограма?
22. Шта је потребно за куповање хране?
23. Ко купује храну за вашу породицу (ви или ваша жена)?
24. Да ли жене знају да купују храну боље него људи?

New Idioms

- Колико ја знам.. - As far as I know....
Ја се у то не разумем. - It's not in my line.
Шта му ја могу? - I can do nothing to help him
(What can I do?)
Што ћу му ја? - What does he need me for?
Шта му је? - What is the matter with him?

- Колико се добије кад се једна петина дода једној петини?
Колико се добије кад се једна петина дода двама петинама?
Колико се пута 6 налази у 30?
Колико се пута 2 налази у 20?
Како се каже 0,03?
Како се каже 0,05?
Како се каже $\frac{1}{12}$?
Како се каже $\frac{1}{8}$?

ПЕТИ ДЕО

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 4

PART V

TRANSLATION
EXERCISE NO. 4

At sea

Paul Dunn saw John Smith on the deck. "Good evening," he said to him. Smith had not recognized Dunn because the latter (овај) had on (на себи) a civilian suit. Dunn had taken along several civilian suits with him, just in case.

Dunn and Smith had a talk about ships and crews. Dunn knows more about ships than Smith. He traveled once on a freighter when he went to war. Passenger ships have more crew than freighters. Smith and Dunn are traveling on a passenger ship. On passenger ships like that, the crew is twenty or twenty-two men. They are (То су): the captain, the first officer, the second officer, the chief engineer, the second engineer, the third engineer, the purser, the wireless operator, the cook, his assistant, two or three cabin stewards, two or three dining room stewards and five or six seamen.

Smith forgot to set his watch ahead. He forgot to do that because he had forgotten that watches have to be adjusted all the time aboard ship (на броду).

ШЕСТИ ДЕО

РЕЧНИК БРОЈ 4

PART VI

VOCABULARY NO. 4

1113. грађански, adj.м.

= civilian

грађанска, f.

грађанско, n.

1114. оде́ло, n.

= suit (of clothes)

- *1073. тeрeтни брoд. - freighter
 1115. пoсaдa, f. - crew
 1116. мaшннcтa, f. - (ship's) engineer
 (cтpојap, м.) -
 1117. пpвн мaшннcтa - chief engineer
 1118. кoмeсap (м.) бpодa - purser
 1119. pаdнoтeлeгpафнcтa, f. - wireless operator
 1120. пoмoћннк, м. - assistant
 pл: пoмoћннцн
 1121. cбoбap, м. - chamberlain
 бpодcкн cбoбap, - cabin steward
 *623. бpодcкн кeлнep. - dining room steward
 1122. мopнap, м. - seaman, sailor
 *718. cат, м. - watch, clock
 pл: cатoвн
 1123. пoмeрaтн (ce), v.t.& r.ipfv. - to shift
 pг.t: пoмeрaм, пoмeрaш, пoмeрa
 пoмeрaмo, пoмeрaтe, пoмeрaјy
 *1123. пoмeрнтн (ce), v.t.& r.pfv. - to shift
 pг.t: пoмeрнм, пoмeрнш, пoмeрн
 пoмeрнмo, пoмeрнтe, пoмeрe
 1124. нaпpeд, adv. - in front, ahead
 1125. дoтepaтн, v.t.& r.pfv. - to adjust, to improve
 pг.t: дoтepaм, дoтepaш, дoтepa
 дoтepaмo, дoтepaтe, дoтepaјy
 *1125. дoтepнвaтн, v.t.& r.ipfv. - to adjust, to improve
 pг.t: дoтepујeм, дoтepујeш,
 дoтepујe, дoтepујeмo, дoтepујeтe,
 дoтepујy
 1126. (c)кaзaљкa, f. - (watch) hand
 1127. cтaлaн, adj.m. - permanent
 cтaлнa, f.
 cтaлнo, n.
 cтaлнo, adv. - permanently; all the time
 1128. бpачнн, adj.m. - marital, matrimonial
 бpачнa, f.
 бpачнo, n.
 1129. oвaкo, adv. - like this, in this way
 1130. вeнчaтн (ce), v.t.& r.pfv. - to marry, to wed...
 pг.t: вeнчaм, вeнчaш, вeнчa, (to get married)
 вeнчaмo, вeнчaтe, вeнчaјy
 *1130. вeнчaвaтн (ce), v.t.& r.ipfv. - to marry, to wed..
 pг.t: вeнчaвaм, вeнчaвaш, (to get married)
 вeнчaвa, вeнчaвaмo, вeнчaвaтe,
 вeнчaвaјy

LESSON XII

DAILY UNIT I

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 1

DIALOGUE NO. 1

На мору (наставак)

At sea (continued)

1. Павле Дан: Како се осећате данас?

1. Paul Dunn: How do you feel today?

Јован Смит: Још се не осећам добро.

John Smith: I still don't feel well.

2. ПД: Осећате ли још увек ту вашу морску болест?

2. PD: Do you still feel that seasickness of yours?

ЈС: Кад лежим у постељи, у кабини, не осећам је.

JS: When I am lying in my (the) berth in the cabin I don't feel it.

3. ПД: Хоћете ли онда да изађете са мном на палубу?

3. PD: Then do you want to come out on deck with me?

ЈС: Бојим се да ће да ми се поврати морска болест.

JS: I am afraid that my seasickness will return (to me).

4. ПД: У кабинама нема свежег ваздуха.

4. PD: There is no fresh air in the cabins.

ЈС: Знам, али за време буре љуњање се више осећа на палуби.

JS: Yes, I know, but during a storm, the rocking is felt more on deck.

5. ПД: Можемо да одемо и седнемо у салон за пушење на средњој палуби.

5. PD: We can go and sit down in the smoking room on the middle deck.

ЈС: Јуче сам морао да трчим сваки час у нушник да повраћам.

JS: Yesterday, I had to run to the lavatory every minute ("moment") to vomit.

6. ПД: Данас таласи нису тако велики.
- ЈС: Добро, ако је море мирно, онда хоћу да изиђем.
7. ПД: Има један салон и на доњој палуби, ту се љуља још мање.
- ЈС: Сада видим да је мој брат имао право.
8. ПД: Шта је он рекао?
- ЈС: Рекао је да преко океана треба ићи великом прекоокеанском лађом.
9. ПД: Надам се да нећете имати ваздушну болест кад наставите пут авионом.
- ЈС: Не верујем да ћу се осећати лоше у авиону.
10. ПД: А зашто нисте повели свој аутомобил са собом као ја?
- ЈС: Има много тешкоћа.
11. ПД: Не мислим да је тако. Са аутомобилским пасошем (триптиком) може човек да иде свуда.
- ЈС: Није само то, него у Југославији нема довољно бензина.
12. ПД: А то ли је?
- ЈС: Да.
6. PD: Today, the waves are not so big.
- JS: All right, if the sea is calm, then I do want to get out.
7. PD: There is also a lounge (salon) on the lower deck; there it rocks even less.
- JS: I now see that my brother was right.
8. PD: What did he say?
- JS: He said that one should cross the ocean in a large transatlantic ship.
9. PD: I hope that you won't have airsickness when you continue your trip by plane.
- JS: I don't think that I shall feel bad in the plane.
10. PD: But (And) why didn't you take you car along with you as I (did)?
- JS: There are many difficulties.
11. PD: I don't think that is so. With an international travel permit for the car (Triptyque) one can go everywhere.
- JS: It isn't only that, but in Yugoslavia there is not enough gasoline.
12. PD: Oh, is that it?
- JS: Yes.

PAR. 147 - FULL DECLENSION OF FEMININE NOUNS ENDING IN
"А"

CASE	SINGULAR	PLURAL
NOMINATIVE	жен-а	жен-е
GENITIVE	жен-е	жен-а
DATIVE	жен-и	жен-ама
ACCUSATIVE	жен-у	жен-е
VOCATIVE	жен-о	жен-е
INSTRUMENTAL	жен-ом	жен-ама
LOCATIVE	жен-и	жен-ама

NOTE: a) Feminine nouns ending in "-а" which are derived from adjectives are declined as adjectives (Хрватска-Croatia, Француска - France, Немачка - Germany).

b) Feminine proper names of three or more syllables ending in "-ица" (Милица) have the vocative singular ending "-е" (Милиц-е) (See Par. 106 - 3).

c) Common feminine nouns of three or more syllables ending in "-ица" (ученица, скитница) may have the vocative singular ending either "-о" or "-е" (учениц-о, or учениц-е; скитниц-о, or скитниц-е).

d) Feminine common nouns and proper names of two syllables ending in "-ица" (птица, Мица) have the vocative singular ending "-о" (птиц-о, Миц -о) only (see b) and c) above and Par. 106 - 2).

e) Feminine proper names of two syllables which end in "-а" and which have the long rising accent on the first syllable (Мара, Јела) have the vocative ending "-о" (Мар-о, Јел-о) (See Par. 106 - 2).

f) All other feminine proper names (Славка, Јелена) ending in "-а" as well as all proper names for males ending in "-а" (Лука, Никола) have the vocative exactly like the nominative (Славка, Јелена, Лука, Никола) (See Par. 106 - 4).

Examples:

Nominative: Лађа којом су Павле Дан и Јован Смит отишли у Европу није била ни велика ни мала.

The ship by which Paul Dunn and John Smith went to Europe was neither big nor small.

Genitive: Да ли знате име лађе којом су они отишли за Европу?

Do you know the name of the ship on which they went to Europe ?

Који је број ваше кабине?

What is the number of your cabin?

(4) Знам, али за време буре љуњање се више осећа на палуби.

Колико кабина има на вашем броду?

How many cabins are there on your ship?

(10) Има много тешкоћа.

Dative: Ја идем полако према својој кабини.

I am going slowly towards my cabin.

Шта сте купили својој жени, а шта својој ћерци?

What did you buy for your wife and what for your daughter?

Accusative:

(3) Хоћете ли онда да изађете са мном на палубу?

Видите ли оне куће на врху брда?

Do you see those houses on the top of the hill?

Vocative: Мајко, кад се враћа отац?

Mother, when is father coming back?

Милице, где је твоје перо?

Milica, where is your pen?

Мицо, хоћеш ли да идеш са нама?

Mica, do you want to go with us?

Славка, да ли се твој муж вратио с пута?

Slavka, did your husband return from the trip?

Никола, да ли си научио лекцију?

Nicholas, did you learn your lesson?

Instrumental:

(8) Рекао је да преко океана треба ићи великом прекоокеанском лађом.

Јесте ли задовољни са својим ученицама?

Are you satisfied with your (girl) students?

Locative:

(2) Кад лежим у постељи, у кабини, не осећам је.

(5) Можемо да одемо и седнемо у салон за пушење на средњој палуби.

(7) Има један салон и на доњој палуби, ту се љуља још мање.

(11) Није само то, него у Југославији нема довољно бензина.

(4) У кабинама нема свежег ваздуха.

Где живе Хрвати? - Хрвати живе у Хрватској.

Where do the Croats live? - The Croats live in Croatia.

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ

GRAMMAR EXERCISES

БРОЈ 1

NO. 1

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

My wife is Mary's sister.

Mary's sister is my wife.

Our wives are sisters.

Mary is my wife's sister.

The roofs of the barracks at the Presidio are green.

This is a first class restaurant.

What is your teacher's nationality?

How much coffee do you want?

I want one kilogram of plums.

I have only one house (twenty one houses).

Milan has two (three, four, twenty two, thirty three, forty four) houses.

Peter has five (six, ten, fifteen, thirty five) houses.

There are few big houses in Monterey.

There are not many big houses in Monterey.

There was no coffee in the cup.

There were not many women at the game.

The sack is full of coffee.

Many peoples are desirous of freedom today.

I have not a house.

There are two miles from our house to your house.

Mark's house is near our house.

I live in a house by the church.

I go by their house every day.

There is a garden around our house.

I never go out of the house without my wife.

There is a basement (подрум) under our house.

There is a garden in front and a garage behind the house.

It is cold outside of the house.

Children should never go across (cross) a street by themselves.

Before supper I rest and after supper I study.

I do not like to travel by a ship because of storm.

There are many birds above our ship.

A ship cannot travel fast against the storm.

I came instead of my sister.

All the women are here except my wife.

He fell into the sea from the upper deck of the ship.

I write to my wife every day.

I told my wife to come.

We are going towards the school.

She invited your wife to dinner.

I am going to the classroom.

When will we have to embark on the ship?

The student is in the classroom and the passenger is on the ship.

I am going to Europe by plane.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ПЕТУ
ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON
LESSON V

1. Кад се нарочито једе пршута у Југославији?
2. Кад се нарочито једе сланина у Југославији?
3. Кад се нарочито пије ракија у Југославији?
4. Да ли је пршута сушено или пржено месо?
5. Какав кромпир волите: печен, пржен или куван?
6. Од чега се прави мусака?
7. Од чега се прави сарма?
8. Од чега се прави ђувеч?
9. Како се спремају ђевапчићи?
10. Како се спрема бифтек?
11. Шта значи "пасуљ куван са сушеним месом"?
12. Да ли се конзервирано месо једе у Југославији често или ретко?
13. Да ли се прасеће месо једе често у Америци?
14. Како се још зове прасеће месо?
15. Које јело ви нарочито волите?
16. Да ли волите да једете оно што ваша жена спреми?
17. Да ли се месо купује у месарници или у пиљарници?
18. Да ли волите да позивате пријатеље на ручак?
19. Где се продаје хлеб?
20. Где се продаје зејтин?
21. Шта се продаје у млекари?
22. Шта се продаје у пиљарници?
23. Да ли ви каткад једете кукурузни хлеб?
24. Од чега се обично прави хлеб?
25. Шта је проја?
26. Шта је таин?
27. Како се зову радње у којима се продаје воће?
28. Зашто свет обично више воли свеж хлеб него бајат?

New Idioms

- У питању је његов живот. - His life is at stake.
Није бог зна шта. - It is nothing much.
Не може он ту ништа. - There is nothing he can do there.
Хоћеш нећеш мораш!
- Like it or not, you have to do it.
Давао је капом и шаком. - He gave freely.
То ли је? - Is that it?

Рачунање

- Сабирање: Колико је десет и двадесет?, итд.
Одузимање: Колико је тридесет мање двадесет?, итд.
Множење: Колико је пет пута шест?, итд.
Дељење: Колико пута шест иде у тридесет?, итд.

ПЕТИ ДЕО

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 1

PART V

TRANSLATION EXERCISE
NO. 1

At sea (continued)

Smith prefers (likes more) to lie in his cabin rather than to sit on deck during the storm. The rocking of the ship is felt more on deck than in the cabin, more on the upper deck than on the middle deck, more on the middle deck than on the lower deck. Smith is afraid that his seasickness will return to him if he goes to sit on deck. The day before (раније) he had to run to the toilet every minute because he was vomiting all the time. Smith now realizes (sees) that his older brother was right: One should not cross (прелазити преко) the ocean in a small ship. A transatlantic ship should be a large one.

Dunn will continue the trip in his own car, which he has taken along with him on the ship. He has obtained an international travel permit for his car with which he will be able to go everywhere. Smith didn't take his car along because he knew that he would have trouble obtaining (да добије) gasoline in Yugoslavia.

ШЕСТИ ДЕО

РЕЧНИК БРОЈ 1

PART VI

VOCABULARY NO. 1

1131. осећати (се), v.t.& r.ipfv. - to feel
pr.t: осећам, осећаш, осећа
осећамо, осећате, осећају
- *1131. осетити (се), v.t.& r.pfv. - to feel
pr.t: осетим, осетиш, осети
осетимо, осетите, осете

1132. бoлест, f. - sickness, disease
gen. sing: бoлести
1133. поврaтити (се), v. t. & r. pfv. - to return; to vomit...
pr. t: пoврaтим, пoврaтиш, пoврaти (to return)
пoврaтимo, пoврaтите, пoврaте
- *1133. пoврaћати (се), v. t. & r. ipfv. - to return; to vomit...
pr. t: пoврaћaм, пoврaћaш, пoврaћa (to return)
пoврaћaмo, пoврaћaте, пoврaћaјy
1134. бyра, f. - storm
- *777. сaлoн за пyшење, m. - smoking room
1135. срeдњи, adj. m. - middle
срeдња, f.
срeдне, n.
- *105. чaс, m. - moment
pl: чaсoви
1136. нyжник, m. - lavatory; toilet
pl: нyжници
1137. тaлac, m. - wave
- *777. сaлoн, m. - salon, lounge
1138. дoњи, adj. m. - lower
дoња, f.
дoње, n.
1139. прeкooкeaнски, adj. m. - transatlantic
прeкooкeaнска, f.
прeкooкeaнско, n.
1140. нaдaти ce, v. r. ipfv. - to hope
pr. t: нaдaм ce, нaдaш ce, нaдa ce
нaдaмo ce, нaдaтe ce, нaдaјy ce
1141. нaстaвити, v. t. pfv. - to continue, to go on
pr. t: нaстaвим, нaстaвиш, нaстaви
нaстaвимo, нaстaвите, нaстaвe
- *1141. нaстaвљaти, v. t. ipfv. - to continue, to go on
pr. t: нaстaвљaм, нaстaвљaш,
нaстaвљa, нaстaвљaмo, нaстaвљaтe,
нaстaвљaјy
1142. aвиoн, m. - airplane
1143. пoвeсти, v. t. pfv. - to take along
pr. t: пoвeдeм, пoвeдeш, пoвeдe
пoвeдeмo, пoвeдeтe, пoвeдy
1144. тeшкoћa, f. - difficulty
1145. пaсoш, m. - passport
aтyомoбилски пaсoш или
тpиптик, - international travel permit for a car (triptyque)
1146. бeнзaйн, m. - gasoline
1147. дeљeње, n. - division
1148. мнoжeње, n. - multiplication
1149. caбipaње, n. - addition
1150. oдyзимaње, n. - subtraction
1151. итд. (и тaкo дaљe) - et cetera (etc.)
1152. cвeт, m. - world; people
- *274. зa вpeme, adv. - during

DAILY UNIT II

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 2

DIALOGUE NO. 2

Разговор на броду

A conversation on the ship

1. Јован Смит: Имате ли браће и сестара?

1. John Smith: Do you have any brothers and sisters?

Павле Дан: Имам само једну сестру која је млађа од мене.

Paul Dunn: I have only one sister who is younger than I.

2. ЈС: Како се она зове?

2. JS: What is her name ("What is she called")?

ПД: Зове се Олга, али код куће је зовемо "Сека".

PD: Her name is ("She is called") Olga, but at home we call her "Sis".

3. ЈС: Олги је сигурно било много жао што сте отишли.

3. JS: Olga was surely very sorry that you left.

ПД: Јесте, али сам обећао и Секи и мајци (мајки) да ћу им писати сваки дан.

PD: She was, but I promised both Seka and my mother to write to them every day.

4. ЈС: А да ли ћете да пишете такође девојкама?

4. JS: And will you also write to some girls?

ПД: Имам ја неколико девојака, али ћу да пишем само једној девојци (девојки).

PD: I have several girls, but I will write to only one girl.

5. ЈС: Срећом, не можете да се ожените свима њима.

5. JS: Fortunately, you cannot marry them all.

ПД: Срећом или несрећом!

PD: Fortunately or not ("By fortune or by misfortune")!

6. ЈС: Срећом! Не може човек да изиђе на крај ни са једном таштом, акамоли са неколико ташта.

6. JS: Fortunately! A man cannot cope ("come out to an end") with one mother-in-law, to say nothing of (let alone) several (mothers-in-law).

ПД: Да, не ваља кад има сувише "сукања" у кући.

7. ЈС: У битки само са једном таштом човеку је потребно више руку и ногу него што их има.

ПД: А за неколико ташта ни неколико војски није доста!

8. ЈС: Па чак ни неколико "мајки" није добро.

ПД: Како то?

9. ЈС: Непријатно је када је једна мајка у бризи за сином, акамоли неколико мајки.

ПД: Имате право. На пример, моја мајка се стално бринула за моје ињекције пре мог поласка.

10. ЈС: А моја је прочитала масу уредаба и наредаба о томе.

ПД: Ја имам пун џеп сведоџби за ињекције које сам примио.

11. ЈС: Добро је имати те сведоџбе при руци.

ПД: Иако ја не знам тачно којој сврси оне служе.

PD: Yes, it's no good when there are too many "skirts" in the house.

7. JS: In battling ("in the battle with") just one mother-in-law, a man needs more arms and legs than he has ("of them").

PD: And for several mothers-in-law not even several armies are enough.

8. JS: And even several "mothers" is not good either.

PD: How is that?

9. JS: It is unpleasant when one mother is worrying ("is in worry") about her son, not to speak of several mothers.

PD: You are right. For example, my mother was worried all the time about my shots before my departure.

10. JS: And mine has read a heap of regulations and orders about that.

PD: I have my (the) pocket full of certificates for the injections which I have taken ("received").

11. JS: It's good to have those certificates at hand.

PD: Although I don't know exactly what purpose they serve.

PAR. 148 - CHANGE OF VELAR CONSONANTS IN THE DATIVE AND THE LOCATIVE SINGULAR OF FEMININE NOUNS

1. - Velar consonants "к", "г", & "х" in the dative and the locative singular of feminine nouns change into "ц", "з", and "с" respectively (See Par. 48 - 1):

- (11) Добро је имати те сведоџбе при руци.
- (9) Непријатно је кад је једна мајка у бризи за сином акамоли неколико мајки.
- (11) Иако ја не знам тачно којој сврси оне служе.

(Examples: Америка, библиотека, граматика, кашика, књига, лука, нега, нога, пруга, река, унука, фабрика, фијока, шака).

2. - The velar consonants "к" and "г" remain in the dative and the locative singular without change if they are preceded by a consonant:

- (7) У битки само са једном таштом човеку је потребно више руку и ногу него што их има.
- (3) Олги је сигурно било много жао што сте отишли.

(Examples: лутка, мазга, мачка).

3. - Some common nouns in which "к" and "г" are preceded by a consonant may or may not undergo the change of these consonants in the dative and the locative singular. Forms with the change are more usual:

- (4) Имам ја неколико девојака али ћу да пишем само једној девојци (or: девојки).
- (3) Јесте, али сам обећао и Секи и мајци (or: мајки) да ћу им писати сваки дан.

(Examples: оловка, служавка).

4. - There are some nouns in which "к", "г" and "х", although they are not preceded by a consonant, may either change or not in the dative and the locative singular:

Шта сте казали свом слуги (or: слуги)?
What did you say to your servant?

5. - The velar consonants do not change in the dative and the locative singular of endearing names:

- (3) Jeste али сам обећао и Секи и мајци да ћу им писати сваки дан.

PAR. 149 - THE MOVABLE "A" IN THE GENITIVE PLURAL OF FEMININE NOUNS

1. - Feminine nouns which in the nominative singular end in "a" and the stem of which ends in two or three consonants regularly insert a movable "a" between the two last consonants of the stem in the genitive plural:

- (1) Имате ли браће и сестара?
(4) Имам ја неколико девојака, али ћу да пишем само једној девојци.

(Examples: битка, земља, лутка, мачка, овца, оловка).

2. - Feminine nouns ending in "a", the stem of which ends in "ст", "шт", "зд", "жд", "шћ" or "шч", do not insert a movable "a" in the genitive plural:

- (7) А за неколико ташта ни неколико војски није довољно.

(Example: башта).

PAR. 150 - FEMININE NOUNS WITH THE GENITIVE PLURAL ENDING "И"

1. - Feminine nouns which in the nominative singular end in "-ба" or "-ња" form their genitive plural by adding the ending "-и" to the stem if the "-ба" or "-ња" is preceded by a consonant:

- (10) Ја имам пун цеп сведоци за ињекције које сам примио.

(Examples: вежба, радња).

NOTE: Exceptions to the above rule are the nouns "сукња" (skirt), "трешња" (cherry), "вишња" (sour cherry), "наредба" (order), "уредба" (regulation), the genitive plurals of which are: сукања, трешања, вишања, наредаба, уредаба.

- (6) Да, не ваља кад има сувише "сукања" у кући.
(10) А моја је прочитала масу уредба и наредаба о томе.

2. - Some feminine nouns which do not belong to the group under 1) above and whose stem ends in two or three consonants do not insert a movable "a" in the genitive plural but use the ending "и" instead of "a":

- (7) А за неколико ташта ни неколико војски није доста.
- (9) Непријатно је кад је једна мајка у бризи за сином акамоли неколико мајки.

(Examples: казаљка, канта, мазга, тегла, шерпа, шунка).

PAR. 151 - GENITIVE PLURAL OF FEMININE NOUNS "РУКА",
"НОГА" AND "СЛУГА"

The feminine nouns "рука", "нога", "слуга", besides the regular plurals "рука̄", "нога̄", "слуга̄", use very often the following genitive plural forms: "рукӯ", "ногӯ", "слугӯ":

- (7) У битки само са једном таштом човеку је потребно више руку и ногу него што их има.

ТРЕЋИ ДЕО

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 2

PART III

GRAMMAR EXERCISES
NO. 2

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:
There are five fingers on a hand and five toes on a foot.
There are many books in the library.
Are there any fish in this river?
There is no ship in the port.
Did you tell your granddaughter to come?
The trains move on the railroad track.
Everybody wants to know what purpose his work serves.
In the battle of Seoul (код Сеула, or: за Сеул) many communists were killed.
Did you send Olga her pen?
What is your doll's name?
Did you give some food (something to eat) to the cat?
How much do you pay (to) your maidservant?
How many pencils do you have?
We have six cats.
He never goes to town without his sisters.
How many girls are in your class?
Before the war there were many sheep in Yugoslavia.
Are there many gardens around the houses in your town?

Are there many stores in Monterey?
Mary has five skirts.
There are many cherries and sour cherries in San Jose.
How many hands are there on a watch?
There are many mules in mountains.
How many arms and how many legs does a man have?
We have five menservants.
Tomorrow we are going to our mother..
I am going to the library.
I am in the library.
He fell into the river.
He swims in the river every day.
I want all students to write their names on their books.
Does every student have his name on his book?
Why did you put your notebook under the book?
My notebook is under the book.
I put my wife's picture above my daughter's picture.
My wife's picture is above my daughter's picture.
I am going in front of the house.
I like to sit in the garden in front of our house.
I never go behind the house.
The have their garage behind the house.
I am going towards the library.
Our classrooms are opposite the library.
I am going to Europe with my mother.
I will write to you from the ship.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ШТИВО

READING TEXT

Четири рачунске радње

Кад се бројеви сабирају, тј. кад се један број додаје другом, то се зове сабирање. На пример, кад се сабере пет и шест добије се једанаест. Кад се једна петина дода двама петинама добије се три петине. Осам и девет је седамнаест. Двадесет више тридесет је педесет.

Кад се један број одузима од другог, то се зове одузимање. На пример, кад се осам одузме од десет, остане два. Шест од десет је четири. Тринаест мање три је десет.

Кад се један број множи са другим, то се зове множење.

На пример, кад се пет помножи са шест добије се тридесет.
Два пута три је шест.

Кад се један број дели са другим, то се зове дељење.
На пример, кад се дванаест подели са шест добије се два.
Петнаест подељено са три је пет. Три у петнаест се налази
(or: је; or: иде) пет пута.

ПЕТИ ДЕО

ПИТАЊА НА ШТИВО

1. Шта је то сабирање?
2. Коју рачунску радњу вршимо кад додајемо један број другом?
3. Колико је пет и шест?
4. Колико је шест више десет?
5. Коју рачунску радњу вршимо кад одузимамо један број од другога?
6. Колико је десет од двадесет?
7. Колико је тринаест мање седам?
8. Коју рачунску радњу вршимо кад множимо један број са другим?
9. Колико је пет пута шест?
10. Коју рачунску радњу вршимо кад делимо један број са другим?
11. Колико је дванаест подељено са два?
12. Колико пута иде шест у осамнаест?
13. Колико се добије кад се сабере два, три и четири?
14. Колико се добије кад се три помножи са три?
15. Колико се добије кад се дванаест подели са четири?
16. Колико се добије кад се три одузме од три?

New Idioms

Жао ми је.	- I am sorry.
Он не може да изиђе (с њом) на крај.	- He cannot cope with her (She is impossible).
Имати нешто при руци.	- To have something at hand.
То не ваља.	- That's no good.
Немам рачуна да учиним то.	- It is not to my advantage to do that.

PART V

QUESTIONS ON THE READING TEXT

ШЕСТИ ДЕО

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 2

PART VI

TRANSLATION EXERCISE
NO. 2

A conversation on the ship

Smith and Dunn are talking on board the ship (на броду). Smith is asking Dunn if he has any brothers and sisters. Dunn has only a sister younger than he. At home they call her "Sis", but her real name is Olga. Olga was very sorry that her brother had to leave. However, he promised her as well as his mother that he would write to them quite often while he is away (на путу). Dunn has also several girls in his town. However, he will write to one girl only — to the one whom he will probably marry (оженити се). Smith is kidding Dunn (шалити се са). He says that, unfortunately, Smith cannot marry them all. "Fortunately", says Smith to this, "for (јер) you can't cope with even one mother-in-law, not to speak of several".

Dunn's mother was worrying: would her son take all the necessary shots before he left, would he do this, would he do that? And Smith's mother went so far as to (отићи толико далеко да) read many regulations and orders on this matter. Dunn has his pocket full of certificates about shots which he has taken.

СЕДМИ ДЕО

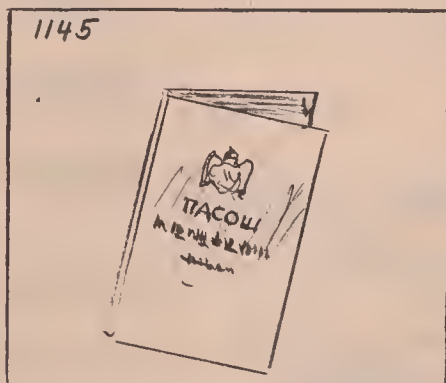
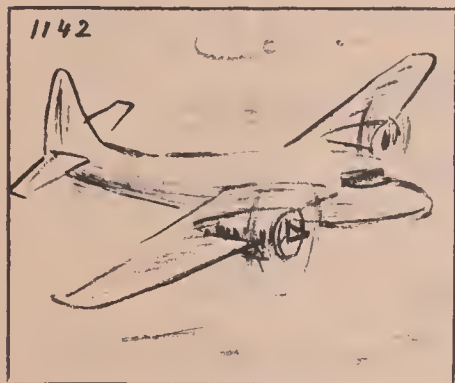
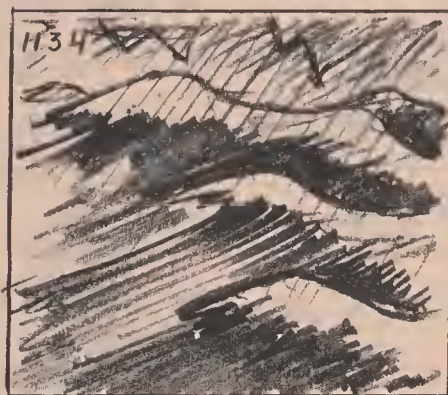
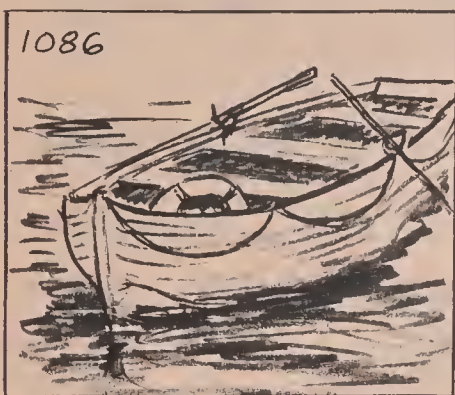
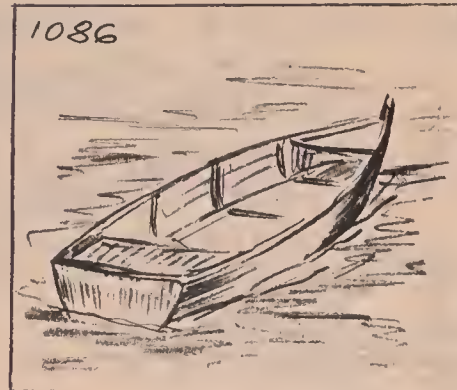
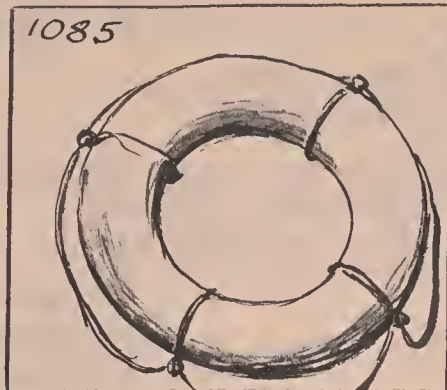
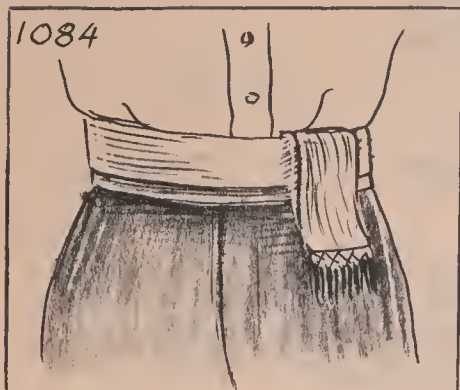
PART VII

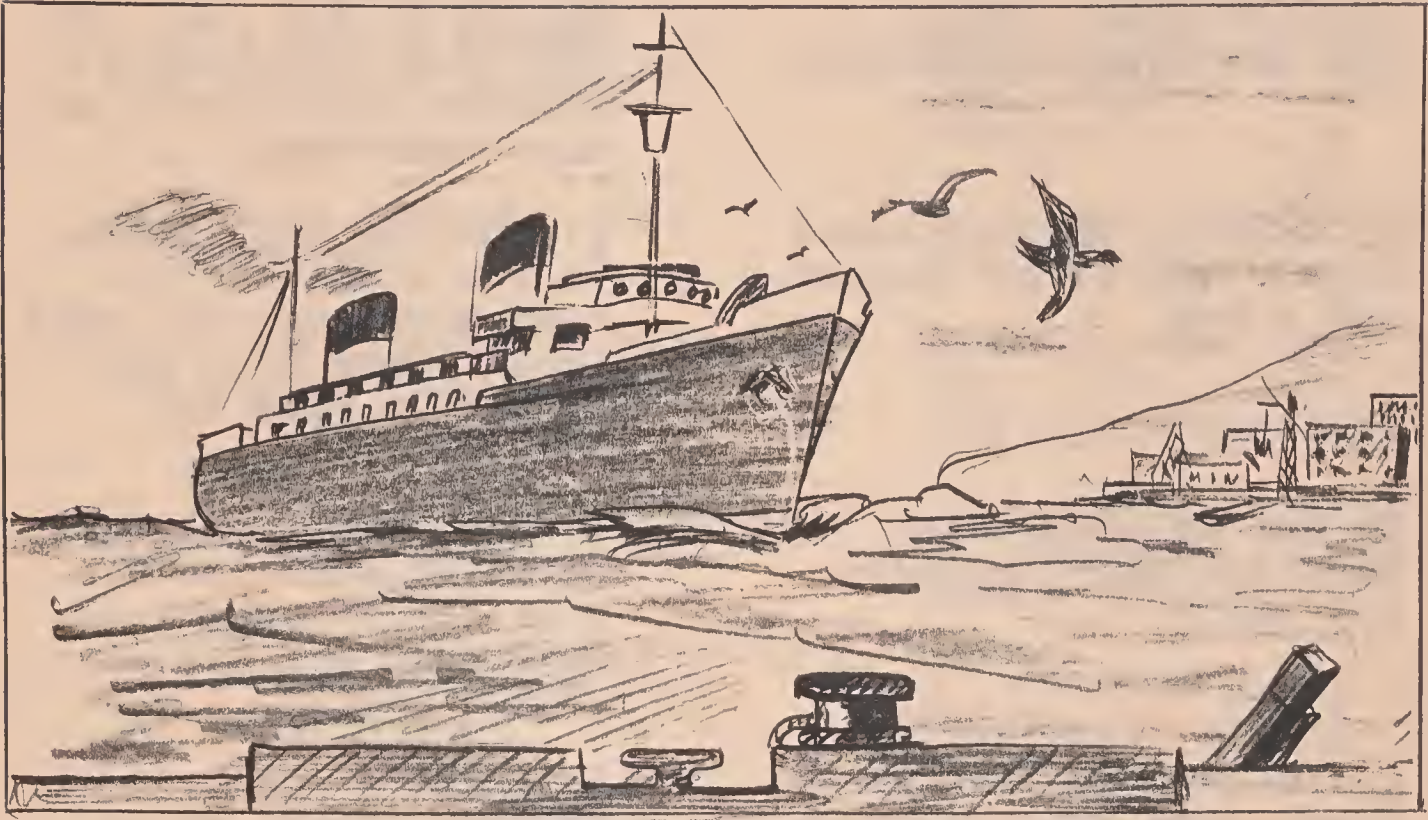
РЕЧНИК БРОЈ 2

VOCABULARY NO. 2

1153. жао, adv. - sorry
жао ми је - I am sorry
1154. обећати, v.t.pfv. - to promise
pr. t: обећам, обећаш, обећа
обећамо, обећате, обећају
- *1154. обећавати, v.t.ipfv. - to promise
pr. t: обећавам, обећаваш, обећава
обећавамо, обећавате, обећавају
1155. срећа, f. - happiness, fortune
1156. несрећа, f. - unhappiness, misfortune
1157. ташта, f. - mother-in-law
1158. акамоли, conj. - not to speak of, let alone
1159. ваљати, v.1.ipfv. - to be good, to be worth
pr. t: ваљам, ваљаш, ваља
ваљамо, ваљате, ваљају
1160. сукња, f. gen.pl: сукња̄ - skirt
1161. битка, f. - battle
gen.pl: битка̄, битки
1162. брига, f. - worry
1163. инјекција, f. - injection, shot
1164. маса, f. - mass, heap
1165. уредба, f. - regulation
gen.pl: уредба̄
1166. наредба, f. - order
gen.pl: наредба̄
1167. сведоџба, f. - certificate
gen.pl: сведоџби
1168. примити, v.t.pfv. - to receive
pr. t: примим, примиш, прими
примимо, примите, приме
- *1168. примати, v.t.ipfv. - to receive
pr. t: примам, примаш, прима
примамо, примате, примају
1169. сврха, f. - purpose
- *580. радња, f. - operation
1170. рачун, m. (рачунање, n.) - calculation
1171. сабрати (се), v.t.& r.pfv. - to gather, to add to-
pr. t: саберем, сабереш, сабере gether... (to gather)
саберемо, саберете, саберу
- *1171. сабирати (се), v.t.& r.ipfv. - to gather, to add to-
pr. t: сабирам, сабираш, сабира gether... (to gather)
сабирамо, сабирате, сабирају
1172. одузети, v.t.pfv. - to subtract, to take
pr. t: одузем, одузеш, одузме away
одуземо, одузмете, одузму
- *1172. одузимати, v.t.ipfv. - to subtract, to take
pr. t: одузимам, одузимаш, одузима away
одузимамо, одузимате, одузимају
1173. множити (се), v.t.& r.ipfv. - to multiply
pr. t: множим, множиш, множи
множимо, множите, множе

*1173. помножити, v. t. pfv. - to multiply
pr. t: помножим, помножиш, помножи
помножимо, помножите, помноже

Смит и Дан се спремају да се искрцају

Smith and Dunn prepare to disembark

1. Смит: Хвала Богу, већ смо ушли у Тршћански Залив.

1. Smith: Thank God, we have already entered the Bay of Trieste.

Дан: Кукавице(о) једна, ти се много бојиш воде!

Dunn: You coward ("A coward"), you are much afraid of water!

2. С: Ти знаш оно: "Вода је добар слуга а зао господар".

2. S: You know the saying ("that one"): "Water is a good servant but an evil master".

Д: То се каже: "Ватра и вода су добре слуге а зли господари".

D: It is said: "Fire and water are good servants but evil masters".

3. С: Ташта ми је лепо казала да сам велика будала што одлазим из Америке!

3. S: My mother-in-law told me rightly ("nicely") that I was a big fool to leave America ("that I was leaving America").

Д: Да, тако је то кад човек постане "светска скитница"!

4. С: Рђо једна, лако је теби, ти идеш у Трст где има пуно Американаца.

Д: Неће се ни теби ништа десити ако добро отвориш очи и уши.

5. С: Да, не треба бити слеп код очију ни глув код ушију.

Д: То је једно, а друго, треба бити љубазан према свакоме.

6. С: Већ ми је пало у очи да људи из Европе воле лепе речи.

Д: Речју, нарочито лепом речи, у Европи се отварају сва врата.

7. С: А сад, треба да видимо шта је са нашим стварима (са нашим пртљагом).

Д: Неће се ништа изгубити!

Д: Yes, that's the way it is ("thus is that") when one becomes a "world vagabond"!

4. С: You wretch ("A wretch") it's easy for you, you are going to Trieste where there are many Americans.

Д: Nothing will happen to you either if you keep your eyes and ears (well) open ("if you open your eyes and ears").

5. С: Yes, one should not be blind when one has eyes ("with eyes") or deaf when one has ears ("with ears").

Д: That is one (thing), and the other (thing is), one must be friendly (nice) towards everyone.

6. С: I have already noticed ("it has fallen into my eyes") that people from Europe like nice words.

Д: Through the word, especially through a nice word, all doors can be ("are") opened in Europe.

7. С: And now, we should see what is the matter ("what is") with our things (our baggage).

Д: Nothing will be missing (will be lost)!

8. C: Јесу ли и вама дали потврду за пртљаг?
D: Јесу. Ја сам предао пет куфера.
9. C: Шта сте ви ставили на оне цедуље на пртљагу?
D: Ставио сам само "Трст" и своје име.
10. C: Ја сам учинио то исто, али сада морам да мењам и да ставим "Београд".
D: То ћете моћи да учините кад се искрцате у Трсту.
11. C: Хоће ли одмах да истоваре наше ствари?
D: Хоће, чим се брод усидри.
12. C: Једва чекам да изиђем на обалу.
D: Многи путници већ чекају у ходнику да се искрцају.
8. S: Did they give you, too, a baggage check?
D: They did. I have registered five pieces ("suitcases").
9. S: What did you put on those labels on the baggage?
D: I put only "Trieste" and my name.
10. S: I did the same, but now I must change (it) and put "Belgrade".
D: You will be able to do that when you disembark in Trieste.
11. S: Are they going to unload our things right away?
D: They will, as soon as the ship anchors.
12. S: I can hardly wait until I get ashore ("I hardly wait that I get out to shore").
D: Many passengers are already waiting in the corridor to disembark.

ДРУГИ ДЕО

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА БР. 3

PAR. 152 - FEMININE NOUNS ENDING IN "A" AND DENOTING MALES

(2) Вода је добар слуга, а зао господар.

(2) Ватра и вода су добре слуге, али зли господари.

Судија мора бити праведан.

A judge must be just.

Судије морају бити праведне.

Judges must be just.

PART II

GRAMMAR ANALYSIS NO. 3

The nouns "слуга" and "судија" are declined as other feminine nouns ending in "-а", although they denote males. These and other similar nouns are of the feminine grammatical and of the masculine natural gender. In the singular they take masculine attributes (добар слуга, судија - праведан) and in the plural they take feminine attributes (добре слуге, судије - праведне).

Only a few of these nouns have feminine attributes in the singular, too, (будала, скитница). This is especially the case with nouns which denote males in a figurative meaning only (кукавица, рђа):

- (3) Ташта ми је лепо казала да сам велика будала што одлазим из Америке.
- (3) Да, тако је кад човек постане светска скитница.
- (1) Кукавице једна, ти се много бојиш воде!
- (4) Рђо једна, лако је теби, ти идеш у Аустрију где има пуно Американаца.

PAR. 153 - DECLENSION OF FEMININE NOUNS ENDING IN A CONSONANT

Feminine nouns which in the nominative singular end in a consonant are declined on the following pattern:

CASE	SINGULAR	PLURAL
NOMINATIVE	ствар	ствар-и
GENITIVE	ствар-и	ствар-и
DATIVE	ствар-и	ствар-има
ACCUSATIVE	ствар	ствар-и
VOCATIVE	ствар-и	ствар-и
INSTRUMENTAL	ствар-и, or ствар-ју	ствар-има
LOCATIVE	ствар-и	ствар-има

NOTE: a) "Очи" and "уши" are the plurals of the neuter singular nouns "око" and "уво". "Очи" and "уши" are of feminine gender and have the same plural declension endings as the noun "ствар".

b) The plural noun "груди" or "прси" is of feminine gender and follows the declension pattern of "ствар".

c) The instrumental ending "-ју" is used when a noun of this group is used without a modifying word (adjective, adjectival pronoun, preposition). Otherwise the ending "-и" is used:

Кост је тврда.
Имате ли масти?
Пас трчи према кокоши.

- Bone is hard.
- Do you have any lard?
- The dog is running towards the hen.

Знате ли ви ову реч?
Кокоши моја, зашто ме се
бојиш?

- Do you know this word?
- My hen, why are you
afraid of me?

(6) Речју, нарочито лепом речи, у Европи се
отварају сва врата.
Има ли меса на тој кости?
Is there any meat on that bone?
Кости су тврде. - Bones are hard.
Хоћу кило меса без кости.
I want a kilogram of meat without bones.
Пси трче према кокошима.
The dogs are running toward the hens.

(4) Неће се ни теби ништа десити ако добро
отвориш очи и уши.
Очи моје, зашто не видите?
My eyes, why don't you see?

(7) А сад треба да видимо шта је са нашим
стварима.
На костима нема меса. - There is no meat on
the bones.

(Examples: болест, зелен, крв, љубав, четврт.)

PAR. 154 - FEMININE NOUNS ENDING IN A CONSONANT WITH THE
GENITIVE PLURAL ENDING "-ИЈУ"

The nouns "прси", "очи", "уши", "кост", "ваш" and
"кокош" may have the genitive plural ending either "-и"
or "-ију":

(5) Да, не треба бити слеп код очију, ни глув
код ушију.
Ја се бојим вашију.
I am afraid of lice.
Он скоро нема прсију.
He almost has no chest.
Шта може да се направи од ових костију?
What can be made of these bones?

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 3

GRAMMAR EXERCISES
NO. 3

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

Our old manservant is a very good man. —

Our old menservants are very good men.

Everybody likes a just judge.

Everybody likes just judges.

I think that Mark is a big fool.
They both are big fools.
Mark is a big coward.
Peter and Mark are big cowards.
Only somebody who is a big wretch could say that for her.
The lard is white.
These are my things and where are your things?
I want a kilogram of lard.
How many hens do you have?
How many eyes and how many ears does a man have?
A man has two ears and two eyes.
We do not sell meat without bones.
Did you give something to the hen?
Did you give something to the hens?
Mark has a wide chest.
We sold all our things.
Clean people do not have lice.
I like vegetables.
What kind of a disease does Mark have?
What kind of diseases does this medicine (лек) cure (лечи)?
We sold all our hens.
They forgot all their things on the train.
He didn't say a word.
He hit me with a big bone.
I am not satisfied with the lard that you sold me.
Cats are playing with hens.
He does not hear well with his right ear.
What do you have in your ears?
What do the women wear in their ears?
We see with eyes and we hear with ears.
What does he have on his chest.
What did you do with my things?
I put all your things on my cart.
I do not like meat fried in lard.
She lost her right eye.
She has blue eyes.
How many words do you have to learn every day?
We have to learn about twenty words a day.
Do you know all the words that you learned once?
Do you remember all the words that you learned once?

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ПЕТУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON V

1. Одакле (Откуда) ви долазите кад долазите ујутро у школу?
2. Куда (Камо) идете кад у понедељак изјутра пођете од куће?
3. Зашто сте дошли овамо (у Монтереј)?
4. Где сте раније били?

5. Шта сте радили онде?
6. Шта чините кад добијете (примите) писмо од некога?
7. Да ли ви добијате много писама?
8. Колико је три и четири?
9. Колико је четири и четири?
10. Колико је пет и пет?
11. Колико је седам и четири?
12. Колико је осам и четири?
13. Колико је десет и три?
14. Колико је девет и пет?
15. Колико је осам и седам?
16. Колико је девет и седам?
17. Колико је десет и седам?
18. Колико је једанаест и седам?
19. Колико је дванаест и седам?
20. Колико је десет и десет?
21. Колико је двадесет и десет?
22. Колико је десет пута десет?
23. Колико је двадесет више два?
24. Колико је два цака и три цака?
25. Колико је два литра и четири литра?
26. Да ли је шећер слатак или кисео?
27. Да ли је сирће слатко или кисело?
28. Како се још зове уље?
29. Како се још зове масло?
30. Да ли ваша жена кува на свињској масти или на маслу?
31. Шта продају бакали?
32. Да ли се масло продаје на пакло или на литар?

New Idioms

Тако вам је кад човек не
уме да....	- That's the way it is when
one does not know how to...
Лако је теби!	- You've got it easy!
(It's easy for you)
Слеп код очију.	- He has eyes, but can't see.
(Blind with open eyes)
Глув код ушију.	- He has ears, but can't hear.
Пало ми је у очи.	- I have noticed.
Једва чекам да изиђем.	- I can hardly wait until I
get out.

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 3

TRANSLATION EXERCISE
NO. 3

Dunn and Smith prepare to land

Smith was glad that the ship had already entered the Bay of Trieste. He doesn't like water too much. I mean the ocean. One says: "Water is a good servant but an evil master", or better still, "fire and water are good servants but evil masters". Dunn kidded Smith. He said to him "You big coward"! And his mother-in-law had said to him "You big fool!", because he was on the point of becoming (био је на путу да постане) "a world vagabond". Poor Smith! He can hardly wait until he gets ashore.

However, when Smith does get ashore, that will not be the end of (to) his troubles (difficulties). Dunn has it easy. He will go to Trieste where there are many Americans. But he, Smith, is going "behind the Iron Curtain". He will have to keep his eyes and ears open. However, he says he will be nice to everyone. Dunn says that in Europe "nice words open all doors".

Smith is waiting to land. He hopes that his baggage won't be missing. He has a baggage check, and he had put a label on his trunk with his name on it before he registered it.

ШЕСТИ ДЕО

PART VI

РЕЧНИК БРОЈ 3

VOCABULARY NO. 3

1174. Трџст, м. - Trieste
 1175. зáлив, м. - bay
 Тршћански Зáлив - Bay of Trieste
 1176. кúкавица, f. - owl; coward
 1177. зàо, adj.м. - evil, bad
 злà, f.
 злò, n.
 1178. гóспòдар, м. - master
 1179. вàтра, f. - fire
 1180. бóудàлa, f. - fool
 1181. пòстати, v.i.pfv. - to become
 pr.t: пòстанем, пòстанеш, пòстане
 пòстанемо, пòстанете, пòстану
 *1181. пòстајати, v.i.ipfv. - to become
 pr.t: пòстајем, пòстајеш, пòстаје
 пòстајемо, пòстајете, пòстају
 1182. рђа, f. - rust; wretch
 1183. слèп, adj.м. - blind
 слèпа, f.
 слèпо, n.
 1184. глѹв, adj.м. - deaf
 глѹва, f.
 глѹво, n.
 1185. љубазан, adj.м. - nice, friendly
 љубазна, f.
 љубазно, n.
 1186. изгѹбити (се), v.t.&r.pfv. - to lose...(to be lost)
 pr.t: изгубим, изгубиш, изгуби
 изгубимо, изгубите, изгубе
 *1186. гѹбити (се), v.t.&r.ipfv. - to lose...(to be lost)
 pr.t: гѹбим, гѹбиш, гѹби
 гѹбимо, гѹбите, гѹбе
 1187. пòтврда, f. - receipt, check
 1188. цèдвља, f. - label
 1189. ìскрцати (се), v.t.&r.pfv. - to disembark, to land
 pr.t: ìскрцам, ìскрцаш, ìскрца
 ìскрцамо, ìскрцате, ìскрцају
 *1189. ìскрцáвати (се), v.t.&r.ipfv. - to disembark, to land
 pr.t: ìскрцáвам, ìскрцáваш, ìскрцáвате,
 ìскрцáвамо, ìскрцáвају
 1190. ìстòварити, v.t.pfv. - to unload
 pr.t: ìстòварим, ìстòвариш, ìстòвари
 ìстòваримо, ìстòварите, ìстòваре
 *1190. ìстòварíвати, v.t.ipfv. - to unload
 pr.t: ìстòварујем, ìстòварујеш,
 ìстòварује, ìстòварујемо, ìстòварујете
 ìстòварују

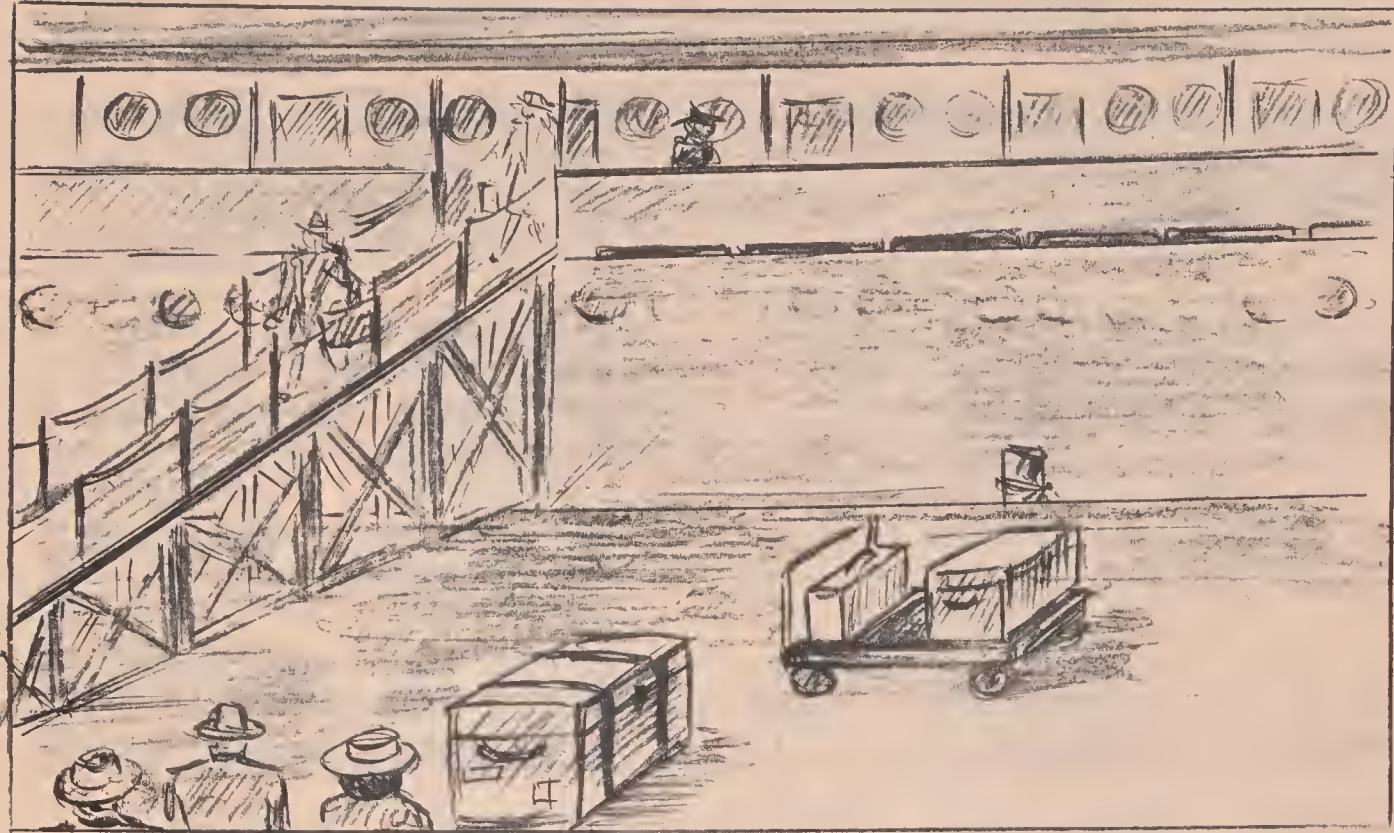
1191. у̀сидрити (се), v. t. & r. pfv. - to anchor
pr. t: у̀сидрим, у̀сидриш, у̀сидри
у̀сидримо, у̀сидрите, у̀сидре
- *1191. с̀идрити (се), v. t. & r. ipfv. - to anchor
pr. t: с̀идрим, с̀идриш, с̀идри
с̀идримо, с̀идрите, с̀идре
1192. j̀едва, adv. - hardly
1193. х̀одник, m. - corridor
pl: х̀одници
1194. о̀бала, f. - shore
1195. п̀рси, f. pl. t. - chest, breast
gen. pl: п̀рси, п̀рсију
1196. в̀аш, f. - louse
gen. pl: в̀аши, в̀ашију
1197. к̀окош, f. - hen
gen. pl: к̀окоши, к̀окошију
1198. с̀удија, f. - judge
1199. п̀раведан, adj. m. - just
п̀раведна, f.
п̀раведно, n.

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 4

DIALOGUE NO. 4

Смит и Дан се искрцавају
с брода

Smith and Dunn disembark
from the ship

1. Дан: Још неколико минута
па више нећемо бити на
америчком тлу!

1. Dunn: A few more minutes
and we shall no longer
be on American soil!

Смит: Баш сам и сам на то
мислио сада.

Smith: I was just think-
ing of that myself.

2. Д: На вашем лицу се могло
видети да сте мислима би-
ли негде у Америци.

2. D: One could see on your
face that you were some-
where in America with
your thoughts.

С: Да, мислио сам на своју
жену и на своје кћери у
Вирџинији.

S: Yes, I was thinking
of my wife and of my
daughters in Virginia.

3. Д: А ја сам мислио на
своју матер и на свог
оца у Чикагу.

3. D: And I was thinking of
my mother and my father
in Chicago.

С: Да, мислима (мишљу)
човек може зачас да се
пренесе врло далеко.

S: Yes, through thoughts
("the thought") one can
transport oneself very
far in a jiffy.

4. Д: Кад се растанемо од овог нашег брода, растаћемо се коначно од Америке!
- С: Нећемо онда имати више оволико хране.
5. Д(смеје се): Пазите да вас они комунисти не уморе глађу.
- С (такође се смеје): Неће много добити смрћу само једног Американца.
6. Д: Зашто нас још не пуштају на копно?
- С: Ако нас не пусте одмах, ја ћу да скочим преко ових ужета (ове ужади).
7. Д: Ено, почиње свет да се искрцава.
- С: Добро је!
8. Д: Хоћете ли ви одмах да наставите пут?
- С: Не знам ни сам. Не знам кад имам аероплан за Београд.
9. Д: Зашто не преноћите у хотелу овде?
- С: Учинићу то ако авион не полази одмах.
10. Д: Имате право, не треба да путујете ноћу.
- С: Нарочито не у једној новој, страниј земљи.
4. Д: When we leave this ship of ours, we shall part definitely (finally) with America!
- С: We shall no longer have then so much food.
5. Д(laughs): Be careful that those communists do not starve you ("kill you by hunger").
- С(laughs also): They will not gain much by the death of only one American.
6. Д: Why don't they let us on shore yet?
- С: If they don't let us right away, I'll jump over these ropes.
7. Д: There, people are starting to disembark.
- С: That's good!
8. Д: Will you continue the journey right away?
- С: I don't know myself. I don't know when I (will) have a plane for Belgrade.
9. Д: Why don't you stay overnight in a hotel here?
- С: I will do that if the plane is not leaving right away.
10. Д: You are right, you should not travel by night.
- С: Particularly now in a new foreign land.

PAR. 155 - DECLENSION OF FEMININE NOUNS WHICH IN THE NOMINATIVE SINGULAR END IN "O"

Some nouns which in the nominative singular end in "o" preceded by a vowel are of feminine and some of masculine gender (See Par. 57 - 1). Those which are of feminine gender have the same declension endings as the noun "ствар".

CASE	SINGULAR	PLURAL
NOMINATIVE	миса-о	мисл-и
GENITIVE	мисл-и	мисл-и
DATIVE	мисл-и	мисл-има
ACCUSATIVE	миса-о	мисл-и
VOCATIVE	мисл-и	мисл-и
INSTRUMENTAL	мисл-и, ^{ог:} миш-љу	мисл-има
LOCATIVE	мисл-и	мисл-има

NOTE: a) The stem of feminine nouns ending in "-o" is obtained by changing the "o" into "л" and by omitting the movable "a".

b) To this group belongs also the noun "со", the stem of which is "сол-".

- (2) На вашем лицу се могло видети да сте мислима били негде у Америци.
- (3) Да, мишљу човек може зачас да се пренесе врло далеко.
- (3) Да, мислима човек може зачас да се пренесе врло далеко.

PAR. 156 - CHANGE OF CONSONANTS IN THE INSTRUMENTAL SINGULAR OF FEMININE NOUNS WHICH ARE DECLINED LIKE "СТВАР"

The instrumental singular ending "-ју", as well as the last consonant of the stem of nouns which are declined like "ствар", undergoes the following changes:

1. - The ending "-ју" after the consonants "с", "п", "в", "м" turns into "љу":

Коње хранимо зобљу.
We feed horses with oats.

Мајке раде за своју децу са љубављу.
Mothers work for their children with love.

2. - After the consonants "д", "т", "к" the "ј" of the ending is omitted:

(10) Имате право, не треба да путујете ноћу.

3. - If the stem of the noun ends in "д" or "т", the "д" and "т" coalesce with the "ј" of the ending into "ђ" or "ћ" respectively ($д+ј=ђ$, $т+ј=ћ$):

(5) Пазите да вас они комунисти не уморе глађу.

(5) Неће много добити смрћу само једног Американца.

4. - If the stem of the noun ends in "л" or "н", the "л" and "н" coalesce with the "ј" of the ending into "љ" or "њ" respectively ($л+ј=љ$, $н+ј=њ$):

(3) Да, мишљу човек може зачас да се пренесе врло далеко.

5. - The "с" before "љ" and "њ" changes into "ш" and "з" before "њ" changes into "ж":

(3) Да, мишљу човек може зачас да се пренесе врло далеко.

NOTE: All the above rules of change, omission or coalescing of consonants before or with the consonant "ј" find very large application in the comparison of adjectives and the conjugation of verbs, especially in the formation of the passive participle.

PAR. 157 - DECLENSION OF COLLECTIVE NOUNS ENDING IN "ад"

Collective nouns ending in "ад" are of feminine gender and are declined like the noun "ствар" in the singular. Their attributes are feminine singular and their verb is always plural (if one of these nouns is its subject):

(6) Ако нас не пусте одмах, ја ћу да скочим преко ове ужади.
Шта има у оној буради?
What is there in those barrels?
Ова бурад су моја.
These barrels are mine.

NOTE: The dative, the instrumental and the locative of collective nouns ending in "ад" are sometimes formed by adding "-ма" to the stem. In this case their attributes are plural.

PAR. 158 - DECLENSION OF FEMININE NOUNS "КЋИ" AND "МАТИ"

Declension of feminine nouns "кћи" and "мати" follows:

	S I N G U L A R		P L U R A L	
	N.	кћи	мати	кћери
G.	кћери	матере	кћери	матера
D.	кћери	матери	кћерима	матерама
A.	кћер	матер	кћери	матере
V.	кћери	мати	кћери	матере
I.	кћери, or: кћерју	матером	кћерима	матерама
L.	кћери	матери	кћерима	матерама

The nouns "кћи" and "мати" are very often used by Serbs and Croats, but students can avoid their usage by using the regular nouns "ћерка" and "мајка". However, students should be able to recognize the forms of the nouns "кћи" and "мати".

- (2) Да, мислио сам на своју жену и своје кћери у Вирђинији.
 (3) А ја сам мислио на своју матер и на свог оца у Чикагу.

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 4

GRAMMAR EXERCISES
NO. 4

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

This salt is not salty enough.

I am here but my thoughts are with my family.

I want two kilograms of salt.

I cannot get rid (Не могу да се решим) of those thoughts.

Our grocer sold all the salt.

I cannot guess (Ја не могу да погађам) your thoughts.

Almost all dishes ought to be seasoned (се зачине) with salt.

I am far away from here with my thoughts.

A good man does not sin (не греши) either by word or by thought.

A good man does not sin either by words or by thoughts.

Whom do we feed with oats?

He does all his work with love.

I do not like to go out late at night.

By the death of their parents they become orphans (сирочад).

I do not want you to starve me (to kill me by hunger).

He died (Он је умро) of starvation (hunger).

I do not like meals which are seasoned (зачињена) with lard.

Do you want to put more salt in your vegetables?

Is there enough salt in these vegetables?

She cares for her children with a great love.

All our lambs are white.

How many lambs do you have?

The wolf killed all our lambs.

The dog is playing with lambs.

What is there in those barrels?

Those barrels are empty (празна).

My grandchildren are coming tomorrow.

Grandfather and grandmother like to play with their grandchildren.

Grandchildren like to play with grandfather and grandmother.

Grandmother tells stories to her grandchildren.

My dear grandchildren, I will wait for you at the railroad station.

What do you use those ropes for?

Are those calves yours?

No, those calves are not ours, we sold all our calves.

That barrel over there is full of wine.

Those barrels over there are full of wine.

Can you jump over these ropes?

We button (закопчавамо) our coats with buttons.

How many buttons do you have on your coat?

I have two buttons on my coat.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ПЕТУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON V

1. Ко наручује у ресторану?
2. Ко служи госте у ресторану?
3. Шта чини келнер кад гост уђе у ресторан?
4. Да ли ви обично гледате у јеловник пре него што наручите јело?
5. Којег јела сте жељни?
6. Ког јела сте сити?
7. Да ли сит човек може да буде гладан?
8. Шта је супа?
9. А шта је чорба?
10. Шта чините кад сте жедни?
11. Шта чините кад сте гладни?
12. Да ли ви пијете вино или воду кад сте жедни?

13. Кад се каже да је јело слано?
14. Да ли је свака пита слатка?
15. У шта се обично стављају резанци?
16. Како се зове супа у којој има резанаца?
17. Како се зове чорба у којој има рибе?
18. Шта је кајмак?
19. Шта је шунка?
20. Шта је кобасица?
21. Шта су пуњене паприке?
22. Од чега ви волите пире?
23. Да ли је пасуљ вариво или зелен?
24. Шта (Чега) обично има у јеловнику само у петак?
25. Волите ли више да једете у ресторану или код куће?
26. Да ли знате кад се каже "Пријатно"?

New Idioms

У толико боље!	- So much the better!
Све је то његово масло!	- That's all his doing!
Ви сте у праву.	- You are right.
Ви нисте у праву.	- You are wrong.
Изгледам као чудо!	- I look a sight! (I look terrible!)

ПЕТИ ДЕО

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА БРОЈ 4

PART V

TRANSLATION EXERCISE NO. 4

Smith and Dunn are disembarking from the ship

Smith and Dunn are waiting to disembark. They know that when they leave the ship it will be their last good-bye to America (for an American ship is still American soil). Therefore, they are transporting themselves in their thoughts to America. Their thoughts go first of all (најпне) to their families. Smith is thinking of his wife and his daughters, and Dunn (is thinking) of his father and mother.

However, Smith wants to joke. "After leaving the ship, we won't have as much food as in America", he says.

And Dunn tells him that he should be careful, for otherwise those communists behind the Iron Curtain will starve him.

Smith and Dunn tell each other what they will do when they land. Dunn will stay overnight in a hotel in Trieste, but Smith will take his plane for Belgrade right away for he will arrive there before nightfall (ноћ падне).

Finally, they let the passengers go ashore (to shore).

ШЕСТИ ДЕО

РЕЧНИК БРОЈ 4

PART VI

VOCABULARY NO. 4

2000. тло, n. - soil, ground
 2001. кћи, f. - daughter
 gen. sing: кћери
 gen. pl: кћери
 2002. ма̀ти, f. - mother
 gen. sing: мат̀ере
 gen. pl: мат̀ера̀
 2003. за̀час, adv. - in a moment
 2004. пр̀енети (се), v. t. & r. pfv. - to transport
 pr. t: пр̀енесем, пр̀енесеш,
 пр̀енесе, пр̀енесемо, пр̀енесете,
 пр̀енесу
 *2004. пр̀еносити, v. t. & r. ipfv. - to transport
 pr. t: пр̀еносим, пр̀еносиш,
 пр̀еноси, пр̀еносимо, пр̀еносите,
 пр̀еносе
 2005. ра̀стати се, v. i. pfv. - to part, to separate
 pr. t: ра̀станем се, ра̀станеш се,
 ра̀стане се, ра̀станемо се, ра̀станете
 се, ра̀стану се
 *2005. ра̀стајати (се), v. i. ipfv. - to part, to separate
 pr. t: ра̀стајем се, ра̀стајеш се,
 ра̀стаје се, ра̀стајемо се, ра̀стајете
 се, ра̀стају се
 2006. ко̀начан, adj. m. - final, definitive
 ко̀начна, f.
 ко̀начно, n.

2007. пазити (се), v.t.& r.ipfv. - to pay attention, to
pr.t: пазим, пазиш, пази, look out... (watch
пазимо, пазите, пазе yourself)
- *2007. пази(те), 2nd pers. sing. - look out! be careful!
and pl of the imperative of " "
2008. уморити (се), v.t.& r.pfv. - to tire; to kill...
pr.t: уморим, умориш, умори (to tire)
уморимо, уморите, уморе
- *2008. умарати (се), v.t.& r.ipfv. - to tire
pr.t: умарам, умараш, умара
умарамо, умарате, умарају
2009. глад, f. - hunger
2010. смрт, f. - death
2011. копно, n. - land
2012. скакати, v.t.ipfv. - to jump
pr.t: скачем, скачеш, скаче
скачемо, скачете, скачу
- *2012. скочити, v.t.pfv. - to jump
pr.t: скочим, скочиш, скочи
скочимо, скочите, скоче
2013. преноћити, v.i.pfv. - to stay overnight
pr.t: преноћим, преноћиш,
преноћи, преноћимо, преноћите,
преноће
2014. хотел, m. - hotel
2015. стран, adj.m. - foreign
страна, f.
страно, n.
2016. зоб, f. - oat
gen.sing: зоби

LESSON XIII

DAILY UNIT I

ПРВИ ДЕО

ДИЈАЛОГ БРОЈ 1

Смит се прекрцава у
Трсту

1. Дан: Ено мог пријатеља
Кларка. Изишао је да ме
дочека.

Кларк: Добро дошли, Дане!
2. Д: Хвала. Лепо је од вас
што сте дошли на приста-
ниште.

К: Како је било на мору?
3. Д: Лепо. Ви знате да ја
волим море.

К: Како су сви ваши у
Америци?
4. Д: Добро су. А како ваша
кћи и унучад?

К: Добро су и они. Сад
имам четири унучета.
5. Д: Шта, зар је Мара
добила још два детета?

К: Јесте, добила је бли-
занце.
6. Д: Која сте им имена
дали?

К: Једном Стеван а другом
Мирко.

PART I

DIALOGUE NO. 1

Smith transfers in
Trieste

1. Dunn: There is my
friend Clark. He has
come out to meet me.

Clark: Welcome, Dunn!
2. D: Thank you. It's
nice of you to have
come to the port.

C: How was it on the
sea?
3. D: Nice. You know that
I like the sea.

C: How are all of your
folks ("yours") in
America?
4. D: They are all right.
And how are ("how")
your daughter and the
grandchildren?

C: They are all right
too. I now have four
grandchildren.
5. D: What, did Mary
have two more children?

C: Yes, she had twins.
6. D: What names did you
give them?

C: Steve to one, and
Mirko to the other.

7. Д: Значи да нисам донео довољно поклона за децу.

К: Не мари ништа. Него, видим, нисте сами!

8. Д: А, да. Дозволите да вас упознам са својим пријатељем Смитом.

К: Драго ми је, господине. Како се вама допало путовање?

9. Смит: Мени је ово био први пут да путујем морем.

К: Па?

10. С: И већ ми је доста мора!

К: (То је) Штета! Остаете ли и ви у Трсту?

11. С: Не, ја продужујем за Београд. Да ли знате кад полази авион?

К: Мислим да баш имам при себи ред вожње.

12. С: Да ли постоји редован ваздушни саобраћај између Трста и Београда?

К: Да, постоји редован ваздушни путнички саобраћај.

13. С: Колико траје та вожња?

К: То није тако дуг лет, јер авион не стаје нигде до Београда.

7. Д: That means I haven't brought enough gifts for the children.

С: It doesn't matter. But I see you are not alone!

8. Д: Oh, yes, permit me to introduce you to ("acquaint you with") my friend Smith.

С: Glad to meet you, sir. How did you like the trip ("traveling")?

9. Smith: This was my first time to travel by sea.

С: Well?

10. С: And I have already had enough of the sea!

С: That's a pity! Are you staying in Trieste, too?

11. С: No, I am continuing (on) to Belgrade. Do you know when the plane is leaving?

С: I think that I just (happen to) have a schedule with me.

12. С: Is there regular air traffic between Trieste and Belgrade?

С: Yes, there is a ("exists") regular passenger service by air.

13. С: How long does that trip take ("last")?

С: It isn't such a long flight, because the plane doesn't stop anywhere till Belgrade.

ДРУГИ ДЕОPART IIГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА
БРОЈ 1GRAMMAR ANALYSIS
NO. 1

PAR. 159 - FULL CHART OF DECLENSION OF NEUTER NOUNS

CASE	NOUNS ENDING IN "O"	NOUNS ENDING IN "E"
	S I N G U L A R	S I N G U L A R
NOMINATIVE	сел-о	мор-е
GENITIVE	сел-а	мор-а
DATIVE	сел-у	мор-у
ACCUSATIVE	сел-о	мор-е
VOCATIVE	сел-о	мор-е
INSTRUMENTAL	сел-ом	мор-ем
LOCATIVE	сел-у	мор-у
	P L U R A L	P L U R A L
NOMINATIVE	сел-а	мор-а
GENITIVE	сел-а	мор-а
DATIVE	сел-има	мор-има
ACCUSATIVE	сел-а	мор-а
VOCATIVE	сел-а	мор-а
INSTRUMENTAL	сел-има	мор-има
LOCATIVE	сел-има	мор-има

NOTE: a) Do not forget that some neuter nouns ending in "e" do not form their stem by dropping "e" off the nominative singular but by adding "н" or "т" to the nominative singular (See Par. 111).

b) Animate nouns which form their stem by adding the "т" to the nominative singular use as their plural a collective feminine noun ending in "ад" (See Par. 111-3 & Par. 157) or have a masculine plural formed in the way described in Par. 111-3.

c) The noun "дете" uses as its plural collective singular feminine noun "деца". It follows the rules of nouns "браћа, господа, властела" (See Par. 143).

EXAMPLES:

Nominative: Моје село је близу Београда.
My village is near Belgrade.
Море је плаво. .
The sea is blue.

Мирџево је једно село близу Београда.

Mirijevo is a village near Belgrade.

Села у Босни нису велика као села у Војводини.

The villages in Bosnia are not as big as villages in Vojvodina.

Ова јаја су велика.

These eggs are large.

А како су ваша кћи и унуче?

And how are your daughter and your grandchild?

(4) А како су ваша кћи и унучад?

Genitive: Ја сам из једног малог села близу Београда.

I am from a small village near Belgrade.

(10) И већ ми је доста мора.

(4) Сада имам четири унучета.

(5) Шта, зар је Мара добила још два детета?

Колико јаја сте купили?

How many eggs did you buy?

Dative: Комунисти су променили име овом селу

(or: овог села).

The Communists changed the name of (to) this village.

Комунисти су променили имена многим селима

(or: многих села).

The Communists changed the names of (to) many villages.

Accusative:

(3) Ви знате да ја волим море.

(6) Која сте им имена дали?

(7) Значи да нисам донео довољно поклона за децу.

Где сте купили ово одело?

Where did you buy this suit?

Vocative: Село моје, кад ћу те опет видети?

Oh my village, when shall I see you again?

Села лепа, кад ћемо вас опет видети?

Oh nice villages, when shall we see you again?

Дете моје, ја хоћу да идеш са мном.

My child, I want you to go with me.

Децо моја, ја хоћу да идете са мном.

My children, I want you to go with me.

Instrumental:

(9) Мени је ово био први пут да путујем морем.

Ја више волим да пишем пером, него оловком.

I like to write with a pen better than with a pencil.

Човек треба да мисли мозгом а не срцем.

One ought to think with his brain and not with his heart.

Locative: У којем селу живите?

In which village do you live?

(2) Како је било на мору?

Више Југословена живи у селима него у градовима.

More Yugoslavs live in villages than in cities.

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 1

GRAMMAR EXERCISES
NO. 1

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

My village is not on the seashore, but near the seashore.

The name of my village is Mirijevo.

Villages in Yugoslavia are not as big as in America.

This food is of American origin.

How much meat do you want?

I bought a sack of flour.

How many pens do you have?

There is no light in the classrooms.

There are many flowers in Carmel.

There are many hills in California.

I have two children.

I have five suits.

He has no grandchild.

There were many vacant seats, but there was no vacant seat next to the window.

I never drink wine.

I sent a nice suit to my grandchild.

Did you tell your child to come?

Did she like the flowers that you sent to her?

The teacher asked me a very difficult question.

My child, why don't you study?

What did you talk about with that child?

Leaves fall from the tree.

Do you like better to write with a pencil than with a pen?

Our village is on the hill.

While I was sitting the cat jumped on my right knee and bit my left hand.

There are three students in our section.

When will you come to our section?

My coat hangs on the tree.

Why don't you hang your coat on the tree?

We can go and sit under that big tree.

We like to sit under the tree.

Put my suitcase under my seat, please.

My suitcase is under my seat.

Tomorrow we will go behind that hill (over there).
Our friend's house is behind that hill (over there).
All our blood passes through our heart.
Our classrooms are near (at) the top of the hill.
When I go to school I go up the hill and when I am going home I go down the hill.
On my way to school I pass through a nice village.
I eat many eggs and much fruit and vegetables.
Spring is one of the year's seasons.
I never go out without my child.
He always rests a little after his meals.
The city of Monterey is located on the Monterey Peninsula.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ШЕСТУ
ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON
LESSON VI

1. Где се налази Војна школа за стране језике?
2. Шта ви чините кад нађете на улици нешто што није ваше?
3. Да ли ви знате неки други језик осим енглеског и српскохрватског?
4. Шта се налази иза баракe у којој је наша учионица?
5. Шта се налази испред те баракe?
6. Да ли је та барака крај пута којим пролазе аутомобили?
7. Да ли је близу те баракe једна библиотека?
8. Колико минута има од вашег стана до те баракe ако идете пешке?
9. Колико минута има кад идете аутомобилом?
10. Да ли ви идете кући чим се заврши последњи час?
11. Имате ли радио код куће?
12. Да ли ви слушате радио пре или после вечере?
13. Да ли у недељу слушате радио преко целог дана?
14. Зашто је тешко бити без аутомобила кад човек живи у Калифорнији?
15. Да ли сте ви против комунизма?
16. Да ли мачке могу да скачу с кровова?
17. Шта се налази испод ћилима у соби?
18. Шта се налази изнад наших глава у учионици?
19. Шта значи: "Деца се играју, а људи и жене играју"?
20. Ради чега сте дошли у Монтереј?
21. Да ли сте задовољни са школом?
22. Кога је ваш отац узео за жену (С киме се оженио ваш отац)?
23. Да ли сви жењени официри живе у Пресидија?
24. Шта чините кад изиђете из учионице за време одмора?
25. Има ли дрвећа око куће у којој живите?
26. Које одело више волите: грађанско или војничко?
27. Какве чарапе жене воле?
28. Шта значи: "Он узима приватне часове"?
29. Шта значи: "Слепац код очију"?

New Idioms

- Она је из добре куће. - She is from a good home (a good family).
Бити између две ватре. - To be between the devil and the deep blue sea.
Из неба па у ребра. - Without an introduction.
Као из ведре неба. - Out of the clear blue sky.
Он нема образа. - He is shameless.
(То је) Штета! - That's a pity! (That's bad!)

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА
БРОЈ 1

TRANSLATION
EXERCISE NO. 1

Smith transfers in Trieste

Dunn's friend Clark had come out to meet him at the port in Trieste. Smith will transship in Trieste, that is, he will go from the ship to the plane. Dunn will stay in Trieste.

Dunn asked Clark about his family. Clark told him that he now had four grandchildren. His daughter Mary had twins. Dunn had brought gifts for only two children, but Clark told him not to worry, that it was all right (да је све у реду).

Dunn introduced Smith to Clark (acquainted Smith with Clark). Clark wanted to know how Smith liked traveling by sea. Smith said he had had enough of the sea.

Clark told Smith that there is a regular passenger service by air between Trieste and Belgrade. Clark had a travel schedule for that trip. That flight is not so long, because the plane doesn't stop anywhere till Belgrade.

1217. прèкрцати (се), v. t. & r. pfv. - to transship, to transfer
pr. t: прèкрцам, прèкрцаш, прèкрца, прèкрцамо, прèкрцате, прèкрцају
- *1217. прекрца́вати (се), v. t. & r. ipfv. - to transship, to transfer
pr. t: прекрца́вам, прекрца́ваш, прекрца́ва, прекрца́вамо, прекрца́вају
1218. дочекати, v. t. pfv. - to welcome, to receive
pr. t: дочекам, дочекаш, дочекамо, дочекаете, дочекају
- *1218. дочеки́вати, v. t. ipfv. - to welcome, to receive
pr. t: дочеку́јем, дочеку́јеш, дочеку́је, дочеку́јемо, дочеку́јете, дочеку́ју
1219. б́лизнац, m. - twin
gen. sing: б́лизанца
gen. pl: б́лизанца́
1220. донети, v. t. pfv. - to bring
pr. t: донесем, донесеш, донесемо, донесете, донесу
- *1220. доносити, v. t. ipfv. - to bring
pr. t: дносим, дносиш, дносимо, дносите, дносе
1221. по́клон, m. - gift
1222. дозво́љавати, v. t. ipfv. - to permit, to allow
pr. t: дозвóљавам, дозвóљаваш, дозвóљава, дозвóљавамо, дозвóљавате, дозвóљавају
- *1222. дозвóлити, v. t. pfv. - to permit, to allow
pr. t: дозволим, дозволиш, дозволимо, дозволите, дозволе
дозволи(те), 2nd person sing. and pl. of the imperative
1223. упòзнати (се), v. t. & r. pfv. - to acquaint..(to become acquainted)
pr. t: упòзнам, упòзнаш, упòзнамо, упòзнате, упòзнају
- *1223. упозна́вати (се), v. t. & r. ipfv. - to acquaint..(to become acquainted)
pr. t: упозна́јем, упозна́јеш, упозна́је, упозна́јемо, упозна́јете, упозна́ју
1224. путо́вање, n. - traveling
1225. штèта, f. - damage
1226. продужити, v. t. pfv. - to continue, to extend, to lengthen
pr. t: продужим, продужиш, продужимо, продужите, продуже
- *1226. продуживати, v. t. ipfv. - to continue, to extend, to lengthen
pr. t: продужу́јем, продужу́јеш, продужу́је, продужу́јемо, продужу́јете, продужу́ју

- *1226. продужавати, v. t. ipfv. - to continue, to extend, to lengthen
 pr. t: продужавам, продужаваш, продужава, продужавамо, продужавате, продужавају
1227. вожња, f. - journey
1228. рѣд вожње, - (travel) schedule
1229. рѣдован, adj. m. - regular
 рѣдовна, f.
 рѣдовно, n.
1230. постòјати, v. i. ipfv. - to exist
 pr. t: постòјим, постòјиш, постòји
 постòјимо, постòјите, постòје
1231. вàздушни, adj. m. - air
 вàздушна, f.
 вàздушно, n.
1232. између, prep. - between
1233. трајати, v. i. ipfv. - to last
 pr. t: трајем, трајеш, траје
 трајемо, трајете, трају
1234. дуг, adj. m. - long
 дуга, f.
 дуго, n.
1235. лѣт, m. - flight
 pl: лѣтови
- *857. стàти, v. i. pfv. - to stop
 pr. t: стàнем, стàнеш, стàне
 стàнемо, стàнете, стàну
- *857. стàјати, v. i. ipfv. - to stop
 pr. t: стàјем, стàјеш, стàје
 стàјемо, стàјете, стàју
1236. нигде, adv. - nowhere

DAILY UNIT II

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 2

DIALOGUE NO. 2

Смит узима авион
за Београд

Smith takes the plane
for Belgrade

1. Смит: Када полази следећи
авион за Београд?

1. Smith: When does the
next plane for Belgrade
leave?

Чиновник на аеродрому: Сле-
дећи авион полази кроз
сат и по.

Clerk at airport: The
next plane leaves in
an hour and a half.

2. С: Има ли слободних места
у том авиону?

2. S: Are there any va-
cant seats in that
plane?

Ч: Колико места вам треба?

C: How many seats do
you need?

3. С: Треба ми само једно
место.

3. S: I need only one
seat.

Ч: Има једно слободно место,
јер је један од путника
одустао од пута у последњем
тренутку.

C: There is one seat
vacant, because one
of the passengers gave
up the trip at the last
moment.

4. C: Врло добро. Шта стаје (кошта) путна карта само за одлазак?

Ч: Вожња стаје (кошта) осамдесет долара, а такса је двадесет од сто (20%).

5. C: То чини укупно деведесет и шест долара. Изволите новац.

Ч: А да ли је ваш пасош у реду?

6. C: Јесте. Да ли се преглед пасоша обавља овде?

Ч: И преглед пасоша и царински преглед врше се у Београду.

7. C (Дану и Кларку): Надам се да ће пут бити пријатан.

Кларк: Не знам да ли ћете путовати великим или малим аеропланом.

8. C: Зар то није исто?

К: Није. Пре неколико дана се један мали авион срушио на путу за Београд.

9. C: Ви ми то причате, а ја сам ноћас сву ноћ на броду сањао чудне ствари.

Дан: Шта сте (о чему сте) то сањали?

4. S: Very well. What does the (traveling) ticket cost one way only.

C: The ticket ("ride") costs eighty dollars, and the tax is twenty per cent.

5. S: That makes altogether ninety six dollars. Here is the money.

C: And is your passport in order?

6. S: It is. Is the passport inspection done here?

C: Both the passport inspection and the customs inspection are done in Belgrade.

7. S (to Dunn and Clark): I hope that the trip will be pleasant.

Clark: I don't know whether you will travel by a big or by a little plane.

8. S: Isn't it the same?

C: It isn't. A few days ago a small plane crashed on the way to Belgrade.

9. S: You are telling me that, and I was dreaming all kinds of strange things all night last night on the ship.

Dunn: What was it that you dreamed about?

10. C: Прво сам сањао пуно чамаца са пуно весала свуда око нашег брода.

D: Па онда?

11. C: Па онда масу људских телеса по мору око брода.

D: А шта сте ви за то време чинили?

12. C: Ја сам, чини ми се, починио неколико малих јунаштава.

D: Као, на пример, шта?

13. C: На броду је било неколико тешких сидара и ја сам их рукама бацио у море.

D: То није био лак посао!

14. C: Не само то, него сам и скакао у море и извлачио она телеса на палубу!

(Дан и Кларк се смеју).

10. S: At first I dreamed of a lot of boats with a lot of oars all around our ship.

D: And then?

11. S: And then a lot of corpses around the ship in the sea.

D: And what were you doing in the meantime?

12. S: It seems to me that I performed several little acts of heroism.

D: What, for example?

13. S: There were several heavy anchors on board, and I threw them into the sea (by hand).

D: That was not an easy task!

14. S: Not only that, but I was also jumping into the sea and pulling out corpses onto the deck.

(Dunn and Clark laugh.)

ДРУГИ ДЕО

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА БРОЈ 2

PAR. 160 - MOVABLE "A" IN THE GENITIVE PLURAL OF NEUTER NOUNS

1. - Neuter nouns whose stem ends in two or three consonants form the genitive plural not only by adding the ending "-a" but also by inserting an "-a" between the two last consonants of the stem:

PART II

GRAMMAR ANALYSIS NO. 2

(10) Прво сам сањао пуно чамаца са пуно весала свуда око нашег брода.

(13) На броду је било неколико тешких сидара и ја сам их рукама бацио у море.

(Examples: јутро, ребро)

2. - Nouns the stem of which ends in "ст", "шт", "зд" or "жђ" do not observe the rule under 1):

(2) Има ли слободних места у том авиону?

(Examples: двориште, седиште)

3. - However, neuter nouns which in the nominative singular end in "ство" or "штво" observe the rule under 1) even when their stems end in "ст-" or "шт-":

(12) Ја сам, чини ми се, починио неколико малих јунаштава.
Ја сам већ два месеца без средстава за живот.
I have been without means for living for two months.

(Example: друштво)

PAR. 161 - DECLENSION OF THE NOUNS "ЧУДО", "НЕБО" AND "ТЕЛО"

The neuter nouns "чудо", "небо" and "тело" are declined in the singular in the same way as other neuter nouns ending in "-о". The nominative plural of "небо" is "небеса". The other plural cases of this noun are formed by adding the regular endings to the stem "небес-".

The nouns "чудо" and "тело" have two plurals; the first is formed like the plural of the noun "село"; the second uses the stems "чудес-" and "телес-". There is no difference in use between the two plurals of the noun "чудо". The plural of the noun "тело" which is formed by adding the endings to the stem "телес-" is used to denote "corpses" and "тел-а" is used otherwise.

(11) Па онда масу људских телеса по мору око брода.

Ја не могу да правим чуда (чудеса).

I cannot make miracles.

Оче наш, који си на небесима....

Our Father, who art in heaven....

PAR. 162 - CONJUNCTIONS

Conjunctions are words connecting other words or groups of words.

PAR. 163 - THE CONJUNCTIONS "И", "А" AND "ИЛИ"

1. "И" (and) connects two or more words of a similar grammatical value or meaning, for instance: two subjects, two predicates, two attributes and even two sentences. In grammar it symbolizes addition:

- (14) Дан и Кларк се смеју.
Петар седи и учи.
Peter is sitting and studying.
- (13) На броду је било неколико тешких сидара и ја сам их рукама бацио у море.
- (14) Не само то, него сам и скакао у море и извлачио она телеса на палубу.
- (1) Следећи авион полази кроз сат и по.
- (5) То чини укупно двадесет и шест долара.

"И" is sometimes used emphatically in order to point out some word in a sentence. In this case it refers to only one word and the meaning of "и" is "also" or "too":

И вас је позвао.
He invited you, too.
Ја хоћу да видим и нега.
I want to see him also.

The conjunction "и" is sometimes used in pairs:

и..... и..... - both and, as well as

- (6) И преглед пасоша и царински преглед врше се у Београду.

2. - "А" (and, but) is a separating conjunction. It indicates that two grammatically similar words (verbs, nouns, adjectives, pronouns) or two sentences do not support each other, but show some difference or contrast, sometimes even a slight contradiction:

- (4) Вожња кошта осамдесет долара, а такса је двадесет од сто.
- (9) Ви ми то причате, а ја сам ноћас на броду сву ноћ сањао чудне ствари.
Марко је марљив, а Петар је лен.
Mark is diligent, and Peter is lazy.

3. - "Или" corresponds to English or:

(7) Не знам да ли ћете путовати великим или малим аеропланом.

"Или" is very often used in pairs:
илиили - either.....or

Tomorrow morning I will be either in school or at home.

NOTE: Remember the enclitics cannot be placed after the conjunctions "и" and "а".

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 2

GRAMMAR EXERCISES
NO. 2

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

How many oars are on that boat?

There are two oars on this boat.

There are eight oars on this boat.

How many ribs does a man have on each side of his chest?

A man has twelve ribs on each side of his chest.

How many ribs did Mark break when he fell from the roof?

Mark broke three ribs on the left side and two ribs on the right side, five ribs in all.

How many anchors are on that ship?

There is only one anchor on this ship.

There are two (three, four, twenty two...) anchors on this ship.

There are five (six, eleven, twenty seven...) anchors on this ship.

There are only two (six) vacant seats in this car.

There are many shipping companies in New York.

After the battle there were many corpses on the battlefield (бојишту).

Sun, moon and stars are in the sky.

God is in heaven.

Men are not able to make miracles.

Do you have any means for living?

Mark and Peter are good students.

Mark is singing and dancing.

Mark is singing and Peter is dancing.

I saw him, too.

Both Mark and Peter came this morning.

Dunn went to Trieste and Smith went to Yugoslavia.

Both Dunn and Smith went to Yugoslavia.

The teacher is asking and the student is answering.

Grandfather is sitting in the yard and grandmother is reading a book in her room.

We have either to study or to leave the school.

It is either your fault or his.

We will study and our wives will listen to the radio.
He studied and learned.

Tomorrow it will rain or the wind will blow.

He was young, too.

Do you want onions or garlic?

Either he or his wife will come.

I don't know whether to go or not.

There are many flowers and trees around our house.

Now I have to study and not sleep.

Either he or I must go.

We buy and sell old things.

We buy and they sell old things.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ШЕСТУ
ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON
LESSON VI

1. Шта чине ученици кад их наставник пита?
2. Шта ви чините кад не знате одговор на наставниково питање?
3. Шта значи: "Све што чиниш себи чиниш"?
4. Шта сте учинили са својим старим аутомобилом кад сте купили нови?
5. Да ли човек треба да покуша опет ако једном не успе?
6. Да ли ви често покушавате да говорите српскохрватски са својим друговима?
7. Чиме сечете хлеб?
8. Шта треба човек да учини кад се много посече?
9. Да ли животиње секу нокте као људи?
10. Како мирише ружа?
11. Да ли волите да миришете цвеће?
12. Да ли животиње увек помиришћу храну пре него што почну да је једу?
13. Зашто слепац мора да пипа кад хода?
14. Да ли се слепци обично држе истог пута кад ходају?
15. Шта значи: "Није ни пипнуо ручак"?
16. Чија војска се добро држала (behaved) за време рата?
17. Чиме људи гризу?
18. Да ли ви волите да држите говоре?
19. Да ли рибе дишу?
20. Чиме једете супу?
21. Чиме једете месо?
22. Кад је човеку потребан салвет: кад једе или кад се умива?
23. А кад је човеку потребан пешкир?
24. Шта бришете салветом, а шта бришете пешкиром?
25. Зашто мајка куша храну пре него што почне да је даје малом детету?
26. Да ли ви умивате лице сапуном сваки дан?
27. Да ли се ви узјутра прво умивате (умивате) или се прво обријете (бријете)?
28. Чиме се чешљате?

29. Ко осим вас вози ваш аутомобил?

30. Да ли дозвољавате другима да се возе вашим аутомобилом без вас?

New Idioms

Он тражи длаку у јајету.	- He is splitting hairs.
Пао му је мрак на очи.	- He became blind with rage.
Она је жена на свом месту.	- She's a good woman.
То је потпуно на свом месту.	- That's perfectly appropriate.
Једва сам извукао главу.	- I had a narrow escape.

ПЕТИ ДЕО

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА БРОЈ 2

PART V

TRANSLATION EXERCISE NO. 2

Smith takes the plane for Belgrade

Smith was very happy that there was a vacant seat in the next plane for Belgrade. Some other passenger had given up the trip at the last moment. Smith bought a one way ticket which cost ninety six dollars together with the tax. The tax is twenty per cent. The clerk at the airport asked Smith if his passport was in order. Smith said that it was, but he wanted to know if the inspection of passports is done in Trieste or in Belgrade. The clerk answered that both that and the customs inspection are done in Belgrade.

A few days before, a small plane which was going to Belgrade had crashed on its way. Clark told Smith about that. Smith didn't like that.

The night before he had dreamed various strange things. He dreamed that he was at sea, and that he saw many boats with many oars in the sea around his ship.

Then he saw many corpses in the water.

Then he dreamed that he threw (with his hands) into the sea several heavy anchors which were on board the ship. Finally, that he pulled out of the sea the corpses which were in it, and that he put them aboard the ship.

ШЕСТИ ДЕО

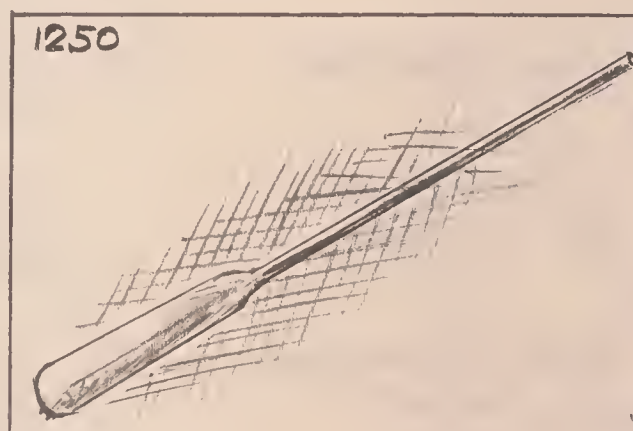
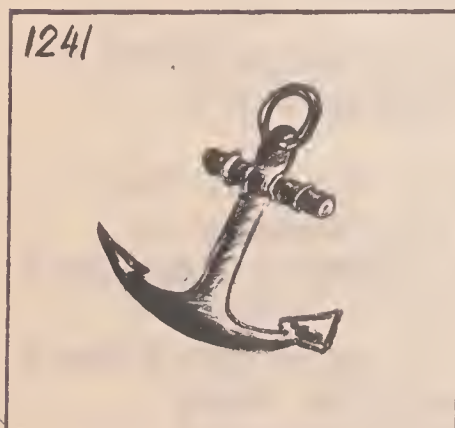
PART VI

РЕЧНИК БРОЈ 2

VOCABULARY
NO. 2

- *147. трѐбати, v. i. ipfv. - to need
pr. t: трѐба, трѐбају
1237. чинѐвник, м. - clerk
pl: чинѐвници
1238. аерѐдром, м. - airport
1239. оду̀стати, v. i. pfv. - to give up
pr. t: оду̀станем, оду̀станеш,
оду̀стане, оду̀станемо, оду̀станете
оду̀стану
- *1239. оду̀стајати, v. i. ipfv. - to give up
pr. t: оду̀стајем, оду̀стајеш,
оду̀стаје, оду̀стајемо, оду̀стајете
оду̀стају
- *857. ста̀ти, v. t. pfv. - to cost
pr. t: ста̀нем, ста̀неш, ста̀не
ста̀немо, ста̀нете, ста̀ну
- *857. ста̀јати, v. t. ipfv. - to cost
pr. t: ста̀јем, ста̀јеш, ста̀је
ста̀јемо, ста̀јете, ста̀ју
1240. ко̀штати, v. i. ipfv. - to cost
pr. t: ко̀штам, ко̀шташ, ко̀шта
ко̀штамо, ко̀штате, ко̀штају
1241. сѝдро, п. - anchor
gen. pl: сѝдара
1242. та̀кса, г. - tax
1243. рѐд, м. - order
pl: рѐдови
1244. ђа̀вити, v. t. pfv. - to perform
pr. t: ђа̀вим, ђа̀виш, ђа̀ви
ђа̀вимо, ђа̀вите, ђа̀ве
- *1244. ђа̀вљати, v. t. ipfv. - to perform
pr. t: ђа̀вљам, ђа̀вљаш, ђа̀вља
ђа̀вљамо, ђа̀вљате, ђа̀вљају

1245. прѐглед, м. - examination, inspection
 1246. ца̀рина, f. - customs; custom duty
 1247. срѹшити (се), v.t.&r.pfv. - to throw down...(to
 пр.т: срѹшим, срѹшиш, срѹши fall down, to crash)
 срѹшимо, срѹшите, срѹше
 1248. нòћас, adv. - last night
 1249. са̀њати, v.i.ipfv. - to dream
 пр.т: са̀њам, са̀њаш, са̀ња
 са̀њамо, са̀њате, са̀њају
 1250. вѐсло, n. - oar
 1251. ју̀на̀штво, n. - heroism, act of heroism
 1252. поч̀инити, v.t.pfv. - to do (one after the
 пр.т: поч̀иним, поч̀иниш, поч̀ини other)
 поч̀инимо, поч̀ините, поч̀ине
 1253. изв̀лачити (се), v.t.&r.ipfv. - to pull out, to ex-
 пр.т: изв̀лачим, изв̀лачиш, изв̀лачи tract..(to extri-
 изв̀лачимо, изв̀лачите, изв̀лаче cate oneself)
 *1253. изв̀ући (се), v.t.&r.pfv. - to pull out, to extract..
 пр.т: изв̀учем, изв̀учеш, изв̀уче (to extricate oneself)
 изв̀учемо, изв̀учете, изв̀уку
 1254. чу̀дан, adj.m. - strange
 чу̀дна, f.
 чу̀дно, n.
 *88. те́жак, adj.m. - heavy
 те́шка, f.
 те́шко, n.

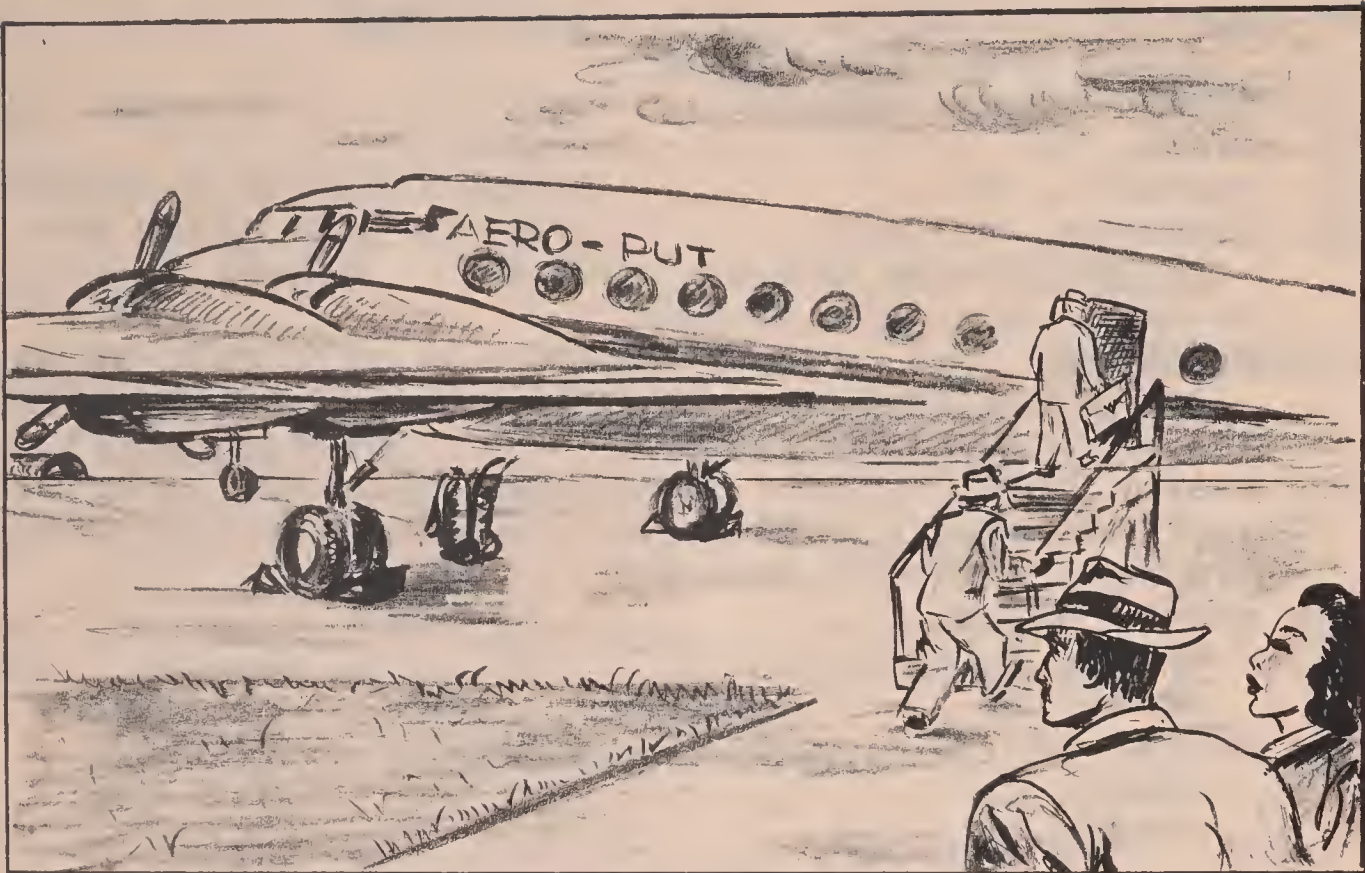
DAILY UNIT III

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 3

DIALOGUE NO. 3

Смит одлази из Трста
авионом

Smith leaves Trieste
by plane

1. Смит: Јесте ли измерили
мој пртљаг?

1. Smith: Did you weigh
my baggage?

Чиновник: Јесмо. Имате
вишак од само педесет
килограма!

Clerk: We did. You
have an excess of
only fifty kilograms!

2. С: Колико имам да платим
за тај "мали" вишак?

2. S: How much do I have
to pay for that
"small" excess?

Ч: То ће да вас кошта
петнаест долара, господине.

C: That will cost you
fifteen dollars, sir.

3. С: Ево петнаест
долара. А јесу ли већ
утоварили мој пртљаг?

3. S: Here is fifteen
dollars. And have they
already loaded my bag-
gage?

Ч: Јесу, а ви можете да
се укрцате, ако желите.

C: They have, and you
can board the plane if
you wish.

4. C: Хвала. (Дану и Кларку):
Хоћете ли да ме испратите
до авиона?

Дан: Свакако!

5. Кларк: Добро је! Видим да
ћете летети великим ави-
оном са четири мотора
(четворомоторним авионом).

C: Сад се нећете више
бринути за мене!

6. К: У почетку ћете мора-
ти да летите на великој
висини.

C: За путнике је свеједно
да ли авион лети високо
или ниско.

7. К: За путнике јесте, али
за савеснога (савесног)
пилота није.

C: Тачно. Пилот мора да
пази добро кад лети пре-
ко високих планина.

8. К: Ја волим да гледам
кад авион узлеће са
аеродрома.

C: А ја још више волим
кад авион слети на аеро-
дром!

9. К: Не брините. Ови пило-
ти су сасвим поуздани.

C: И најпоузданијима
(најпоузданијим пилотима)
се деси несрећни случај
понавља!

4. S: Thank you. (To
Dunn and Clark): Do
you want to see me
to the plane?

Dunn: By all means!

5. Clark: Good! I see
that you will fly
in the big four-
motor plane.

S: Now you won't
worry any more about
me.

6. C: At the beginning
you will have to fly
at a high altitude.

S: It's all the same
to the passengers
whether the plane
flies high or low.

7. C: To the passengers
it is, but not to a
conscientious pilot.

S: Correct! A pilot
must watch carefully
("well") when he is
flying over high
mountains.

8. C: I like to watch
when a plane is taking
off from the airport.

S: And I like (it)
even more when the
plane lands at the
airport!

9. C: Don't worry!
These pilots are
completely reliable.

S: An accident occurs
sometimes even to the
most reliable pilots!

10. Дан: Надам се да нећете да заборавите свога доброг пријатеља Дана.

С: Нећу. Своме добром (Своме доброме) (Свом добром) пријатељу Дану ја ћу да пишем често.

11. С (пење се у авион): Е, сад, збогом! Хвала вам на разним услугама.

Дан: Нема на чему.

12. С: Хвала и вама, господине Кларк!

Кларк: Довиђења!

10. Dunn: I hope that you won't forget your good friend Dunn.

S: I won't. I'll write often to my good friend Dunn.

11. S (climbs in the plane): And, now, good-bye! Thank you for (your) various favors.

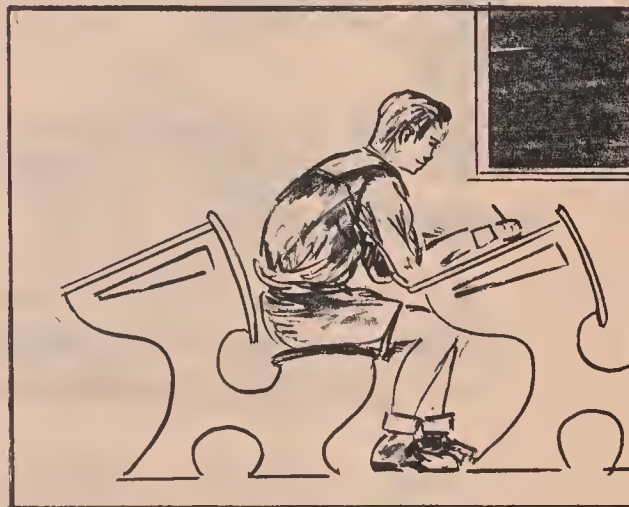
Dunn: Don't mention it.

12. S: Thanks to you too, Mr. Clark!

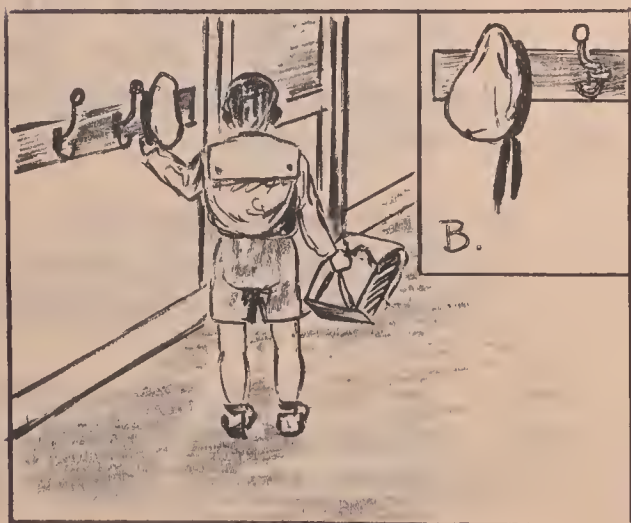
Clark: So long!

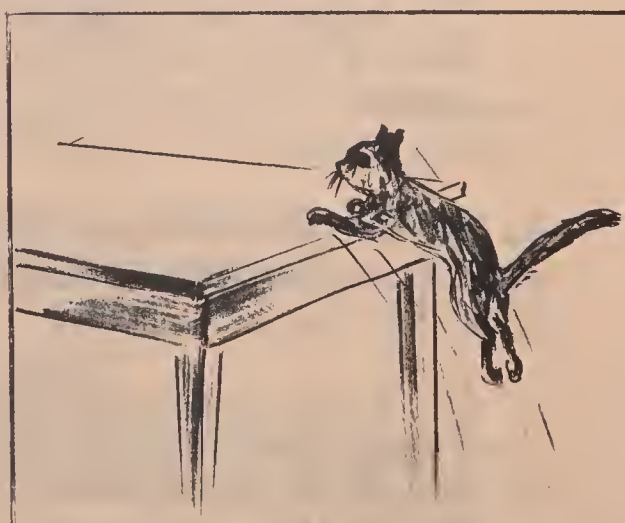
Ученик иде у (school)

Ученик седи на (bench) у (classroom)

Ученик веша капу о (hanger)
B. Капа виси о (hanger)

Мачка скаче на (table)

ДРУГИ ДЕО

PART II

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА
БРОЈ 3GRAMMAR ANALYSIS
NO. 3

PAR. 163. FULL CHART OF DECLENSION OF ADJECTIVES

a) ADJECTIVES WHOSE STEM DOES NOT END IN A PALATAL CONSONANT

C A S E	M A S C U L I N E		F E M I N I N E	N E U T E R	
	indefinite	definite	indef.& def.	indefinite	definite
S I N G U L A R					
N	НОВ	НОВ-И	НОВ-а	НОВ-О	НОВ-О
G	НОВ-а	НОВ-ОГ(а)	НОВ-е	НОВ-а	НОВ-ОГ(а)
D	НОВ-у	НОВ-ОМ(е)	НОВ-ој	НОВ-у	НОВ-ОМ(е)
A	НОВ-а	НОВ-ОГ(а)	НОВ-у	НОВ-О	НОВ-О
V	- - - -	НОВ-И	НОВ-а	- - - -	НОВ-О
I	НОВ-ИМ	НОВ-ИМ	НОВ-ОМ	НОВ-ИМ	НОВ-ИМ
L	НОВ-у	НОВ-ОМ(е)	НОВ-ој	НОВ-у	НОВ-ОМ(е)
P L U R A L					
N	Н О В - И		Н О В - е	Н О В - а	
G	Н О В И Х				
D	Н О В И М (а)				
A	Н О В - е		Н О В - е	Н О В - а	
V	Н О В - И		Н О В - е	Н О В - а	
I	Н О В И М (а)				
L	Н О В И М (а)				

b) ADJECTIVES WHOSE STEM ENDS IN A PALATAL CONSONANT

S I N G U L A R					
C A S E	M A S C U L I N E		F E M I N I N E	N E U T E R	
	indefinite	definite	indef.& def.	indefinite	definite
N	врућ	врућ-и	врућ-а	врућ-е	врућ-е
G	врућ-а	врућ-ег(а)	врућ-е	врућ-а	врућ-ег(а)
D	врућ-у	врућ-ем(у)	врућ-ој	врућ-у	врућ-ем(у)
A	врућ-а	врућ-ег(а)	врућ-у	врућ-е	врућ-е
V	- - - -	врућ-и	врућ-а	- - - -	врућ-е
I	врућ-ИМ	врућ-ИМ	врућ-ОМ	врућ-ИМ	врућ-ИМ
L	врућ-у	врућ-ем(у)	врућ-ој	врућ-у	врућ-ем(у)
P L U R A L					
N	в р у ћ - и		в р у ћ - е	в р у ћ - а	
G	в р у ћ - и х				
D	в р у ћ - и м (а)				
A	в р у ћ - е		в р у ћ - е	в р у ћ - а	
V	в р у ћ - и		в р у ћ - е	в р у ћ - а	
I	в р у ћ - и м (а)				
L	в р у ћ - и м (а)				

NOTE: 1. - If a masculine singular adjective, either definite or indefinite, modifies an inanimate noun, the accusative is the same as the nominative:

Да ли сте узели братов капут?

Did you take the brother's coat?

Колико сте платили за свој нови капут?

How much did you pay for your new coat?

2. - The genitive, the dative, the accusative and the locative singular of definite masculine and neuter adjectives as well as the dative, the instrumental and the locative plural of all adjectives have two forms, a long and a short form. Short and long forms of adjectives should not be confused with short and long forms of personal pronouns and reflexive pronouns.

The following usage of short and long forms of adjectives is general but is not strictly observed:

a) If a noun is modified by only one definite masculine or neuter singular adjective, the long forms of the genitive, the dative, the accusative and the locative are commonly (but not exclusively) used:

(7) За путнике јесте, али за савеснога (савесног) пилота није.

b) If a noun is modified by two or more definite masculine or neuter singular adjectives (or adjectival pronouns and adjectives), the first adjective usually has the long and the following adjectives usually have the short form in the genitive, the dative, the accusative and the locative (but may also be both either short or long):

(10) Надам се да нећете да заборавите свога доброг (or: свога доброга, or: свог доброг) пријатеља Дана.

(10) Своме добром (or: Своме доброме, or: Свом добром) Дану ја ћу да пишем често.

c) The long forms of the dative, the locative and the instrumental plural of adjectives are usually used when adjectives (adjectival pronouns) are used without nouns:

(9) И најпоузданијима (најпоузданијим пилотима) се деси несрећни случај покаткад.

(11) Хвала вам на разним услугама.

d) The important thing to remember about the use of short and long forms of adjectives is that short forms should not be used after long forms.

Other examples:

Учитељев син је марљив.

Ово је перо учитељева сина.

Шта си рекао учитељеву сину?

Да ли си видео учитељева сина?

Био сам са учитељевим сином.

Говорили смо о учитељевом псу.

Ко је из учитељева села?

Како је име учитељеву селу?

Ко од вас живи у учитеље-
ву селу?

Марљив ученик напредује добро.

Онај лепи младић је мој пријатељ.

(9) Ови пилоти су сасвим поуздани.

Марљива ученица напредује добро.

Марљиве ученице напредују добро.

Оно дрво је високо.

Ово велико јаје је вруће.

Ова велика јаја су врућа.

Ово је шешир оног високог господина.

Ово је шешир оне високе госпође.

Кило врућег јагњећег печена, молим.

(7) Пилот мора да пази добро кад лети преко високих планина.

(10) Свом добром пријатељу Дану ја ћу да пишем често.

Пишем својој старој мајци.

(9) И најпоузданијим пилотима се деси несрећни случај покаткад.

(10) Надам се да нећете заборавити свог доброг пријатеља Дана.

(2) Колико имам да платим за тај мали вишак?

Познајете ли ону лепу девојку?

Видите ли оно високо дрво?

Хоћете ли да ми помогнете, добри човече?

- The teacher's son is diligent.

- This is the teacher's son's pen.

- What did you say to the teacher's son?

- Did you see the teacher's son?

- I was with the teacher's son.

- We talked about the teacher's dog.

- Who is from the teacher's village?

- What is the name of the teacher's village?

- Which of you lives in the teacher's village?

- A diligent student progresses well.

- That handsome youth is my friend.

- The diligent girl student progresses well.

- Diligent girl students progress well.

- That tree over there is tall.

- This big egg is hot.

- These big eggs are hot.

- This is the hat of that tall gentleman.

- This is the hat of that tall lady.

- A kilogram of hot roast lamb, please.

- I am writing to my old mother.

- Do you know that pretty girl?

- Do you see that tall tree?

- Will you help me, my good man?

Хоћете ли да ми помогнете,
добри људи?

Хоћете ли да ми помогнете,
добра жено?

Хоћете ли да ми помогнете,
добре жене?

Хоћеш ли да ми помогнеш,
добро дете?

Ох, моја лепа села, где
сте?

(5) Видим да ћете летети великим четворомоторним авионом.
Ја волим да пишем оштром
оловком.

Ја путујем само великим
авионима.

Видите ли ону птицу на
оном високом дрвету?

(6) У почетку ћете морати да летите на великој висини.

(11) Хвала вам на разним услугама.

- Will you help me, my
good men?

- Will you help me, my
good woman?

- Will you help me, my
good women?

- Will you help me, my
good child?

- Oh, my nice villages,
where are you?

- I like to write with a
sharp pencil.

- I travel only by big
planes.

- Do you see that bird
on that tall tree?

ТРЕЋИ ДЕО

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ БРОЈ 3.

PART III

GRAMMAR EXERCISES NO. 3

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

A new automobile is expensive but it is good.

My new automobile is expensive but it is good.

A new dress is expensive but nice.

Her new dress is expensive but nice.

A new suit is expensive but nice.

My new suit is expensive but nice.

New automobiles are expensive.

Our new automobiles are not expensive.

New dresses are expensive and they are not good.

Her new dresses are expensive but they are nice and good.

New suits are not expensive.

My new suits are expensive but they are very good.

This roast lamb is very hot.

I don't want to go to Europe without a new automobile.

I don't want to go to Europe without my new automobile.

She doesn't want to go to Europe without a white dress.

She doesn't want to go to Europe without her white dress.

He never goes on a trip without a new suit.

He never goes on a trip without his new blue suit.

Do you remember that hot day in Texas?

There are not many big restaurants (houses, trees) in
Monterey.

The teacher likes to help a good student (child).

Ученик, који, брзо говори.

-519-

The teacher likes to help his good student (child).
A teacher should always help not only his first but also
his last student.

We write every day to our good sons (daughters).

I want to buy a new coat, and my wife wants to buy a new
dress for her and a new suit for our son.

I do not understand the third question.

I will take with me my new coat.

Do you know that tall field officer?

I will take with me my new coats and my new neckties
(машне).

Will you take all your new suits with you?

My dear son, I will arrive tomorrow at noon.

My dear daughter, I will arrive tomorrow morning at ten
o'clock.

My dear child, I will arrive tomorrow evening at six
o'clock.

My dear sons, I want to see you.

My dear daughters, I want to tell you something new.

I spent last night with a very good friend of mine.

In the summer we lunch and dine under a big tree in front
of our house.

I like to travel by a big and fast ship.

I spent last night with some very good friends of mine.

He writes only with good pens (pencils).

I saw him in a new suit yesterday.

He was in his new suit.

I like to live in a cool and not in a hot region.

He doesn't like to live in this hot region.

We like to live in small towns (houses, villages).

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА ШЕСТУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON VI

1. Зашто се људи одмарају у недељу?
2. Шта чините кад желите да одморите ноге?
3. Да ли се ви одмарате или радите после вечере?
4. Можете ли ви да трчите брзо?
5. Зашто пси увек трче?
6. Где обично проводите недељу?
7. Куда идете кад желите да се добро проведете?
8. Ко се обично игра са лутком?
9. За киме чезну мајке?
10. За чиме чезне човек који је ван своје земље?
11. Да ли ви кажете: понедељак или понедељник или
понедеоник?
12. Који је дан одмах после петка?

13. Колико дана има у недељи?
14. Који је пети дан у недељи?
15. Који је четврти дан у недељи?
16. Да ли ви кажете уторак или уторник?
17. Да ли знате зашто се каже "среда"? (средина - middle).
18. Зашто се каже "понедељак"?
19. Колико часова имате пре подне?
20. Колико часова имате после подне?
21. Да ли ви пишете левом или десном руком?
22. Који је седми дан у недељи?
23. Чиме ви оштрите своју оловку?
24. Да ли можете да пишете боље кад заоштрите своју оловку?
25. Како се каже на енглеском "купати се у реци или у мору"?
26. Како се каже на енглеском "купати се у кади"?
27. Ко купа мало дете?
28. Да ли сва мала деца воле да се купају?
29. Да ли сте се купали на плажи у Кармелу?
30. Да ли се осећате боље кад се окупате?

New Idioms

Хајдемо у поље!	- Let's go to the country.
Не зна се ни где је глава ни где (је) реп.	- One can't make heads nor tails of it.
За бога милога!	- For God's sake!. (Why on earth...!)
Пређите на ствар!	- Come to the point!
У сред бела дана.	- In broad daylight.
Нема на чему.	- Don't mention it.

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА БРОЈ 3

TRANSLATION EXERCISE NO. 3

Smith leaves Trieste by plane

While Smith was talking with Dunn and Clark, the airport clerk had weighed his luggage. He found that there was an excess of fifty kilograms for which Smith had to pay fifteen dollars.

Clark was glad when he saw that Smith was going to travel on a large four-motor plane. He told Smith that at

the beginning the plane would fly at a high altitude. Of course, this doesn't matter to (it is all the same for) the passengers, but a conscientious pilot has to pay more attention (to be more careful) when he flies over high mountains. Clark likes to watch (how) planes take off from the airport. Smith likes it even more when the plane lands at the airport. Smith knows that accidents occur even to the most reliable pilots.

Finally, Smith boarded the plane. He said thank you to Dunn for all the services (favours) he had rendered (учинити) him, but Dunn answered: "Don't mention it!"

ШЕСТИ ДЕО

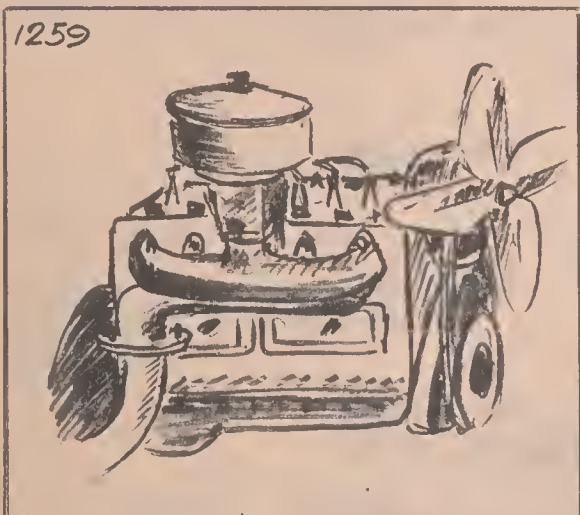
PART VI

РЕЧНИК БРОЈ 3

VOCABULARY NO. 3

1255. измерити (се), v.t.& r.pfv. - to weigh
 pr. t: измерим, измериш, измери
 измеримо, измерите, измере
- *1255. мери́ти, v.t.& r.ipfv. - to weigh
 pr. t: мери́м, мери́ш, мери́
 мери́мо, мери́те, мери́е
1256. ви́шак, m. - excess
 gen. sing. ви́шка
 pl: ви́шкови
1257. утòварити, v.t.pfv. - to load
 pr. t: утòварим, утòвариш, утòвари
 утòваримо, утòварите, утòваре
- *1257. утовари́вати, v.t.ipfv. - to load
 pr. t: утовари́ујем, утовари́ујеш, утовари́ује
 утовари́ујемо, утовари́ујете, утовари́ују
1258. лèтети, v.i.ipfv. - to fly
 pr. t: лèтим, лèтиш, лèти
 лèтимо, лèтите, лèте
1259. мòтор, m. - motor
1260. висина, f. - altitude
1261. све јèдно, adv. - all the same
1262. савестан, adj.m. - conscientious
 савесна, f.
 савесно, n.
1263. пилот, m. - pilot

1264. планина, f. - mountain
1265. узлѣтати, v.i.ipfv. - to take off
pr.t: узлѣћем, узлѣћеш, узлѣће
узлѣћемо, узлѣћете, узлѣћу
*1265. узлѣтети, v.i.pfv. - to take off
pr.t: узлѣтим, узлѣтиш, узлѣти
узлѣтимо, узлѣтите, узлѣте
1266. слѣтати, v.i.ipfv. - to land
pr.t: слѣћем, слѣћеш, слѣће
слѣћемо, слѣћете, слѣћу
*1266. слѣтети, v.i.pfv. - to land
pr.t: слѣтим, слѣтиш, слѣти
слѣтимо, слѣтите, слѣте
1267. пѣуздан, adj.m. - reliable
пѣуздана, f.
пѣуздано, n.
1268. најпѣузданији, adj.m(superlative) - most reliable
најпѣузданија, f.
најпѣузданије, n.
1269. нѣсрећа, f. - mishap
1270. пѣти се (пѣњати се), v.i.ipfv. - to climb
pr.t: пѣњем се, пѣњеш се, пѣње се
пѣњемо се, пѣњете се, пѣњу се
*1270. пѣпети се, v.i.pfv. - to climb
pr.t: пѣпнем се, пѣпнеш се, пѣпне се
пѣпнемо се, пѣпнете се, пѣпну се
1271. љслуга, f. - service, favor

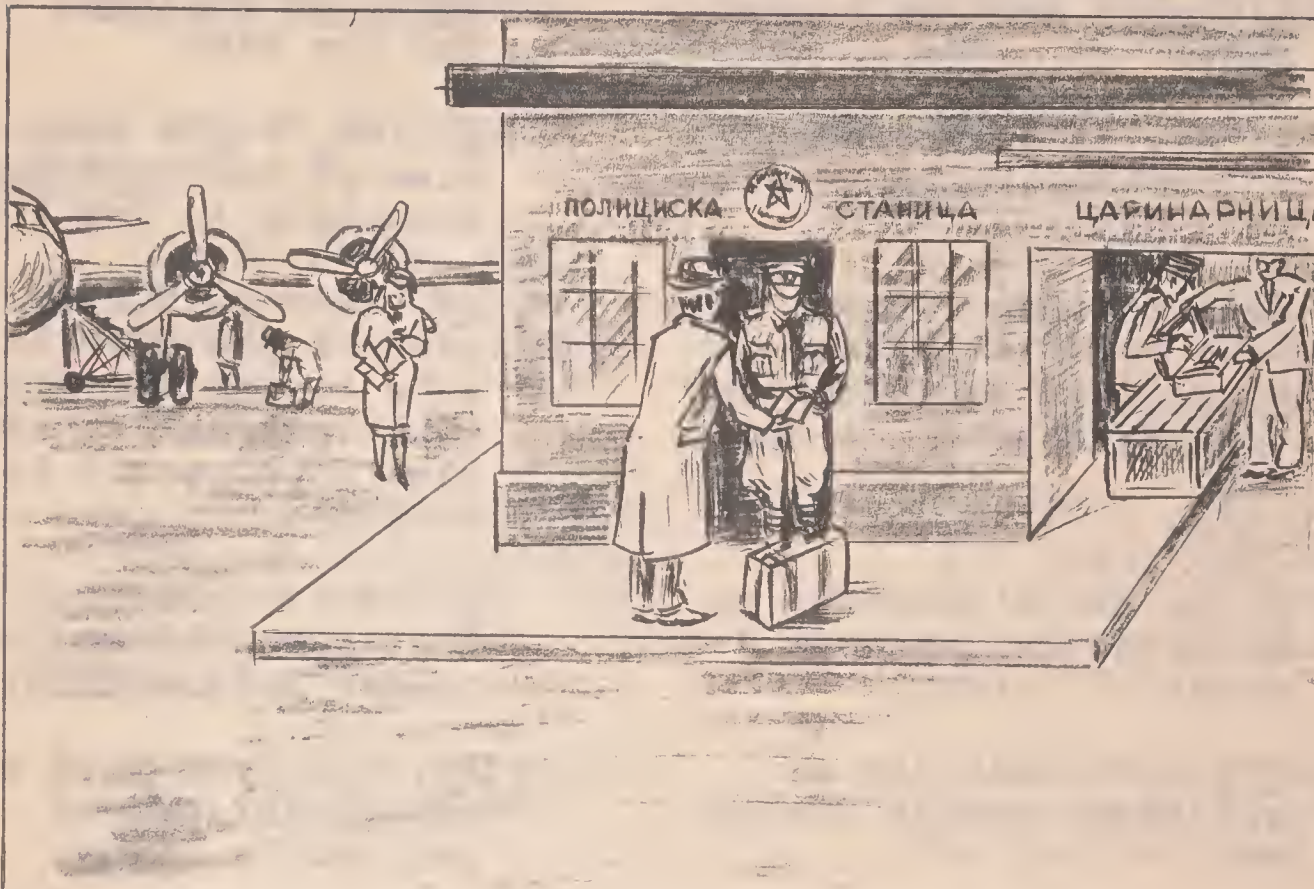
DAILY UNIT IV

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 4

DIALOGUE NO. 4

Преглед пасоша и царински преглед у Београду

Passport and customs inspection in Belgrade

1. Полициски чиновник: Молим да сви путници који су странци покажу своје пасоше.

1. Police Officer: All passengers who are foreigners show their passports please!

Смит: А кад ће да нам прегледају пртљаг?

Smith: And when will they inspect our baggage?

2. П.ч: Царински преглед ће се обавити одмах после тога.

2. PO: The customs inspection will be made right after that.

С: Добро. Ево, изволите мој пасош.

S: All right. Here is my passport, please.

3. П.ч: Ви сте амерички грађанин и имате амерички пасош који важи две године.

3. PO: You are an American citizen and have an American passport which is valid for two years.

C: Да, мој пасош је издат у Вашингтону на две године.

4. P.ч: И имате југословенску пословну визу на годину дана.

C: Да, ту визу сам добио у југословенском конзулату у Њујорку.

5. P.ч: Кад вам истекне виза моћи ћете да тражите од полицеских власти да вам продуже дозволу за боравак.

C: Да ли је потребно да се пријавим полицији пре тога.

6. P.ч: Да, треба да се пријавите чим се сместите.

C: Како је у погледу страног новца?

7. P.ч: Колико и каквог страног новца имате при себи?

C: Имам сто америчких долара у готовом (готову) и хиљаду долара у чековима.

8. P.ч: То је у реду, само не смете да изнесете из земље више страног новца него што сте унели.

C: Добро. Могу ли сада да идем на царински преглед?

S: Yes, my passport was issued in Washington for two years.

4. PO: And you have a Yugoslav business visa for one year.

S: Yes, I got that visa at the Yugoslav Consulate in New York.

5. PO: When your visa expires you will be able to ask the police (authorities) to extend your permit to stay.

S: Is it necessary that I report to the police before that?

6. PO: Yes, you have to report as soon as you settle down.

S: How about foreign money?

7. PO: How much and what kind of foreign money do you have on you?

S: I have a hundred United States dollars in cash ("ready") and a thousand dollars in checks.

8. PO: That's all right, only you are not allowed to take out of the country more foreign money than you brought in.

S: All right. May I now go to the customs inspection?

9. Царински чиновник: Имате ли што да пријавите?

С: Имам углавном ствари за своју личну употребу.

10. Ц.ч: Имате ли нових ствари?

С: Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.

11. Ц.ч: За болесна (болесног) човека (За тог болесног човека) је добро да има топао (топли) капут (овај топли капут) али.....

С: Знам већ да морам да платим царину на тај капут.

9. Customs Officer: Do you have anything to declare?

S: I have chiefly things for my personal use.

10. CO: Do you have any new things?

S: (The) Only new (thing) is this warm coat which I have to deliver to a very sick person.

11. CO: For a sick man (For that sick man) it is good to have a warm coat (this warm coat), but....

S: I know already that I have to pay the duty on that coat.

ДРУГИ ДЕО

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА БРОЈ 4

PART II

GRAMMAR ANALYSIS NO. 4

PAR. 164 - REVIEW OF ADJECTIVE STEMS

The stem of an adjective is the part of an adjective which remains unchanged through all the three genders and through all the cases.

1. - If the nominative singular of the masculine gender indefinite form of an adjective ends in a consonant, that forms the stem of the adjective (See Par. 11), except for those adjectives which in that form contain a movable "a" (See Par. 11 & 17 and 2) below). This form is the basic form of adjectives which is found in dictionaries:

- (6) Како је у погледу страног новца?
- (7) Имам сто америчких долара у готовом (готову) а хиљаду долара у чековима.
- (10) Имате ли нових ствари?

- (10) Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.

2. - If there is a movable "a" in the nominative singular of the masculine gender indefinite ending in a consonant, the stem is obtained by omitting the "a" (See Par. 17):

- (4) И имате југословенску пословну визу на годину дана.
(9) Имам углавном ствари за своју личну употребу.
(10) Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.
(11) За болесна човека је добро да има топао капут, али. . . .

(Examples: вахан, ведар, веран, вероватан, видан, вредан, гладан, диван, добар, довољан, електричан, жедан, жељан, задовољан, златан, интересантан, јаван, јасан, коначан, кратак, љубазан, модеран, нормалан, низак, одличан, облачан, оштар, послован, потребан, праведан, приватан, пријатан, природан, разан, редак, редован, ружан, савестан, сигуран, слободан, срећан, тачан, тежак, удобан, узак, хладан, храбар, чудан).

3. - If the nominative singular masculine of an indefinite adjective ends in "o" preceded by a vowel, the stem is obtained by changing the "o" into "л"; if "a" precedes the "o", it is omitted to form the stem (See Par. 57 - 2):

- (10) Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.
(11) За болесна човека је добро да има топао капут, али. . . .

(Examples: бео, дебео, кисео, мио, топао).

4. - If an adjective has only the definite form, the stem is obtained by dropping the final "и" from the nominative singular masculine (See Par. 11 and Par. 63 - 4):

- (2) Царински преглед ће се обавити одмах после тога.
(3) Ви сте амерички грађанин и имате амерички пасош који важи две године.
(4) И имате југословенску пословну визу на годину дана.
(4) Да, ту визу сам добио у југословенском конзулату у Њујорку.
(5) Кад вам истекне виза моћи ћете да тражите од полициских власти да вам продуже боравак.

(Examples: бродарски, будући, ваздушни, вечерњи, вештачки, виши, војнички, главни, годишњи, горњи, градски, грађански, граматички, дивљи, домаћи, експресни, енглески, јагњећи, јутарњи, млаћи, моторни, мушки, народни, нижи, овчији, официрски, пацифички, подофицирски, постељни, почасни, прасећи, прекоокеански, прошли, путни, ранији, свињски, сеоски, следећи, српски, старији, хрватски, човечији).

5. - If, after omitting the movable "a", the consonant "т" or "д" comes between two consonants, the first of which is "с", "ш", "з" or "ж" and the second "п", "б", "к", "г", "н", "в" or "м", then the "д" or "т" must be omitted (See Par. 99 - 2):

(11) За болесна човека је добро да има топао капут али....

(Example: савестан).

6. - If, after omission of the movable "a" a voiced consonant comes before a voiceless consonant or viceversa, the preceding voiced consonant becomes voiceless and the preceding voiceless consonant becomes voiced (See Par. 64):

(10) Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.

(Examples: низак, редак, тежак, узак).

PAR. 165 - REVIEW OF THE USE OF INDEFINITE AND DEFINITE ADJECTIVES

Most Serbo-Croatian masculine and neuter singular adjectives have two forms, indefinite and definite (See Par. 13).

The use of these forms is governed by the following rules:

1. - The difference between the two is approximately the difference between the English forms: the new coat (definite) and a new coat (indefinite) (See Par. 13). The indefinite form answers the question "Какав?" (What kind of?) and the definite answers the question "Који?" (Which?):

Добар ученик је пажљив.

A good student is attentive.

(10) Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.

(11) За болесна човека је добро да има топао капут.

2. - Only the indefinite form, if it exists, is used as a predicate adjective (See Par. 13, note, and Par. 33):

(10) Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.

Добар ученик је пажљив.

A good student is attentive.

3. - With demonstrative (See Par. 49) and possessive (See Par. 133) pronouns and cardinal numeral "један" the definite form is used:

(10) Нов је једино овај топли капут који треба да предам једном тешком болеснику.

(11) За тог болесног човека је добро да има овај топли капут, али....

4. - There is a growing tendency to prefer the definite form, if it exists (See Par. 62 - 3, note), over the indefinite, except in the case under 3) above:

(11) За болесног човека је добро да има топли капут.

ТРЕЋИ ДЕО

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ
БРОЈ 4

PART III

GRAMMAR EXERCISE
NO. 4

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

My knife is sharp but my pencil is not sharp.

Peter is thirsty and Mary is hungry.

I am satisfied with my progress but my mother is not satisfied.

Your shirt is white but your coat is not white.

My son is fat but my daughter is not fat.

I want to buy a warm coat.

I do not like sauerkraut but I like sour milk.

This is a Yugoslav ship.

These are Yugoslav ships.

My father is sick but my mother is not sick.

A conscientious student studies diligently.

She is a conscientious mother.

This desk is very low.

This chair is not low.

Do you like this low desk?

This dictionary is heavy.

This book is heavy.

This road is narrow.

This street is not narrow.

Air in mountains is rare (light).

This forest is not rare (sparse).

He went to town with his sick father.

She went to town with her sick child.

The trees in this forest are low.

The streets in Monterey are neither wide nor narrow.

Good friends are rare nowadays.

All students should be conscientious.
My parents are sick.
Do you have onions and garlic?
Do you have sauerkraut?
Do you have pickles?
All our soldiers are courageous.
A courageous soldier is not afraid of his enemy.
That courageous soldier, who was killed, was a very good friend of mine.
I have a gold watch.
Where is your gold watch?
A dog is a faithful animal.
Dogs are faithful animals.
I like to bathe in warm water.
This boy is the teacher's son.
I told the teacher's son to come.
Did you see the teacher's son?
I talked with the teacher's son.
They are from the teacher's village.
They live in the teacher's village.
Where is the gentleman's hat?
Is he the captain's son?
Is she the captain's wife?
A captain's pay is four hundred dollars.
Yugoslav cities are not big.

ПЕТИ ДЕО

PART V

ПИТАЊА НА ШЕСТУ
ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON
LESSON VI

1. У колико сати ви устајете?
2. Да ли сви војници устају у то време?
3. Да ли сви војници одмах поустају кад их труба пробуди?
4. Да ли морате да устанете одмах чим се пробудите?
5. Шта се дешава ако неки војник не устане на време?
6. Да ли се ви будите сами или вас буди труба?
7. Како се зове збор који је изјутра?
8. Како се зове збор који је увече?
9. У колико сати је обзнана за јутарњи збор?
10. У колико сати је обзнана за вечерњи збор?
11. У колико сати је знак за доручак?
12. У колико сати је знак за вечеру?
13. Колико четвртина има у једној половини?
14. Како се још каже шест (сати) и петнаест?
15. Колико минута има један сат?
16. Колико минута траје сваки час у школи?
17. Кад почиње први час пре подне?

18. Кад почиње први час по подне?
19. Пре колико месеци сте почели да учите српскохрватски језик?
20. Да ли идете редовно на лекарски преглед?
21. Ко прегледа војнике кад су болесни?
22. Шта значи "лекарска помоћ" у војсци?
23. Кроз колико месеци ћете да завршите учење српскохрватског језика?
24. Како се каже на енглеском "гашење светла у војничкој бараци"?
25. У колико сати је повечерје?
26. Колико је педесет и двадесет?
27. Колико је педесет и тридесет?
28. Колико је педесет и четрдесет?
29. Умете ли ви добро да рачунате?
30. У колико сати пада мрак у овом месецу?
31. Шта су били ваши преци?
32. Зашто судица треба да буде праведан?

New Idioms

- Ствар је у реду. - It's O.K.
Он нема три чисте. - He doesn't have the nerve.
Узгубио сам рачуна - I lost count.
(колико има...)
Ако дође до тога. - If it comes to that.
Добро ми је дошло. - It came in handy for me.
Колико вам излази? - How much do you figure it to be?

ПЕТИ ДЕО

ВЕЗБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА БРОЈ 4

PART V

TRANSLATION EXERCISE NO. 4

Passport and customs inspection in Belgrade

When Smith came out of the plane in Belgrade, he had to go to passport and customs inspection. First the police officer examined his passport and found that it was in order. Smith has an American passport which was issued in Washington for two years. He also has a Yugoslav business visa which he got at the Yugoslav Consulate in New York. This visa is valid for one year. However, the police officer

told him that when the visa expires, he will be able to extend his stay in Yugoslavia. For that he will have to ask for a permit from the police authorities in Belgrade.

The police inspector also told Smith that he will have to inform the police where he is staying. He will have to do that as soon as he settles down.

Smith told the police inspector that he had on him a hundred United States dollars in cash and a thousand dollars in checks. The police inspector told him that he would not be able to take out of the country more foreign money than he brought into the country.

Finally, the customs inspector examined Smith's luggage. Smith had mostly things for personal use. The only new thing he had was a warm coat which he had to deliver to a very sick person in Belgrade. The police inspector requested Smith to pay duty on that coat, which he did.

ШЕСТИ ДЕО

PART VI

РЕЧНИК БРОЈ 4

VOCABULARY NO. 4

1272. полиција, f.	- police
1273. странац, m.
gen. sing: странаца
pl: странци	- foreigner
1274. грађанин, m.
pl: грађани	- citizen
1275. важити, v. i. ipfv.
pr. t: важим, важиш, важи
важимо, важите, важе	- to be valid

1276. издати (се), v.t.& r.pfv. - to issue, to betray..
pr.t: издам, издаш, изда
издамо, издате, издају
- *1276. издавати (се), v.t.& r.ipfv.- to issue, to betray..
pr.t: издајем, издајеш, издаје
издајемо, издајете, издају pass.past part:издат
1277. виза, f. - visa
1278. конзулат, м. - consulat
1279. истећи, v.i.pfv. - to expire
pr.t: истекнем, истекнеш,
истекне, истекнемо, истекнете,
истекну
a.past.part: истекао
- *1279. истицати, v.i.ipfv. - to expire
pr.t: истичем, истичеш,
истиче, истичемо, истичете,
истичу
1280. тражити, v.t.ipfv. - to ask for, to request
pr.t: тражим, тражиш, тражи,
тражимо, тражите, траже
1281. власт, f. - authority
1282. дозвола, f. - permit
1283. боравак, м. - stay, sojourn
gen.sing: боравка
pl: боравакци
1284. пријавити (се), v.t.& r.pfv.- to report
pr.t: пријавим, пријавиш,
пријави, пријавимо, пријавите,
пријаве
- *1284. пријављивати (се), v.t.& r.ipfv.- to report
pr.t: пријављујем, пријављујеш,
пријављује, пријављујемо,
пријављујете, пријављују
1285. поглед, м. - regard
1286. стран, adj.м. - foreign
страна, f.
страно, n.
1287. чек, м. - check
pl: чекови
1288. изнети, v.t.pfv. - to bring (take) out
pr.t: изнесем, изнесеш, изнесе
изнесемо, изнесете, изнесу
- *1288. износити, v.t.ipfv. - to bring (take) out
pr.t: износим, износиш, износи
износимо, износите, износе
1289. унети, v.t.pfv. - to bring in
pr.t: унесем, унесеш, унесе
унесемо, унесете, унесу
- *1289. уносити, v.t.ipfv. - to bring in
pr.t: уносим, уносиш, уноси
уносимо, уносите, уносе

1290. углавном, adv. - chiefly
1291. личан, adj.м. - personal
 лична, f.
 лично, n.
1292. употреба, f. - use
1293. једини, adj.м. - the only, sole
 јединā, f.
 јединō, n.
 јединō, adv. - only, solely
1294. болесник, м. - sick man
 pl: болесници

REVIEWING EXERCISE

Replace the English words in the parentheses with the proper Serbo-Croatian words:

ПОД, ИСПОД

Мачка је побегла под (bed).
Мачка је под (bed).
Мачка је испод (bed).

НАД, ИЗНАД

Аероплан је узлетео над (clouds).
Аероплан је над (clouds).
Аероплан је изнад (clouds).

ПРЕД, ИСПРЕД

Пас је изишао пред (house).
Пас је пред (house).
Пас је испред (house).

ЗА, ИЗА

Пас је отишао за (house).
Пас је за (house).
Пас је иза (house).

СА

Мачка се игра са (dog).
Мачка скаче са (table).

DAILY UNIT I

ПРВИ ДЕОДИЈАЛОГ БРОЈ 1

Смит одлази са аеро-дрома таксијем.

1. Носач: Хоћете ли да вам понесем пртљаг, господине?

Смит: Имате ли колица?

2. Носач: 'Немам, али ја могу да понесем тај куфер на својим леђима.

Смит: Добро, онда ћу ја да понесем ову торбу, која је иначе лака.

3. Носач: Да ли ви долазите из Енглеске?

Смит: Не, него из Америке.

4. Носач: То ми је драго. Ми Југословени волимо Американце.

Смит: Сједињене америчке државе желе да помогну југословенском народу.

5. Носач: Ако нас је ико ичим помогао после рата, то су били Американци.

Смит: Мило ми је што се овде тако лепо мисли о мом народу.

6. Носач: Да, за Американце не може да се каже "сит гладном не верује"!

PART IDIALOGUE NO. 1

Smith departs from the airport by taxi.

1. Porter: Do you want me to carry your baggage, sir?

Smith: Do you have a cart?

2. Porter: I don't, but I can carry that trunk on my back.

Smith: All right, then I'll carry this bag, which is light anyway.

3. Porter: Are you coming from England?

Smith: No, but from America.

4. Porter: I am glad. We Jugoslavs like the Americans.

Smith: The United States wish to help the Jugoslav people.

5. Porter: If anyone helped us with anything after the war, the Americans did.

Smith: I am glad that one thinks so nicely here about my people.

6. Porter: Yes, for the Americans one cannot say "the satiated does not believe the hungry"!

Смит: Само, Америка не жели да помаже црвене.

7. Носач: Пазите, молим, да вас не чује онај дежурни, који је врло непријатан човек!

Смит: Ја ћу то да кажем сваком ко хоће да ме слуша, јер се не бојим никога.

8. Носач: Ипак, пазите с ким говорите! Где ћете да отседнете?

Смит: Један мој пријатељ је отседао пре рата код "Српског краља" у Васиној улици.

9. Носач: Тога хотела нема више. Најбољи београдски хотел сада је "Мажестик".

Смит: Добро, онда ћу да отседнем тамо.

10. Носач: Имате среће, ено једног слободног такси-ја!

Смит: Хвала, ево вам напојница (напојнице).

11. Носач: Не, хвала. Једном Американцу увек ћу да носим ствари бесплатно, из захвалности!

Смит: То што кажете је врло лепо. Онда барем узмите ове америчке цигарете.

Smith: Only, America does not wish to help the reds.

7. Porter: Please be careful that that employee on duty, who is a very unpleasant man, doesn't hear you!

Smith: I'll tell that to everyone who wants to listen to me, because I am not afraid of anyone.

8. Porter: Still, be careful to whom you speak! Where will you stay?

Smith: Before the war, one of my friends used to stay at the "King of Serbia" ("The Serbian King") on Vasa (Vasa's) Street.

9. Porter: That hotel doesn't exist ("is not") any more. The best Belgrade hotel now is the "Majestic".

Smith: All right, then, I'll stay there.

10. Porter: You're lucky ("you have luck"), there is a free taxi!

Smith: Thanks, here is your tip.

11. Porter: No, thank you, for an American I'll always carry things free, out of gratitude!

Smith: What (That which) you say is very nice. Then, at least, take these American cigarettes.

ДРУГИ ДЕОPART IIГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА БР.1GRAMMAR ANALYSIS NO.1

PAR. 166 - ADJECTIVES USED AS NOUNS

1. A number of adjectives which denote the occupation or the condition of people, can be used without a noun or instead of a noun:

(6) Да, за Американце не може да се каже "сит гладном не верује".

(6) Само, Америка не жели да помаже црвене.

(7) Пазите, молим, да вас не чује онај дежурни, који је врло непријатан човек.

2. Nouns derived from adjectives ending in "ска" are declined like the adjectives from which they derive:

(3) Да ли ви долазите из Енглеске?

Да ли сте били у Немачкој?

Have you been in Germany?

Note: a) The feminine nouns "млада" (bride) and "драга" (sweetheart) or "Драга" (Darlene) are declined like the adjectives from which they derive.

b) The neuter nouns "благо" (wealth; cattle) and "добро" (estate) are declined as neuter nouns.

PAR. 167 - CAPITALIZATION OF ADJECTIVES DERIVED FROM PROPER NOUNS

a) Adjectives derived from personal names are always capitalized:

(8) Један мој пријатељ је отседао пре рата код "Српског краља" у Васиној улици.

Ово је Марково, а оно је Марино перо.

This is Mark's and that one over there is Mary's pen.

b) Adjectives derived from geographical proper names and from proper nouns denoting nationality and citizenship are not capitalized, except when they are at the beginning of the name of some institution:

(9) Најбољи београдски хотел сада је "Мажестик".

(4) Сједињене америчке државе желе да помогну југословенском народу.

(11) Онда, барем узмите ове америчке цигарете.

(8) Један мој пријатељ је отседао пре рата код "Српског краља".

PAR. 168 - USE OF THE NEGATIVE PARTICLE "HE" WITH ADJECTIVES

Many adjectives are made negative by prefixing them with the negative particle "не". In this case the particle "не" plays the same part as the English "in" ("inhuman") or "un" ("unsafe"):

(7) Пазите, молим, да вас не чује онај дежурни који је врло непријатан човек.

(Examples: неверан, невероватан, недовољан, нежењен, незадовољан, нејасан, нељубазан, немарљив, необазрив, неограничен, непажљив, неписмен, непотпун, непотребан, непоуздан, неправедан, неприродан, несавестан, несигуран, несрећан, несталан, нетачан, неудобан, неукусан, нечист).

PAR. 169 - FULL DECLENSION OF INTERROGATIVE PRONOUNS "KO" AND "ШТО" OR "ШТА"

"Ко" (who) and "што" or "шта" (what) are independent interrogative pronouns. They are used for general questions. "Ко" asks after persons and "што" asks after things:

Nominative	ко	што, шта
Genitive	кога, (ког)	чега, (чег)
Dative	коме, кому, (ком)	чему
Accusative	кога, (ког)	што, шта
Vocative	---	---
Instrumental	киме, (ким)	чиме, (чим)
Locative	коме, (ком)	чему, (чем)

Long forms are more common than the short forms.

Attributes with "ко" are masculine singular:

<u>Ко</u> је <u>био</u> овде?	- Who was here?
<u>Ко</u> ти је <u>рекао</u> да дођеш?	- Who told you to come?

Attributes with "што, (шта)" are of neuter gender:

<u>Шта</u> се <u>догодило</u> ?	- What happened?
<u>Шта</u> је <u>било</u> у овом <u>цаку</u> ?	- What was there in this sack.

Other examples:

<u>Ко</u> се боји?	- <u>Who</u> is afraid?
<u>Кога</u> се бојите?	- <u>Whom</u> are you afraid of?
<u>Коме</u> пишеш?	- <u>To whom</u> do you write?
<u>Кога</u> зовеш?	- <u>Whom</u> are you calling?
С <u>киме</u> идеш у град?	- <u>With whom</u> are you going to town?

О коме говорите?

- About whom are you talking?

Шта је то?

- What is that?

Чега се бојите?

- What are you afraid of?

Чему се надате?

- What are you hoping for?

Шта те је питао?

- What did he ask you?

Чиме те је ударио?

- With what did he hit you?

О чему сте говорили?

- What were you talking about?

Note: a) "Неко" (some one, somebody), "нико" (no one, nobody), "ико" (any one, anybody) and "свако" (every one, everybody) are declined like "ко":

(7) Ја ћу то да кажем свакоме ко хоће да ме слуша јер се не бојим никога.

b) "Нешто" (something), "ништа" (nothing), "ишта" (anything) and "свашта" (everything) are declined like "што":

(5) Ако нас је ико ичим помогао после рата, то су били Американци.

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ БРОЈ 1

GRAMMAR EXERCISES NO.1

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

Healthy (persons) do not look for a doctor, but sick (persons) do.

Young (people) have to respect older (people).

Subordinates (потчињени) have to obey superiors (претпостављене).

During the Second World War in Yugoslavia everybody, young and old, men and women fought against the enemy.

The blind do not see and the deaf (глуви) do not hear.

Is England in Europe?

When did you come back from England?

The United States of America is sending aid to England.

When are you going to England?

Is Germany still at war with England?

Have you been in England?

That is unbelievable.

Married officers live in town and unmarried officers live in bachelor officers quarters.

The teacher does not like a negligent student.

Dictators are absolute (unlimited) masters of their countries.

He is an unreliable (untrustworthy) man.

They are illiterate.

I do not want to take anything unnecessary.
Your answer is incomplete.
Why are you unjust to (towards) him?
This chair is uncomfortable.
People behind the Iron Curtain are unfortunate.
Only a conscienceless (unscrupulous) man could do that.
That is a tasteless joke (шала).
Your question is unnatural.
Who is that gentleman who is talking with your mother?
From whom did you receive a letter this morning?
To whom did you give your pen?
Whom did you invite for supper?
With whom did he leave for Europe?
Whom did you see wearing my coat? (On whom did you see my coat?)
What is that on the table?
This is something without which I cannot work.
Towards what do the windows of your bedroom look?
What did you buy for your son?
What did she tell you?
With what do we write?
In what do we keep our clothes?
On what do you sit?
Whom does he remember better, his mother or his father?

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА СЕДМУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON VII

(The students are required to prepare their oral answers to these questions by reviewing the vocabulary of Lesson VII, Daily Unit I).

1. Имате ли прилике да често говорите српскохрватски језик ван часа?
2. Шта каже (say) ученик наставнику кад га сретне први пут изјутра?
3. Шта треба да кажу (рекну) (say or tell) ученици наставнику кад га не разумеју на часу?
4. Шта сте казали (rekli) (say or tell) наставнику јуче кад нисте знали да одговорите на његово питање?
5. Да ли ви већ добро говорите (speak) српскохрватски?
6. Да ли сте јуче после часа говорили (speak or talk) са наставником?
7. Да ли ваша жена прича (talks) много?
8. Да ли ви причате (tell, relate) својој жени све што вам се деси?
9. Шта вам је рекао (tell) наставник јуче кад нисте знали лекцију?
10. Да ли вам ваш наставник добро објашњава граматику?
11. Кад тражите да вам наставник нешто објасни?
12. Да ли се ви објашњавате са својом женом кад нешто није у реду?
13. Шта сте рекли кад су вам јавили (саопштили) да сте постали капетан?

14. Да ли се јављате често својој жени кад сте на путу?
15. Како се војницима саопштавају важне наредбе?
16. Да ли пишете често својим родитељима?
17. Да ли сте већ написали свој писмени задатак за сутра?
18. Коме предајете свој писмени задатак?
19. До колико сати треба да предате тај задатак?
20. Да ли ви однашате (односите) задатак наставнику или га он узима од вас?
21. Да ли сте јуче однели свој речник са собом кући?
22. Да ли ваши родитељи шаљу новац вама или ви (шаљете) њима?
23. Да ли су ваши родитељи у невољи?
24. Кад сте им послали новац последњи пут?
25. Зашто треба помагати онима који су у невољи?
26. Да ли је ко вама помогао кад сте били у невољи?
27. Шта кажете ономе који вам помогне кад сте у невољи?
28. Да ли ви враћате своје дугове на време?
29. Кад се војници враћају својим кућама?
30. Кад треба да вратите у библиотеку све књиге које сте узели?

NEW IDIOMS

Он ми се попео на врх главе.	- He got in my hair.
Не смем да му изиђем на очи.	- I don't dare to face him.
Гледајте (imperative of "гледати") ви свој посао!	- Mind your own business!
На вама је да то учините. Врло важно!	- It is up to you to do that.
	- Very important! (sarcastically)

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА БРОЈ 1

TRANSLATION EXERCISE NO.1

Smith departs from the airport by taxi.

At the airport, a porter offered Smith to carry his baggage. He had no cart and took Smith's trunk on his back. Therefore, Smith carried his traveling bag himself (it was light anyway!). While they were going to the taxi, the porter questioned Smith. He wanted to know where he was coming from, and he was glad to hear that Smith was an American. If anyone

helped Yugoslav people with anything after the World War II, the Americans did, said the porter. Smith said that America wants to help the Yugoslav people but not the Reds. At that moment the porter saw an employee on duty and he told Smith to be careful.

Smith was thinking of staying at the "King of Serbia", but the porter told him that that hotel didn't exist any more. He said that the best Belgrade hotel was the "Majestic".

Smith was lucky to find a free taxi. When he offered a tip to the porter, he didn't accept it. He said he was glad to carry something free of charge for an American. Just out of gratitude! Smith then gave him some American cigarettes.

ШЕСТИ ДЕО

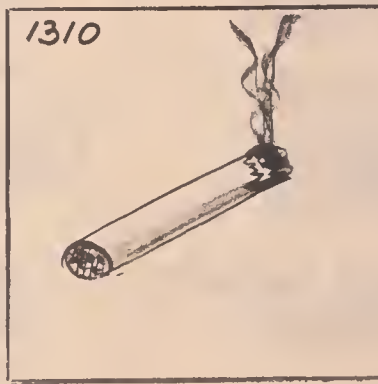
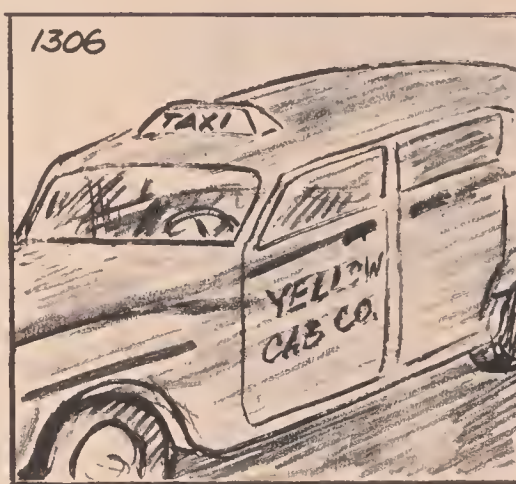
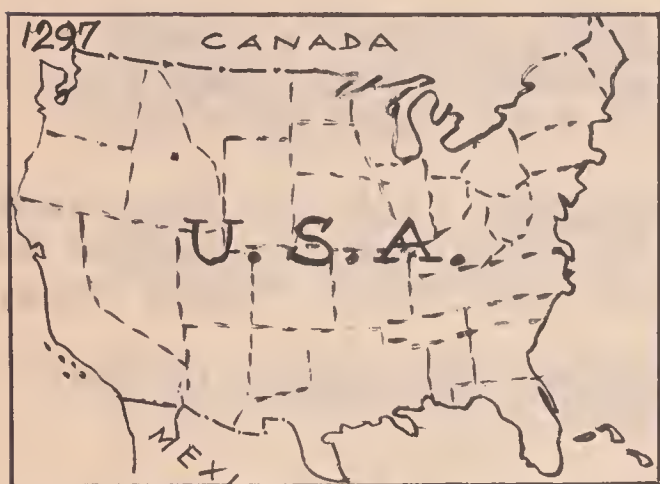
PART VI

РЕЧНИК БРОЈ 1

VOCABULARY NO.1

1295. понети, v. t. pfv. - to carry, to take along
. . . pr. t. понесем, понесеш, понесе
. . . понесемо, понесете, понесу
- 43.* лак, adj. m. - light
. . . лака, f.
. . . лако, n.
1296. инако, adv. - anyway
1297. Сједињене америчке државе - United States of America
1298. ико, pron. - anyone
1299. ишта, adv. - anything
1300. рат, m. - war
. . . рати, m. pl.
1301. дежуран, adj. m. - on duty
. . . дежурна, f.
. . . дежурно, n.
1302. свако, pron. - everyone
1303. отседети, v. i. pfv. - to stay
. . . pr. t. отседнем, отседнеш, отседне
. . . отседнемо, отседнете, отседну
- 1303.* отседати, v. i. ipfv. - to stay
. . . pr. t. отседам, отседаш, отседа
. . . отседамо, отседате, отседају
1304. краљ, m. - king
. . . краљеви, m. pl.
1305. најбољи, adj. m. (superlative) - best
. . . најбоља, f.
. . . најбоље, n.

1306. такси, м. - taxi
gen. sing. таксија
pl. такси
1307. носити, v. t. ipfv. - to carry
pr. t. носим, носиш, носи
носимо, носите, носе
1308. бесплатан, adj. м. - free (of charge)
бесплатна, f.
бесплатно, n.
1309. захвалност, f. - gratitude
- 676.* узми(те), 2nd pers. sing. &
pl. of the imperative of
the verb " "
1310. цигарета, f. - cigarette

DAILY UNIT II

ПРВИ ДЕО

PART I

ДИЈАЛОГ БРОЈ 2

DIALOGUE II

СМИТ се вози таксијем у хотел.

Smith rides in (by) a taxi to the hotel.

1. Шофер: У који хотел желите да вас одвезем?

1. Driver: To which hotel do you want me to drive you?

СМИТ: У хотел "Мажестик".

Smith: To the Hotel Majestic.

2. СМИТ: (после кратког ћутања): Какав је тај хотел Мајестик?

2. Smith (after a short silence): How (What kind) is that Hotel Majestic?

Шофер: Најбољи је овде. Служи за углед свим осталим хотелима у граду.

Driver: It's the best here. It serves as an example to all the other hotels here.

3. СМИТ: Колики је тај хотел?

3. Smith: How large is that hotel?

Шофер: За Београд он је велик, али за вас Американце.....

Driver: For Belgrade it is large, but for you Americans.....

4. СМИТ: У којем (ком) делу града се налази?

4. Smith: In what part of the city is it located?

Шофер: Налази се у главној улици, у самом центру града.

Driver: It is located on main street, in the very center of the city.

5. СМИТ: А чији је тај хотел? У чијим је рукама?

5. Smith: To whom does that hotel belong ("Whose is that hotel")? In whose hands is it?

Шофер: Није у приватним већ у државним рукама.

Driver: It is not in private, but in government(^s) hands.

6. СМИТ: Какве су цене у том хотелу?

6. Smith: How ("What kind") are the prices in that hotel?

Шофер: Цене су умерене. У доларима, биће јефтино.

Driver: Prices are moderate. In dollars, it will be cheap.

7. Смит: Одседа ли много света у том хотелу?

Шофер: Да, тај хотел је обично претрпан светом.

8. Смит: У којим хотелима обично отседају странци?

Шофер: Обично у "Мајестику" или у "Бристолу".

9. Смит: Онда, ако нема слободних ("празних") соба у "Мајестику", ићи ћу у "Бристол".

Шофер: Добро, у томе случају одвешћу вас онамо.

10. Смит: Стигли смо! Причекајте ви овде док се ја (не) распитам.

Шофер: У реду.

11. Смит (враћа се после кратког времена): Остаћу овде. Колико вам дугујем за возњу?

Шофер: Таксиметар показује педесет динара.

12. Смит: Ево још десет динара за вас.

Шофер: Хвала. Пријатан боравак!

7. Smith: Do many people (come to) stay in that hotel?

Driver: Yes, that hotel is usually crowded with people.

8. Smith: In which hotels do the foreigners usually stay?

Driver: Usually in the "Majestic" or in the "Bristol".

9. Smith: Then, if there are no vacant ("empty") rooms in the "Majestic", I'll go to the "Bristol".

Driver: All right, in that case, I'll drive you there.

10. Smith: We have arrived. You wait here until I inquire.

Driver: O.K.

11. Smith (returns after a while): I'll stay here. How much do I owe you for the ride?

Driver: The taximeter shows fifty dinars.

12. Smith: Here is ten more dinars for you.

Driver: Thank you. A pleasant stay (to you)!

PAR. 170 - FULL DECLENSION OF INTERROGATIVE PRONOUNS "КОЈИ", "ЧИЈИ", "КАКАВ", "КОЛИКИ"

The interrogative pronouns "који" (which), "чији" (whose), "какав" (what kind of, what sort of) and "колики" (of what size, how big) are adjectival pronouns (see par. 26-2). Their declension follow:

C A S E	S I N G U L A R			P L U R A L		
	masculine	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine
N	који	које	која	који	која	које
G	којег(а), ког(а)		које	к о ј и х		
D	којем(у), ком(е)		којој	к о ј и м (а)		
A	којег(а), ког(а)	које	коју	које	која	које
V	-	-	-	-	-	-
I	к о ј и м		којом	к о ј и м (а)		
L	којем(у), ком(е)		којој	к о ј и м (а)		
N	чији	чије	чија	чији	чија	чије
G	чијег(а)		чије	ч и ј и х		
D	чијем(у)		чијој	ч и ј и м (а)		
A	чијег(а)	чије	чију	чије	чија	чије
V	-	-	-	-	-	-
I	ч и ј и м		чијом	ч и ј и м (а)		
L	чијем(у)		чијој	ч и ј и м (а)		
N	какав	какво	каква	какви	каква	какве
G	каквог(а)		какве	к а к в и х		
D	каквом(у,е)		каквој	к а к в и м (а)		
A	каквог(а)	какво	какву	какве	каква	какве
V	-	-	-	-	-	-
I	к а к в и м		каквом	к а к в и м (а)		
L	каквом(у,е)		каквој	к а к в и м (а)		

C E	S I N G U L A R			P L U R A L		
	masculine	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine
N	колики	колико	колика	колики	колика	колике
G	коликoг (а)		колике	коликoиx		
D	коликoм (е)		коликој	коликoиm (а)		
A	коликoг (а)	колико	колику	колике	колика	колике
V	-	-	-	-	-	-
I	коликoиm		коликoм	коликoиm (а)		
L	коликoм (е)		коликој	коликoиm (а)		

Note: a) If any of the above singular masculine pronouns modifies an inanimate noun, the accusative is the same as the nominative:

- Који капут желите? - Which coat do you want?
Чији капут сте узели? - Whose coat did you take?
Какав капут сте купили? - What kind of coat did you buy?
Колики речник имате? - How big a dictionary do you have?

b) "Који", "која", "које" asks after one or more out of a number of persons or things expressed or referred to:

- Који човек је ваш отац? - Which man is your father?
Који пас је ваш? - Which dog is yours?
Која бележница је његова? - Which notebook is his?
Које перо је ваше? - Which pen is yours?

Other examples:

- Који хотел је најбољи? - Which hotel is the best?
Која школа је најбоља? - Which school is the best?
Које перо је добро? - Which pen is ...
Из којег града (села) долазите? - From which town (village) are you coming?
Из које државе долазите? - From which country are you coming?
Према којем граду (селу) води овај пут? - Towards which town (village) does this road lead?
Којој девојци пишете? - To which girl are you writing?
- (1) У који хотел желите да вас одвезем? - Which friend do you like the best?
Којег пријатеља највише волите?
У које село идете? - To which village are you going?

- У коју државу путујете? - To which country are you traveling?
- С којом девојком си био? - With which girl were you?
- (4) У којем делу града се налази?
У којем селу живите? - In which village do you live?
- У којој кући станујете? - In which house do you live?
- Који хотели су најбољи? - Which hotels are the best?
- Које школе су добре? - Which schools are good?
- Која пера су добра? - Which pens are good?
- Којих људи (девојака) се бојиш? - Of which men (girls) are you afraid?
- Из којих села долазе ови људи? - From which villages are these men coming?
- Којим пријатељима (девојкама) волиш да пишеш? - To which friends (girls) do you like to write?
- Које људе си питао? - Which men did you ask?
- Које девојке си видео? - Which girls did you see?
- Која пера волиш? - Which pens do you like?
- С којим пријатељима си шетао? - With which friends did you walk?
- Којим перима волиш да пишеш? - With which pen do you like to write?
- (8) У којим хотелима обично отседају странци?
У којим државама сте били? - In which countries were you?
- У којим селима нема школе? - In which villages is there no school?
- (5) А чији је тај хотел? У чијим је рукама?
- (6) Какве су цене у том хотелу?
- (3) Колики је тај хотел?

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ БРОЈ 2

GRAMMAR EXERCISES NO.2

Translate into Serbo Croatian the following sentences:

Which dictionary is yours?

Which pen is his?

Which pencil is hers?

Which men are Yugoslavs and which are Americans?

Which books are yours and which are theirs?

Which hills are higher, these here or those around your town?

Which gentleman is your father and which lady is your mother?

Which town (village) are you coming from?

Which country is she coming from?

Which towns (villages, countries) did these men come from?

Which town are you going to?

Which girl are you writing to?
Which child did you buy that coat for?
Which friends (girls) are you often writing to?
Which friend should I invite?
Which coat should I take with me?
Which suit should I put on?
Which dress did she have on, when you saw her?
Which coats (dresses) should he (she) take with him (her)?
Which suits did he take with him?
Which trains (ships) do you like to travel on (with)?
Which town (village) do you like to live in?
Which country do you like to live in?
Which towns (villages, countries) do you like to live in?
Whose is this dictionary, whose is this pen, and whose is this pencil?
Whose are these dictionaries, whose are these pens, and whose are these pencils?
Whose father (child) can't you remember?
Whose mother can't you remember?
Whose soldiers are you afraid of?
Whose father (child) are you writing to?
Whose mother are you writing to?
To whose mothers (fathers) do you have to write?
Whose teacher did you see?
Whose dictionary do you have?
Whose pen, and whose notebook do you have?
Whose dictionaries (books) and whose pens did you find?
In (with) whose automobile do you come to school?
Whose pens are you writing with?
Whose pencil is she writing with?
Whose daughters (sons) are you going to school with?
Whose apartment do they live in?
Whose house do you live in?
In whose apartments (villages, houses) is there no light?
What kind of a dictionary is this?
What kind of a pen is this?
What kind of a pencil is this?
What kind of cheese (meat) do you want?
What kind of cucumbers (apples) do you want?
What kind of automobiles (ships) do you like to travel with (on)?
How big a son does he have?
What size suits do you wear?

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА СЕДМУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON NO.7

Review the vocabulary of the Lesson VII, Daily Unit No.2.

1. Колико сте платили за свој аутомобил?
2. Колико вам држава плаћа месечно?
3. Да ли вам ко дугује новаца и за што?
4. Да ли сте се ви сами понудили држави да служите војску или вас је она позвала?

5. Да ли сте пре тога нудили своје услуге приватним друштвима?
6. Да ли Бог опрашта све?
7. Шта значи: "Молим, опростите!"?
8. Да ли ви верујете у Бога?
9. Колико ће још времена моћи да вам послужи ваш аутомобил?
10. Да ли се ви код куће сами послужујете или вас служи ваша жена?
11. Чиме домаћице у Југославији послужују госте пре ручка?
12. Да ли се ви радујете кад имате госте?
13. Да ли сте се много обрадовали кад сте последњи пут добили виши чин?
14. Ко обично сече печење у кући, домаћин или домаћица?
15. Шта се каже ономе који дође с пута?
16. Долазе ли гости често код вас у посету?
17. Где ви примате госте, у салону или у трпезарији?
18. Ко се прво поздравља са вашим гостима, ви или ваша жена?
19. Да ли се домаћица обично рукује са свима гостима?
20. Да ли ви поздрављате све официре кад их сретнете на улици?
21. Шта значи: "Он вас је много поздравио"?
22. Да ли ви лако заборављате оно што научите?
23. Да ли сте већ заборавили речи из седме лекције?
24. Шта значи: "Кад је неко луд, не треба му бити друг"?
25. Шта је "слатко"?
26. Кога обично позивате у своју кућу?
27. Кога сте позвали у прошлу недељу?
28. Шта значи: "Према ономе што ви кажете"?
29. Шта значи: "Ко ти је крив кад си луд"?

NEW IDIOMS

Не види се ни прст пред оком.	- One can't see his hand in front of his face.
Шта ти пада на памет!	- What an (foolish) idea (you have)!
То ће да га научи памети.	- That will teach him!
Није ми било ни на крај памети да.....	- I didn't have the faintest intention of...

ПЕТИ ДЕО

PART V

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА БРОЈ 2

TRANSLATION EXERCISE NO.2

Smith rides in a taxi to the hotel

Smith inquired of the driver (код шофера) what kind of hotel the "Majestic" was. The driver said that was the best hotel in the city and that it served as an example to all

the other hotels there.

The "Majestic" is located on the main street, in the very center of the city. It is in government hands. The prices of the rooms are moderate, in fact (у ствари) cheap, if one calculates them in dollars. The hotel is usually crowded, and the guests are mostly foreigners. Another hotel in Belgrade in which foreigners like to stay is the "Bristol". The driver will drive Smith to the "Bristol" in case that there are no rooms available at the "Majestic".

When they arrived at the hotel, Smith went to find whether there were any rooms available. A few minutes later he came back to tell the driver that he was going to stay there. The taximeter showed fifty dinars for the ride, but Smith also gave a ten dinar tip to the driver.

ШЕСТИ ДЕО

PART VI

РЕЧНИК БРОЈ 2.

VOCABULARY NO.2

1311. одвести (се), ~~v. t. r.~~ pfv. - to drive (off)
 . pr. t. одвезем, одвезеш, одвезе
 одвеземо, одвезете, одвезу
 past part. одвезао
- 1311.* одвозити (се), ~~v. t. r.~~ ipfv. - to drive (off)
 . pr. t. одвозим, одвозиш, одвози
 одвозимо, одвозите, одвозе
1312. ћутати, v. i. ipfv. - to be silent
 . pr. t. ћутим, ћутиш, ћути
 ћутимо, ћутите, ћуте
1313. ћутање, n. - silence
1314. углед, m. - pattern, example
1315. остали, adj. m. - remaining, other
 остала, f.
 остало, n.
1316. центар, m. - center
 gen. sing. центра
 pl. центри
1317. државни, adj. m. - state, government
 државна, f.
 државно, n.

DAILY UNIT III

ПРВИ ДЕО

ДИЈАЛОГ БРОЈ 3

Смит отседа у хотелу
"Мажестик"

1. Смит: Хоћете ли сада да ми покажете те две собе које су слободне?

Хотелски чиновник (отелском момку): Одведите господина у број 65 и број 76.

2. Хотелски момак: Изволите, господине, са мном у лифт.

Смит: Молим, покажите ми најпре собу која је с лица.

3. Хотелски момак: Ово је та соба с погледом на Саву и Дунав.

Смит: Како је диван онај залазак сунца над реком!

4. Хотелски момак: Да. Ова соба има и засебно купатило.

Смит: Допада ми се. А каква је друга соба?

5. Хотелски момак: То је једна од соба из којих може да се посматра излазак сунца.

Смит: То значи да је та соба с дворишта (да гледа на двориште).

6. Хотелски момак: И нема купатила.

PART I

DIALOGUE NO. 3

Smith stays at the Hotel
Majestic.

1. Smith: Do you want to show me now those two rooms which are vacant?

Hotel clerk (to the hotel boy): Take the gentleman to number 65 and number 76.

2. Hotel boy: Please come with me to the elevator, sir.

Smith: Please, show me first the room which is in front.

3. Hot.boy: This is the room, with a view on the Sava and the Danube.

Smith: How beautiful is that sunset over the river!

4. Hot.boy: Yes. This room has a separate bath too.

Smith: I like it. And how is the other room?

5. Hot.boy: It is one of the rooms from which one can watch the sunrise.

Smith: That means that that is a back room ("room from the yard", "it faces the yard").

6. Hot.boy: And it does not have a bath.

Смит: Значи да је ова соба с лица много боља.

7. Хотелски момак: Разуме се, за онога ко може да плати, боље је да узме ову собу.

Смит: То што кажете тачно је.

8. Смит (мало доцније): Шта стаје она соба чији про-
зори гледају на реку?

Хотелски чиновник: Сама соба, без пансиона, стаје сто динара на дан.

9. Смит: Да ли је у ту цену укључена послуга?

Хотелски чиновник: Није. За послугу се плаћа посебно, петнаест од сто од цене.

10. Смит: Има ли попушта за дужи боравак?

Хотелски чиновник: Нема. Цена је иста без обзира (на то) колико се времена задржите.

11. Смит: Како се плаћа за собу?

Хотелски чиновник: Хотелски рачуни се плаћају једанпут недељно.

12. Смит: У реду, дајте ми да се упишем у хотелски регистар (списак).

Хотелски чиновник: Овде ставите име, овде националност, а овде адресу у иностранству.

Smith: That means that this front room is much better.

7. Hot.boy: Of course, for one who can afford it, it is better to take this room.

Smith: What you say is correct.

8. Smith (a little later): How much is that room whose windows face the river?

Hot.clerk: The room alone, without board, costs one hundred dinars per day.

9. Smith: Is service included in that price?

Hot.clerk: It isn't. For service one pays separately, fifteen per cent of the price.

10. Smith: Is there any discount for a longer stay?

Hot.clerk: There isn't. The price is the same regardless of (that) how long you stay.

11. Smith: How does one pay for the room?

Hot.clerk: Hotel bills are paid once a week (weekly).

12. Smith: O.K., let me sign ("register myself in") the hotel register.

Hot.clerk: Here put your name, here your nationality, and here your address abroad.

13. Смит: Молим, наредите да ми однесу пртџаг у собу.

Хотелски чиновник(момку):
Учините што господин каже.

13. Smith: Please have my baggage taken to my room.

Hot.clerk (to the hotel boy): Do what the gentleman says.

ДРУГИ ДЕО

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА БР.3

PART II

GRAMMAR ANALYSIS NO. 3

PAR. 171 - RELATIVE PRONOUNS AND RELATIVE CLAUSES

1. A relative pronoun is one that joins to its antecedent a subordinate clause. Subordinate clauses which are joined to the main clause by a relative pronoun or a relative adverb (see par.173) are called relative clauses. The word in the main clause to which the relative pronoun refers is called the antecedent. Serbo-Croatian relative pronouns also serve as interrogative pronouns (see par.26):

Ко	- Who
Што,ог : Шта	- What (or: Which)
Који,м., која,ф., које,н.	- Which, who, that
Чији,м., чија,ф., чије,н.	- Whose
Какав,м., каква,ф., какво,н.	- of the kind
Колики,м., колика,ф., колико,н.	- of the size

There is no difference in form between the interrogative and the relative pronouns. The difference is only in the function that they have in sentences.

Note that the English counterpart of the Serbo-Croatian relative pronoun "који" are "who", "which", and "that", whereas the English counterpart of the same pronoun when it is used as an interrogative pronoun is only "which" (see par. 26-2).

2. "Ко" and "што (шта)" are used when reference is not made to a definite antecedent. They usually have no antecedent.

Ко ради не боји се глади.

(A person) who works is not afraid of hunger (starvation).

(13) Учините што господин каже.
Ја не знам ко је то урадио.
I don't know who did it

Note: If the antecedent is expressed it can be:

a) For "Ко":

Тај, (Онај) ко
Неко ко
Нико ко
Ико ко
Свако ко

- He (The one) who
- Somebody (someone) who
- Nobody (no one) who
- Anybody (any one) who
- Everybody (everyone) who

(7) Разуме се, за онога ко може да плати, боље је да узме ову собу.

b) For "што (шта)":

Ово, (то, оно) што

- This (that, that over there) what

Нешто што

- Something that

Ништа што

- Nothing that

Ишта што

- Anything that

Све што

- Everything that

(7) То што кажете тачно је.

Он је продао све што је имао.

He sold everything (that) he had.

3. "Који, која, које", "какав, каква, какво", and "колики, колика, колико" are used in referring to definite antecedent. The antecedent may be the name (or a pronoun replacing the name) of a person, of an animal or of a thing. All these pronouns agree with the antecedent in gender and number, but their case is governed by the function which they perform in the relative clause (usually by the verb or by the preposition of that clause). The antecedent of "какав" and "колики" is generally used with a corresponding demonstrative pronoun of quality or quantity respectively:

(1) Хоћете ли сада да ми покажете те две собе које су слободне.

(2) Молим покажите ми најпре собу која је с лица.

(5) То је једна од соба из којих може да се посматра излазак сунца.

Девојка, коју сте видели са мном, је моја сестра.

The girl, that you saw with me, is my sister.

Господин с којим сам јутрос шетао је мој учитељ.

The gentleman that I walked with this morning is my teacher.

Моја мајка, која је у Европи, је болесна.

My mother, who is in Europe, is sick

Она ми је рекла да јој купим онакву хаљину какву си ти купила јуче.

She told me to buy her a dress of the kind you bought yesterday.

И ми ћемо купити онолику кућу колика је ваша.

We shall buy, too, a house as big as yours.

4. "Чји, чија, чије" is used with a word representing object possessed by the antecedent. It agrees with the thing possessed in gender, number and case:

- (8) Шта стаје она соба чији прозори гледају на реку?
 Човек чија је ова кућа је мој пријатељ.
 The man whose is this house is my friend.
 Ученик чије су ове књиге треба да се јави учитељу.
 The student whose are these books has to report to the teacher.
 Мајка чија деца нису добра није задовољна.
 A mother whose children are not good is not happy.

Note: A minority of Serbs & Croats speakers observe this rule: "Чији, чија, чије" may be used as a relative pronoun only when its antecedent is 1. a masculine singular word and 2. refers to people. When those conditions are not met, these speakers use the genitive of the pronoun "Који, која, које", which must agree with the antecedent in gender and number:

- (8) Шта стаје она соба које прозори гледају на реку?
 Мајка које деца нису добра није задовољна.
 Mother children of which are not good is not happy.
 Ја не знам име жене у које кући сам становао.
 I do not know the name of woman in the house of whom I lived.
 То су девојке о којих лепоти се много говори.
 These are girls about beauty of whom is much spoken.

Note that the combinations in the above examples of prep. + relative pron. + noun must preserve that word order. Serbo Croatian cannot follow the word order of a sentence like the English, "There's the girl whose father I told you about".

ТРЕЋИ ДЕО

PART III

ГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ БР. 3

GRAMMAR EXERCISES NO. 3

Translate into Serbo Croatian the following sentences:

- I don't know who called him?
 He is afraid of somebody, but he did not tell me (of) whom.
 She did not tell me to whom I have to hand her letter.
 He can't decide whom to take along on his trip.
 He doesn't know yet with whom he will travel.
 I don't know whom they spoke about.
 I can't guess (да погађам) what she thinks.
 She told what this cake was made from but I forgot.
 I don't know what he is hoping for.
 Nobody wanted to tell me what I had to do.
 Mark didn't tell me with what Peter hit him.
 I don't know what they spoke about.
 The boy who was with me this morning is my brother.
 The girl who was with me last night is my sister.
 The child who was with me yesterday is my brother's son.

The dictionary which is on the desk is mine.
The notebook that is on the desk is his.
The pen that is on the desk is hers.
This is the man that I am afraid of.
This is the girl that I can't remember.
This is the man that I spoke to.
That is not the woman that I have been waiting for.
The house that I have bought from you is not good.
The men that we met at the railroad station are Jugoslavs.
The officers and the soldiers that I talked with are students of the Army Language School.
These are my friends that we talked about yesterday.
The eggs that I bought in your grocery yesterday were bad.
The hill on which our house is, is not high.
The plane that he arrived on is a four-engine plane.
They are men that everybody is afraid of.
These are the girls whom I helped to rescue their little brother.
The student whose pen that is will come to take it.
The girl whose hat that is, is my friend.
The man whose coat that is, is my father.
This is the lady in whose house we live.
This is the girl to whose mother I introduced you.
This is my friend in (with) whose automobile I come to school every day.
It was a girl whose name I can't remember.
This is my friend whose wife you saw at my home yesterday.
He is my student about whose progress (of whom) I talked to you much.
Mary is the girl about whose beauty (of whom) everybody speaks.
Nothing I can do will change things.
All that glitters (shines) is not gold.
Tell me of what are you thinking.
What you told me is not true.
All that you see is mine.
Everybody who wants may come.
These are the soldiers whose heroism we admire.
These are the soldiers whose heroism we are proud of.
These are the soldiers about whose heroism we spoke.
Is the chair good that you are sitting on?
Do you have the kind of cheese I bought yesterday?
Mother, will you buy me the kind of suit Peter has?
Father, will you buy me a notebook the same size as Mary's.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА СЕДМУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON NO.7

(Review the vocabulary of the Lesson VII, Daily Unit No.3)

1. Да ли "драго ми је" и "мило ми је" значи(е) исто?
2. Ко вам је нарочито драг?

3. Да ли ви можете да дођете у школу кад је вама драго?
4. До кога седите у учioniци?
5. Које је почасно место за столом за време обеда у Америци?
6. Шта кажете кад неком нешто нудите да узме?
7. Да ли сте се сместили чим сте стигли у Монтереј?
8. Где стављате своје књиге код куће кад се вратите из школе?
9. На шта их стављате?
10. Шта чините кад вам наставник постави питање на које не знате одговор(а)?
11. Да ли ви умете лепо да причате?
12. Хоћете ли да нам испричате како сте провели прошлу недељу?
13. Шта је жена једног Београђанина?
14. Шта значи "Ми о вуку, а вук на вратима"?
15. Да ли се ви договарате са својим наставником шта треба да учините код куће?
16. Да ли ви можете брзо да се договорите са својом женом где ћете да се нађете?
17. Како деца у Југославији зову свог оца и мајку?
18. Да ли и зашто треба поштовати народне обичаје.
19. Да ли ви марите (care for) за месо?
20. Шта значи "не мари ништа"?
21. Зашто је добро да се човек смеје?
22. Да ли је лепо смејати се некој особи коју не познајете добро?
23. Да ли су сви Американци хришћани?
24. Које утакмице ви волите?
25. Који човек у Америци има највише поштовалаца?
26. Да ли се ви брзо навикавате на нову климу?
27. Колико вам је времена требало да се навикнете на Монтереј?
28. Ко се прво служи за столом у вашој кући?
29. Да ли ви или ваша жена послужујете госте цигаретама?

NEW IDIOMS

Он се прави важан.	- He pretends to be a big shot.
Знате ли шта вас чека?	- Do you know what you are going to get?(as a threat)
Како вам драго!	- As you like! Whatever way you wish!
Тако му и треба!	- It serves him right!
Не дај Боже!	- God forbid!

Smith stays at the Hotel Majestic

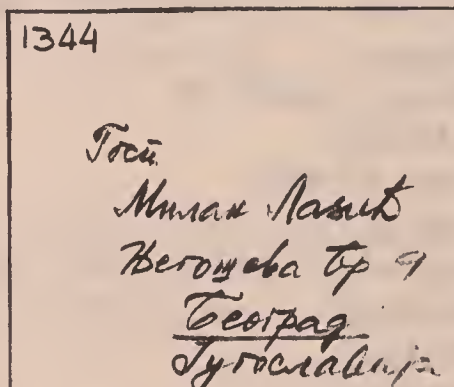
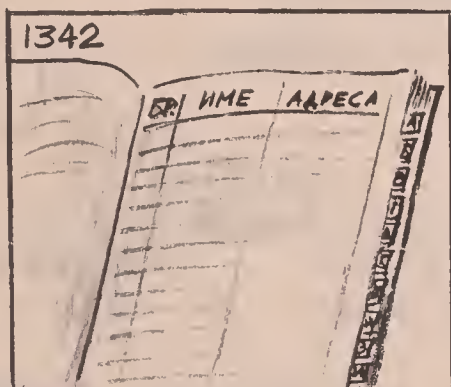
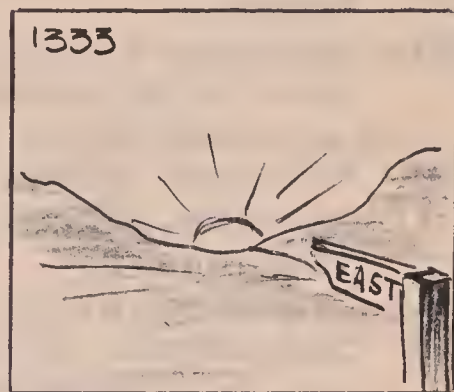
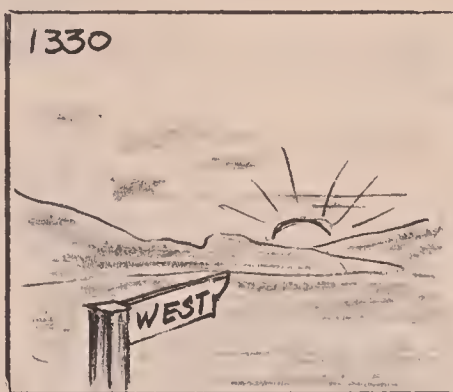
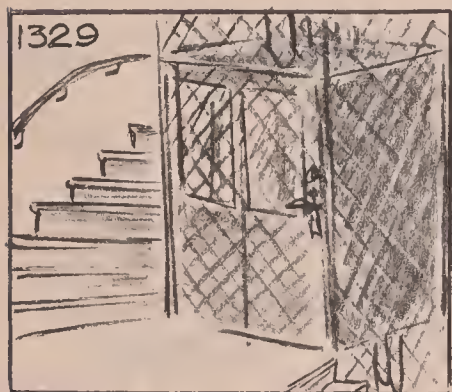
Smith asked the hotel clerk to show him the two rooms that were still available. The hotel clerk ordered the bell boy to do that. The latter took Smith to the sixth floor by elevator. He showed Smith first the front room with bath. Smith liked it at first sight (на први поглед) particularly because of the beautiful sunset which he was able to watch from the window of that room. The boy told him that the other room was a back room and that it didn't have a bathroom. When he heard that, Smith didn't even want to have a look at it. Smith was not much interested in watching the sunrise from there.

The hotel clerk told Smith that the price of the room he wanted to take was one hundred dinars a day, plus fifteen percent for service. In this hotel they do not give any discount if you stay longer than a week. Smith finally took that room.

Smith had to register in the hotel register. He had to inscribe his name, nationality, and his address abroad. Then the hotel clerk ordered the boy to take Smith's baggage to his room.

1327. мòмак, м. - young man, servant
gen. sing. мòмка
pl. мòмци
1328. одвèсти, v. t. pfv. - to lead away, to take
pr. t. одвèдем, одвèдеш, одвèде
одвèдемо, одвèдете, одвèду, аст. p. p. "одвео"
1328. *одвòдити, v. t. ipfv. - to lead away, to take
pr. t. òдводи́м, òдводи́ш, òдводи́
òдводи́мо, òдводи́те, òдводи́
1329. ли́фт, м., ном. pl. ли́фтови - elevator
1285. *по̀глед, м. - view
427. *ли́це, н. - front
1330. за́лазак, м. - disappearance
gen. sing. за́ласка
pl. за́ласци
1330. *за́лазак с̀унца - sunset
1331. за́себан, adj. м. - separate
за́себна, f.
за́себно, н.
1332. посма̀трати (се), v. t. & r. ipfv. - to observe, to watch
pr. t. по̀сматра́м, по̀сматра́ш, по̀сматра́
по̀сматра́мо, по̀сматра́те, по̀сматра́ју
1333. изла́зак, м. - exit
gen. sing. изла́ска
pl. изла́сци
1333. *изла́зак с̀унца - sunrise
1334. па̀нсион, м. - board
1335. ук̀ључен, adj. (pass. past part.) м. - included
ук̀ључена, f.
ук̀ључено, н.
1336. по̀слуга, f. - service, attendants
1337. по̀себан, adj. м. - separate
по̀себна, f.
по̀себно, н.
1338. по̀пуст, м. - discount
1234. *ду̀жи, adj. м. (comparative) - longer
ду̀жа, f.
ду̀же, н.
1339. о̀бзир, м. - regard
1339. *без о̀бзира, adv. - regardless
1340. не́дељни, adj. м. - weekly
не́дељна, f.
не́дељно, н.
1341. упи́сати (се), v. t. & r. pfv. - to inscribe... (to register, to matriculate)
pr. t. упи́шем, упи́шеш, упи́ше
упи́шемо, упи́шете, упи́шу
1341. *упи́сивати (се), v. t. & r. ipfv. - to inscribe... (to register, to matriculate)
pr. t. упи́сујем, упи́сујеш,
упи́сује, упи́сујемо, упи́сујете,
упи́сују

1342. рѐгистар, м. (списак) - register
gen. sing. рѐгистра (списка)
pl. рѐгистри (спискови)
1343. нáродност, f. - nationality
1344. адрѐса, f. - address
1345. инострáнство, n. - foreign country
(abroad)
1346. наредити, v. t. pfv. - to order
pr. t. наредим, наредиш, нареди
наредимо, наредите, нареде
1346. *наређивати, v. t. ipfv. - to order
pr. t. наредујем, наредујеш, наредује
наредујемо, наредујете, наредују

ПРВИ ДЕОPART IДИЈАЛОГ БРОЈ 4DIALOGUE NO.4

1. Смит: Видим да у овој соби нема лавабоа (умиваоника) са текућом водом.

1. Smith: I see that there is no wash-basin with running water in this room.

Хотелски момак: (Онде) Где има купатило, умиваоник је у купатилу.

Hot.boy: Where there is a bathroom, the wash-basin is in the bathroom.

2. Смит: Има ли топле (вруће) воде у свако доба?

2. Smith: Is there hot water at all times?

Хотелски момак: Има само дању, а преко ноћи нема.

Hot.boy: There is only in the daytime, not at night.

3. Смит: Да ли греју добро у овом хотелу?

3. Smith: Is this hotel well heated?

Хотелски момак: Греју добро, али ноћу нема паре.

Hot.boy: It's well heated, but there is no steam at night.

4. Смит: Где је прекидач за електрично осветљење у купатилу?

4. Smith: Where is the light switch for the bathroom?

Хотелски момак: Тај прекидач се налази иза врата од купатила.

5. Смит: Да ли постоји електрични контакт у спаваћој соби тако да могу да укључим радио?

Хотелски момак: Постоји. Он се налази поред кревета.

6. Смит: За шта служе дугмета која (што) су изнад кревета.

Хотелски момак: То су електрична звонца за послугу.

7. Смит: За шта је горње дугме?

Хотелски момак: То дугме је за собарицу.

8. Смит: За шта је средње дугме?

Хотелски момак: Оно је за келнера, који вам доноси јело и пиће у собу кад то тражите.

9. Смит: За шта је доње дугме?

Хотелски момак: То је за момка, који извршује што му се нареди (наредбе).

10. Смит: Може ли да се говори директно са градом преко телефона који (што) је на сточићу?

Хотелски момак: Не. Телефонисткиња вам даје везу са градом.

11. Смит: Шта треба да учиним кад желим да ме пробуде у одређено време?

Hot.boy: That switch is behind the door of the bathroom.

5. Smith: Is there a (female) plug in the bedroom so that I can connect my radio.

Hot.boy: There is. It is beside the bed.

6. Smith: What are the buttons which are above the bed for?

Hot.boy: Those are electric bells for attendants.

7. Smith: What is the upper button for?

Hot.boy: That button is for the chambermaid.

8. Smith: What is the middle button for?

Hot.boy: That one is for the waiter, who brings your food and drinks to the room when you ask.

9. Smith: What is the bottom button for?

Hot.boy: It is for the boy, who does what he is ordered to (executes orders).

10. Smith: Can one speak directly to town on the telephone which is on the little table?

Hot.boy: No. The (female) telephone operator gives you the connection.

11. Smith: What do I have to do when I wish to be called (waked up).

Хотелски момак: Портир,
кога треба да известите
о томе, пробудиће вас у
време које желите.

Hot.boy: The porter, whom
you have to inform of
that, will call (awake)
you at the time you de-
sire.

12. Смит: Је ли текућа
вода у лавабоу пијаћа
вода (вода која се пије)?

12. Smith: Is the running
water in the washbasin
drinking water (water
that is drunk)?

Хотелски момак: Није. Во-
да коју (што је) гости
пију (вода за пиће) стоји
у флаши на столу.

Hot.boy: It isn't. The
water that the guests
drink stands in the
bottle on the table.

ДРУГИ ДЕО

PART II

ГРАМАТИЧКА АНАЛИЗА БРОЈ 4

GRAMMAR ANALYSIS NO. 4

PAR. 172 - REPLACING OF THE RELATIVE PROBOUN "КОЈИ, КОЈА, КОЈЕ" BY "ШТО"

Молим те да кажеш оним људима, што стоје пред кућом,
да уђу.

Please tell those men who are standing in front of
the house to enter.

Добро је оно вино што смо га пили јуче.

That wine (that) we drank yesterday was good.

"Што" sometimes replaces the relative pronoun "који,
која, које". In the sentences above the phrases "што стоје"
and "што смо га пили јуче" replace the phrases "који стоје"
and "које смо пили јуче".

"Што" in this function is always in the nominative
case. If it replaces "који, која, које" in some other case
than the nominative, a third person personal pronoun must be
added. The form of this personal pronoun is determined in
exactly the same way as the form of a relative pronoun.
(see par.171-3).

(6) За шта служе дугмета што су изнад кревета?

(10) Може ли да се говори директно са градом преко
телефона што је на сточићу?

(12) Вода што је гости пију стоји у флашама на столу.

Ко је онај човек што си му рекао да дође?

Who is that man (that) you told (him) to come.

If a preposition stands with "што" in this function,
it must follow the "што" and be joined with the proper case
of the third person personal pronoun:

Где је књига што си у њој прочитао то?
Where is the book (that) you read that in?
(Where is the book in which you read that?)

PAR. 173 - RELATIVE CLAUSES OF PLACE

The interrogative adverbs of place "где", "камо", "куда", "откуда(одакле)" may be used relatively to connect a relative clause to its main clause:

- (1) (Онде) Где има купатила, умиваоник је у купатилу.
Заборао сам књигу (онде) где смо седели.
I forgot my book (there) where we were sitting.
Нећете ићи куда ви хоћете, него камо вам се нареди.
You will not go where you want, but where you are ordered to.
Ја не знам откуда су они дошли.
I don't know where they came from.

PAR. 174 - RELATIVE CLAUSES AS SUBJECTS, OBJECTS AND ATTRIBUTES OF MAIN CLAUSES

1.- A relative clause may replace the subject of the main clause:

Ко ради не боји се глади.
He who works does not fear hunger.
Ко зло чини зло ће и дочекати.
He who (whoever) does evil will meet evil.

A relative clause of this type may very often be replaced by a noun. In the first sentence above:

Радниша се не боји глади.
An industrious man does not fear hunger

2.- A relative clause may be the object of the main clause:

- (9) То је за момка, који извршује све што му се нареди.
Ученици пажљиво слушају што им учитељ говори.
The students are listening attentively to what the teacher is telling (them).

A relative clause performing the function of the object of the main clause may also often be replaced by a noun. In the first sentence above:

- (9) То је за момка, који извршује све наредбе.

3.- Relative clauses expressing a quality (characte-

ristic) of their antecedent play the role of an adjective used attributively:

(12) Je li tekuћа вода у лавабоу вода која се пије?

Тамо је било људи који нису знали писати.

There were men there who didn't know how to write.

A relative clause used as an attribute of the main clause can be replaced sometimes by an adjective. In the examples above:

(12) Je li tekuћа вода у лавабоу пијаћа вода?

Тамо је било неписмених људи.

There were many illiterate men there.

PAR. 175 - SERBO CROATIAN LATIN ALPHABET

The Serbo Croatian Language has two alphabets. One is the Cyrillic, and the other is Latin alphabet. Both alphabets are used equally. However, the Cyrillic is primarily used in Serbia, whereas the Latin is mostly used in Croatia.

The order of Serbo Croatian Latin alphabet is that of Latin.

Latin Printed	Cyrillic Printed	Latin Written	Latin Printed	Cyrillic Printed	Latin Written
A a	А а	<i>A a</i>	G g	Г г	<i>G g</i>
B b	Б б	<i>B b</i>	H h	Х х	<i>H h</i>
C c	Ц ц	<i>C c</i>	I i	И и	<i>I i</i>
Č č	Ч ч	<i>Č č</i>	J j	Ј ј	<i>J j</i>
Ć ć	Ћ ћ	<i>Ć ć</i>	K k	К к	<i>K k</i>
D d	Д д	<i>D d</i>	L l	Л л	<i>L l</i>
Dž dž	Џ џ	<i>Dž dž</i>	Lj lj	Љ љ	<i>Lj lj</i>
Đ đ	Ђ ђ	<i>Đ đ</i>	M m	М м	<i>M m</i>
E e	Е е	<i>E e</i>	N n	Н н	<i>N n</i>
F f	Ф ф	<i>F f</i>	Nj nj	Њ њ	<i>Nj nj</i>

O o	O o	<i>O o</i>	T t	T t	<i>T t</i>
P p	П п	<i>P p</i>	U u	У у	<i>U u</i>
R r	P p	<i>R r</i>	V v	В в	<i>V v</i>
S s	C c	<i>S s</i>	Z z	З з	<i>Z z</i>
Š š	Ш ш	<i>Š š</i>	Ž ž	Ж ж	<i>Ž ž</i>

Note: The students are required to learn the Latin alphabet by themselves so to be able to take dictation in it next week.

ТРЕЋИ ДЕОPART IIIГРАМАТИЧКЕ ВЕЖБЕ БРОЈ 4GRAMMAR EXERCISES NO.4

1.- Translate into Serbo Croatian the following sentences using "што" instead of "који, која, које":

That old man who is sitting in front of the house is my grandfather.

Those men who are sitting in front of the house are my father and my grandfather.

That lady who is sitting in the garden is my grandmother.

Those ladies who are sitting in the garden are my mother and my grandmother.

That child who is sitting in front of the house is my son.

Those children who are sitting in front of the house are my son and my daughter.

That house which has a green roof is mine.

This is the only Yugoslav song that I remember.

These are the only Yugoslav songs that I remember.

Who is that friend of yours to whom you write every day?

Who is that girl to whom you write every day?

Who are those friends of yours to whom you write every day?

That old man whom you see in front of the house is my grandfather.

Those men that you see in front of the house are my father and my grandfather.

That woman whom you see in the garden is my grandmother.

Those women whom you see in the garden are my mother and my grandmother.

Those flowers that you see on the edge of the garden are roses.

All those houses that you see on the top of the hill are mine.

The men that we swam with in the river this morning are foreigners.

The women that we swam with in the river this morning came from New York.

The man that I talked with is my teacher.
The girl that you talked with is Peter's sister.
The chair that you are sitting on is not good.
The chairs that we are sitting on are made of wood.
Is this the book that you were looking for?
Is this the man that you were looking for?
Are these books that I sold you?
These two men are the only sailors who survived the shipwreck.

2.- Replace the English words in the parenthesis by proper Serbo Croatian words:

Ја не знам (where from) су моји родитељи дошли у Сједињене америчке државе.

Ја не знам (where) су живели пре него што су дошли у Монтереј.

Он хоће да иде на пут али не може да се одлучи (where).

Она нам није рекла (where) иде.

Он је питао (where from) сте дошли.

ЧЕТВРТИ ДЕО

PART IV

ПИТАЊА НА СЕДМУ ЛЕКЦИЈУ

QUESTIONS ON LESSON NO.7

(Review the vocabulary of the Lesson VII, Daily Unit IV.)

1. Да ли се ви сећате ствари које су вам се десиле кад вам је било три године?
2. Који народ живи у Америци?
3. Чиме се покривате ноћу?
4. Са колико њебета се покривају војници у Монтереју лети, а са колико зими?
5. Које боје су војничка њебета (њебад)?
6. Где домаћица чува кисео купус?
7. Ко је живео у бурету?
8. Да ли више волите да пијете вино које је у флаши или оно које је у бурету и зашто?
9. Да ли ви код своје куће једете у кујни или у трпезарији?
10. Колико унучади има ваш отац?
11. За каквог ђака се каже да је одличан?
12. По колико јагњади обично добије овца?
13. По колико ждребади обично добије кобила (mare)?
14. По колико телади обично добије крава?
15. Колико дугмета имате на свом капуту?
16. Да ли војник сме (има права) да откопча дугмета на свом капуту на улици кад је вруће?
17. Да ли човек закопчава капут кад му је вруће или кад му је хладно?

Хотелско особље

Хотелски чиновници управљају хотелом. Они издају собе и наплаћују рачуне од гостију.

Портир углавном води рачуна о гостима. Он им даје обавештења, прима писма за њих и чува им кључеве од соба док су они напољу.

Собарица чисти собе, намешта кревете, мења постељину и пешкире.

Келнер носи по собама јело и пиће које наруче гости.

Момци врше разне послове. Углавном носе гостима разне ствари, као њихов пртљаг, њихово рубље на прање и њихова одећа на чишћење. Такође чисте гостима обућу и четкају им одећа. Један од момака рукује лифтом.

ПИТАЊА НА ШТИВО

1. Ко управља хотелом?
2. Ко издаје собе гостима?
3. Ко наплаћује рачуне од гостију?
4. Шта ради портир (вратар)?
5. Ко даје обавештења гостима?
6. Ко прима писма за госте?
7. Ко чува кључеве од соба у хотелу док су гости напољу?
8. Шта ради собарица?
9. Шта раде келнери?
10. Шта раде хотелски момци?
11. Ко носи по собама јело и пиће које наруче гости?
12. Ко носи рубље гостију на прање, а ко носи одећу гостију на чишћење?
13. Ко чисти обућу гостима, а ко четка одећа гостима?
14. Ко рукује лифтом?

NEW IDIOMS

Он не зна за шалу.	- He has no sense of humor.
Рекао је то у шали.	- He said it in fun.
Као дан и ноћ.	- As different as day and night.
Лепа као лутка.	- As pretty as a doll.
Лак као перо.	- As light as a feather.
То је јасно као дан.	- It is as clear as day.

ШЕСТИ ДЕО

PART VI

ВЕЖБА ИЗ ПРЕВОЂЕЊА БРОЈ 4

TRANSLATION EXERCISE NO.4

Smith looks his room over

Smith inquired of the hotel boy about various things, and the latter told him what he wanted to know.

The boy told Smith that there is no basin with running water in those rooms that have a bathroom; that they heat the hotel well, but there is no steam at night; that the switch for the electric light in the bathroom is behind the door of that bathroom; that there is a female plug under the bed with (преко) which guests can connect their radios; that the three buttons above the bed are for the bells which serve to call the attendants; that the upper one is for the chambermaid, who tidies up the rooms; that the middle one is for the waiter, who brings food and drinks to the rooms; that the lower one is for the boy, who carries out the various orders of the guests; that the telephone operator in the hotel connects the guests with town on the telephone; that the porter calls (wakes) the guests at any time they want; that the running water in the basins is not drinking water.

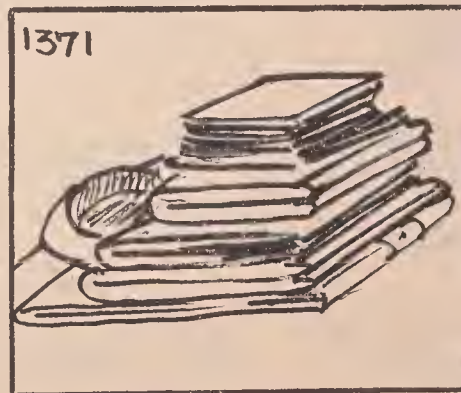
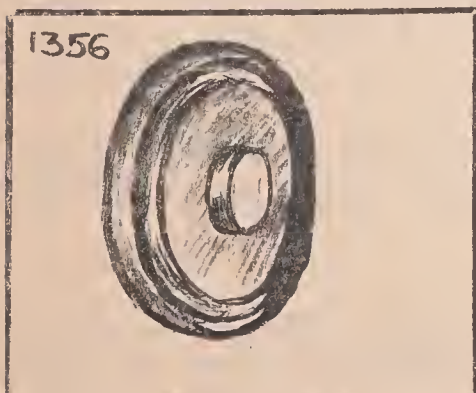
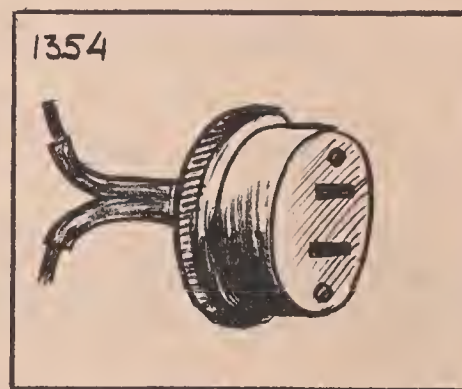
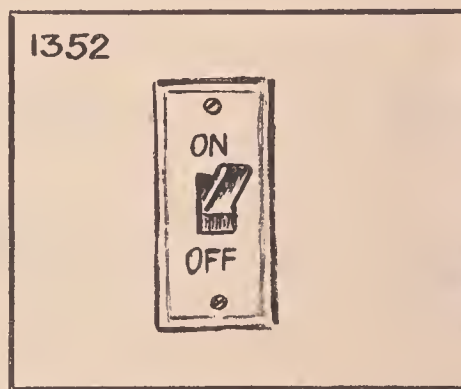
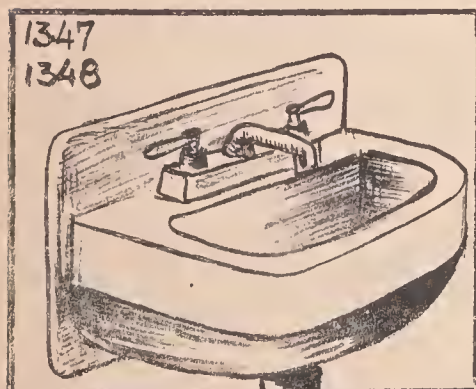
СЕДМИ ДЕОРЕЧНИК БРОЈ 4

1347. `умива̀бник, м.
pl. `умива̀бници
1348. лава̀бò, м.
gen. sing. лава̀бòа
pl. лава̀бòи
1349. тèкући, adj. м.
тèкућа, f.
тèкуће, n.
1350. грèјати(се), t. & r. ipfv.
pr. t. грèјем, грèјеш, грèје,
грèјемо, грèјете, грèју
1351. па̀ра, f.
1352. прèкида̀ч, м.
1353. òсветљèње, n.
1354. кòнтáкт, м.
1355. укљúчити, v. t. pfv.
pr. t. укљúчим, укљúчиш, укљúчи,
укљúчимо, укљúчите, укљúчè
- 1355.* укљúчívати, v. t. ipfv.
pr. t. укљúчујем, укљúчујеш, укљúчује,
укљúчујемо, укљúчујете, укљúчују
1356. звòнце, n.
- 246.* спрèмити, v. t. pfv.
pr. t. спрèмим, спрèмиш, спрèми,
спрèмимо, спрèмите, спрèме
- 246.* спрèмати, v. t. ipfv.
pr. t. спрèмам, спрèмаш, спрèма,
спрèмамо, спрèмате, спрèмају
1357. сòбарица, f.
1358. дòнèти, v. t. pfv.
pr. t. дòнèсем, дòнèсеш, дòнèсе,
дòнèсемо, дòнèсете, дòнèсу
- 1358.* дòнòсити, v. t. ipfv.
pr. t. дòносим, дòносиш, дòноси,
дòносимо, дòносите, дòносе
1359. пѝће, n.
1360. телèфòн, м.
1361. стòчић, м.
1362. телèфòнскиња, f.
1363. òдрèђен, adj. м. (pass. past part.), м. - set, prearranged,
òдрèђена, f. given
òдрèђено, n.
1364. пòртир, м.
1365. пѝјаћи, adj. м.
пѝјаћа, f.
пѝјаће, n.
1366. òсòбље, n.

PART VIIVOCABULARY NO. 4

- washbasin
- washbasin
- running
- to heat, to warm
- steam
- switch
- light(ing)
- contact; female plug
- to include; to connect
- to include; to connect
- bell
- to tidy up
- to tidy up
- chambermaid
- to bring
- to bring
- drink, drinks; drinking
- telephone
- little table
- (female) telephone operator
- set, prearranged, given
- (hotel) porter
- drinking, drinkable
- personnel

- 1276.**издати*, v. t. pfv. - to let, to rent out
 pr. t. *издам*, *издаш*, *изда*,
издамо, *издате*, *издају*
- 1276.**издавати*, v. t. ipfv. - to let, to rent out
 pr. t. *издајем*, *издајеш*, *издаје*,
издајемо, *издајете*, *издају*
1367. *наплатити* (се), v. t. & r. pfv. - to collect, to cash
 pr. t. *наплатим*, *наплатиш*, *наплати*,
наплатимо, *наплатите*, *наплате*
- 1367.**наплаћивати*, v. t. ipfv. - to collect, to cash
 pr. t. *наплаћујем*, *наплаћујеш*, *наплаћује*,
наплаћујемо, *наплаћујете*, *наплаћују*
1368. *кључ*, m. - key
 pl. *кључеви*
1369. *чистити*, v. t. pfv. - to clean
 pr. t. *чишим*, *чиштиш*, *чишти*,
чишимо, *чиштите*, *чиште*
1370. *наместити* (се), v. t. & r. pfv. - to put, to fix
 pr. t. *наместим*, *наместиш*, *намести*,
наместимо, *наместите*, *наместе*
1371. *рубе*, n. - linen
1372. *прање*, n. - washing, laundering
1373. *чишћење*, n. - cleaning
1374. *обућа*, f. - footwear
1375. *четкати* (се), v. t. & r. ipfv. - to brush
 pr. t. *четкам*, *четкаш*, *четка*
четкамо, *четкате*, *четкају*
1376. *шала*, f. - fun, joke

LESSON XV
DAILY UNIT I

PRVI DEO

DIJALOG BROJ I

PART I

DIALOGUE NO.1

U berbernici

1. Smit: Moram li da čekam na red?

Berberin: Ne. Ona dva čoveka su moji pomoćnici i oba su slobodna.

2. Berberski pomoćnik: Izvolite sesti (na ovu stolicu). Šta želite?

Smit: Želim šišanje, pranje kose, manikir i brijanje.

3. B.p.: Molim. Ona gospodjica će da vam manikira nokte dok vas ja šišam i brijem.

Smit: Ja se obično sam brijem, ali jutros nisam imao vremena.

In the barbershop

1. Smith: Do I have to wait for my turn?

Barber: No. Those two men there are my helpers and they are both free.

2. Barber's assistant: Sit down (in this chair), please. What do you wish?

Smith: I want a haircut, shampoo, manicure and a shave.

3. B.a.: That young lady over there will give you a manicure while I cut your hair and shave you.

Smith: I usually shave myself, but this morning

(za to).

I didn't have time (for that).

4. B.p.: Kako želite da vas potšišam?

4. B.a.: How do you want me to trim your hair?

Smit: Sa strane i natrag, kratko, ali gore, ostavite malo duže.

Smith: On the sides and in the back (behind), short, but on top, leave (it) a little longer.

5. B.p.: Češljate li kosu na gore ili je delite na razdeljak?

5. B.a.: Do you comb your hair straight back or do you part it?

Smit: Česljam je na razdeljak s ove strane.

Smith: I part it on this side.

6. B.p.: Vrat ću da vam ošišam mašinom za šišanje, a ostalo makazama.

6. B.a.: I'll cut the hair on your neck with the machine, and the rest I'll cut with the scissors.

Smit: To je u redu.

Smith: That's O.K.

7. B.p.: Da li se vi brijete brijačem?

7. B.a.: Do you shave with a straight edge razor?

Smit: Ne. Ja se brijem aparatom za brijanje.

Smith: No. I shave with a safety razor.

8. B.p.: Ovde ne možete da dobijete nožice za brijanje.

8. B.p.: Here, you can't get the razor blades.

Smit: Znam. Zato sam doneo sa sobom iz Amerike puno (tih) nožica.

Smith: I know. That's why I brought with me a lot of (those) blades from America.

9. B.p.: A da li sapunate lice sapunom za brijanje?

9. B.a.: And do you lather your face with a shaving (soap) stick?

Smit: Ne, nego kremom za brijanje.

Smith: Not with the stick, but with shaving cream.

10. B.p.: Naši domaći sapuni i kremovi za brijanje nisu tako dobri kao američki (kao oni u Americi).

10. B.a.: Our domestic shaving soaps and creams are not as good as the American (as those in America).

Smit: Nažalost, zaboravio sam da ponesem taj krem!

Smith: Unfortunately I forgot to bring along that cream.

11. B.p. (malo docnije): Hoćete li da vidite sada u ogledalu kako vam stoji kosa?

11. B.a. (a little later): Do you want to see now how your hair looks in the mirror?

Smit: (Taj) Vaš briljantin mi dobro drži kosu.

Smith: (That brilliantine of yours) Your brilliantine holds my hair in place well.

12. B.p.: Samo treba da često četkate kosu četkom za kosu.

12. B.a.: Only you have to brush your hair with a hair brush often.

Smit: Dobro. Hvala. Doviđenja.

Smith: All right. Thank you. See you again.

DRUGI DEO

PART II

GRAMATIČKA ANALIZA BR. 1

GRAMMAR ANALYSIS NO. 1

PAR. 176 - FULL DECLENSION OF DEMONSTRATIVE PRONOUNS

Demonstrative pronouns were introduced in par. 49. Their full declension follows:

C A S E	A. - OBAJ, m., OBO, n., OBA, f.					
	S I N G U L A R			P L U R A L		
	masculine	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine
N	обај	обо	оба	ови	оба	ове
G	овог (а)		ове	ових		
D	овом (е)		овој	овим (а)		
A	овог(а)	обо	ову	ове	оба	ове
V	-	-	-	-	-	-
I	овим		овом	овим (а)		
L	овом (е)		овој	овим (а)		

C A S E	B. - ТАЈ, м., ТО, п., ТА, ф.					
	S I N G U L A R			P L U R A L		
	masculine	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine
N	тај	то	та	ти	та	те
G	тог (а)		те	ти х		
D	том (е)		тој	ти м (а)		
A	тог(а)	то	ту	те	та	те
V	-	-	-	-	-	-
I	тим		том	ти м (а)		
L	том (е)		тој	ти м (а)		
С. - ОНАЈ, м., ОНО, п., ОНА, ф.						
N	онај	оно	она	они	она	оне
G	оног (а)		оне	о н и х		
D	оно м (е)		оној	о н и м (а)		
A	оног(а)	оно	ону	оне	она	оне
V	-	-	-	-	-	-
I	о н и м		оно м	о н и м (а)		
L	о н о м (е)		оној	о н и м (а)		
D - ОВАКАВ, м., ОВАКВО, п., ОВАКВА, ф. Е. - ТАКАВ, м., ТАКВО, п., ТАКВА, ф. F - ОНАКАВ, м., ОНАКВО, п., ОНАКВА, ф. are declined like "какав, какво, каква" (see par. 170)						
G - ОВОЛИКИ, м., ОВОЛИКО, п., ОВОЛИКА, ф. H - ТОЛИКИ, м., ТОЛИКО, п., ТОЛИКА, ф. I. - ОНОЛИКИ, м., ОНОЛИКО, п., ОНОЛИКА, ф. are declined like "колики, колико, колика" (see par. 170)						

Note: a) If any of the above masculine singular pronouns modifies an inanimate noun, its accusative is the same as the nominative:

(10) Нажалост заборавио сам да понесем тај крем.

Желите ли овај или онај чешаљ?

Do you want this or that comb over there?

b) Demonstrative pronouns are adjectival pronouns and, in their agreement and the use of short and long forms, they follow the rules of adjectives. Demonstrative

pronouns regularly precede the noun that they modify.

PAR. 177 - REVIEW OF THE USE OF DEMONSTRATIVE PRONOUNS "ОБАЈ",
"ТАЈ" AND "ОНАЈ"

1.- "Овај", "тај" and "онај" are used to point out or to refer to any objects, regardless of their quality and size.

"Овај, ова, ово" are used to point out or to refer to an object which is near the speaker.

"Тај, та, то" are used to point out or to refer to an object which is near the person spoken to.

"Онај, она, оно" are used to point out or to refer to an object which is distant either in space or in time from both the speaker and the person spoken to.

(2) Изволите сести на ову столицу.

(5) Чешљам је на раздељак с ове стране.

(11) Тај ваш бриљантин ми држи добро косу.

(1) Она два човека су моји помоћници и оба су слободна.

(3) Она госпођица ће да вам маникира нокте док вас ја шишам и бријем.

Да ли је тај ваш шешир скуп?

Is that hat of yours expensive?

Да ли је онај капут на чивилуку ваш?

Is that coat on the hanger yours?

2.- When we want to use demonstrative pronouns to refer to something that has just been mentioned in conversation or in writing, we generally use the pronouns "тај, та, то":

(3) Ја се обично бријем сам али јутрос нисам имао времена за то.

(6) То је у реду.

(8) Знам, и зато сам донео са собом из Америке пуно тих ножића.

(10) Нажалост, заборавио сам тај крем.

Тај ваш пријатељ (о којем говорите) мора бити добар човек.

That friend of yours (that you are talking about) must be a good man.

3.- While "овај, ова, ово" are very seldom used as in the examples under 2) above, they are very often used to refer to what follows either in conversation or in writing. In this case "овај, ова, ово" can be replaced by "следећи, следећа, следеће", the English equivalent of which is "the following":

Ја не могу да то прихватим из ових разлога.....

I cannot accept that for the following reasons:

4.- The demonstrative pronouns "онај, она, оно" are used instead of repeating a noun which has just been mentioned:

(10) Наши домаћи сапуни и кремови за бријање нису тако добри као они у Америци.

Свако воли ученике који су марљиви, а нико не воли оне који су лени.

Everybody likes students who are diligent, and nobody likes those who are lazy.

5.- If in the preceding sentence, or in the first part of the same sentence, two nouns have been mentioned, "овај" is used to refer to the latter and "онај" to refer to the former noun:

пси су оданији од мачака. Ове се везују за место, а они за особе.

Dogs are more faithful than cats. The latter (These) attach themselves to places and the former (those) to persons.

И рад и игра су потребни. Ова нам пружа одмор, а онај енергију.

Both work and play are necessary. The latter gives us rest, and the former gives us energy.

6.- The demonstrative pronouns "овај", "тај" and "онај", if used with numerals, always precede the numeral, and with the numerals "два", "три" and "четири" they have the genitive singular ending "-а" as neuter and masculine singular adjectives (see par. 83 - 1, note).

(1) Она два човека су моји помоћници и оба су слободна.

TREĆI DEO

PART III

GRAMATIČKE VEŽBE BROJ 1

GRAMMAR EXERCISES NO. 1

Translate into Serbo-Croatian the following sentences:

This man, who is sitting beside me, is my father.

This woman, who is sitting beside me, is my mother.

This child, who is sitting on my knees, is my son.

Who is that man who is sitting beside you?

Who is that woman who is sitting beside you?

Whose is that child who is sitting on your knees?

Mark, who is that man (over there) who is talking with Peter?

Mary, who is that woman (over there) who is talking with your mother?

Mary, whose is that pen (over there) on the desk?

Peter, do you remember this gentleman (child)? - No, I don't remember that gentleman (child).

Peter, do you remember this lady? - No, I don't remember that lady.

Are you from this town (village)?

I can't remember that man (child) with whom you are talking.

Do you want to show this gentleman (child) the way to school?

I can't show that gentleman (child) the way to school, because

I have to show the way to the post office to that gentleman (child) over there.

Do you want to show this lady the way to the post office? - I can't show that lady the way to the post office, because I have to show that lady over there her way to the hotel. Do you know this gentleman? - No, I don't know that gentleman.

Where did you buy that coat? - I bought this coat in a store in San Francisco.

Where did you buy that suit? - I bought this suit at Mr. Petrović's store.

When did you buy that necktie? - I bought this necktie yesterday.

Do you know that gentleman who is talking with Mark?

Do you know that child who is playing in front of the house with our daughter?

Do you know that girl who is sitting in the corner of the car?

I like better to travel on this train than on that which leaves at eight o'clock.

What are you talking about so long with that gentleman?

I like better to write with this pen than with that one that you have in your hand (or: than with that one that Marc has in his hand).

I like better to write with this pencil than with that one that you have in your hand (or: than with that one that Mark has in his hand).

ČETVRTI DEO

PART IV

PITANJA NA OSMU LEKCIJU

QUESTIONS ON LESSON VIII

(Students are required to prepare their oral answers to these questions by reviewing the vocabulary of Lesson VIII, Daily Unit I)

1. Da li se vi interesujete za Jugoslaviju?
2. Kad ste se prvi put zainteresovali za Jugoslaviju?
3. Šta vas sve interesuje da vidite u Jugoslaviji?
4. Šta ćete najpre da razgledate u Jugoslaviji ako odete tamo?
5. Da li ste razgledali stare kuće u Montereju?
6. Mislite li da su one interesantne?
7. Ima li puno bašta po Montereju?
8. Šta vam se najviše dopada u Montereju?
9. Da li vam se dopao Monterej "na prvi pogled"?
10. Koga ste prvo sreli kad ste došli u Monterej?
11. Srećete li tu osobu i sada?
12. Da li vam je bilo teško da naučite da izgovarate srpsko-hrvatski?
13. Zašto je srpskohrvatski jezik težak?
14. Šta čini nastavnik ako neki učenik ne izgovori neku reč tačno?
15. Za šta služi suncobran?

16. Šta domaćica drži u hladnjači (ledenjači)?
17. Kakve su obično hladnjače u Americi?
18. Na kakvom šporetu (štednjaku) vaša žena kuva?
19. Zna li vi da kuvate?
20. Za koliko vremena vaša žena skuva ručak?
21. Šta znači "sav sam se skuvao"?
22. Da li je naša učionica prostrana i vidna?
23. Da li su moderni šporeti na gas (plin) ili na električnu struju?
24. Zašto je domaćici potreban kredenac?
25. Da li svaka knjiga ima uvod?
26. Koliko ste vremena učili uvodnu lekciju?
27. Zašto niko ne voli da bude poslednji đjak u školi?
28. Da li vi činite predloge svojoj ženi šta da kuva?
29. Šta vi pijete uz doručak?
30. Šta znači: "On se uvek izgovara kako nema vremena da uči"?

NEW IDIOMS

Da li vam je po volji jedno piće?
Da li vam je soba po volji?
Nemam volje za rad (da radim).

Do mile volje,
On mi je to ostavio na volju.

- Do you feel like having a drink?
- Do you like the room?
- I don't feel like working.
- To one's heart's content.
- He left it up to me.

PETI DEO

VEŽBA IZ PREVODJENJA BR.1

PART V

TRANSLATION EXERCISE NO.1

In the barbershop

Smith came to the barbershop and he was glad that he didn't have to wait for his turn. The barber's assistant asked him to sit down and then asked him what he wanted. Smith said that he wanted a haircut and a shave, as well as (kao i) a manicure. The barber said that the girl would give him a manicure while he shaved him and cut his hair.

Smith asked the barber to cut his hair short on the sides and in the back, and leave it longer on the top (above).

Smith parts his hair on the left side. He doesn't like to comb it straight back. The barber used the clippers to cut Smith's hair in the back and he used the scissors for the rest. When he finished cutting Smith's hair, he put some brilliantine on it, and gave Smith a mirror to see how his hair looked.

Usually Smith shaves himself, but this morning he didn't have time for that. He shaves with a safety razor, not with a straight edge razor. He uses shaving cream, which he prefers ^a to shaving stick. He brought a lot of razor blades with him because he knew that there were not enough of them in Jugoslavia.

ŠESTI DEO

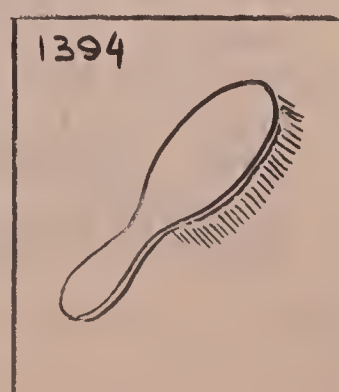
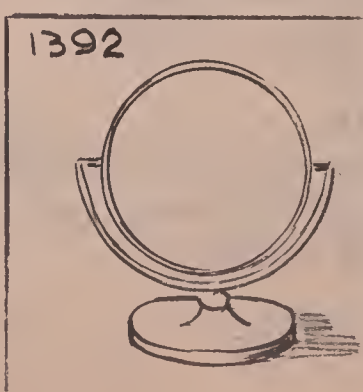
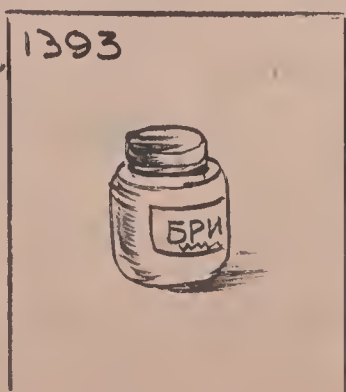
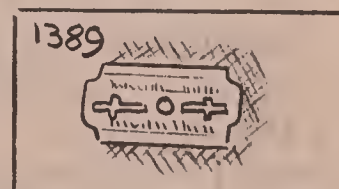
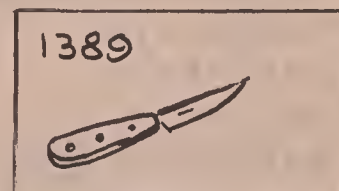
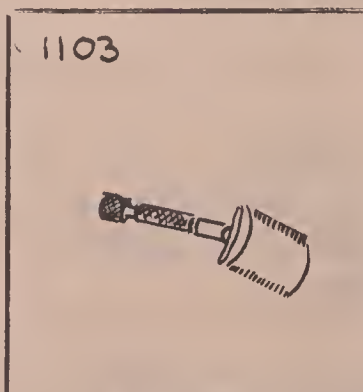
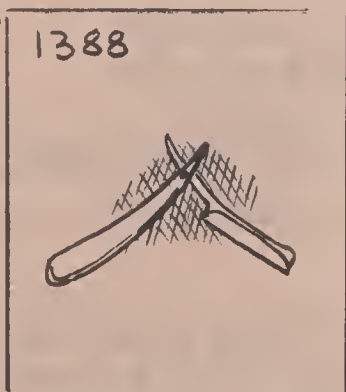
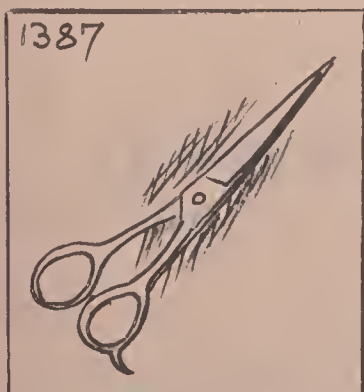
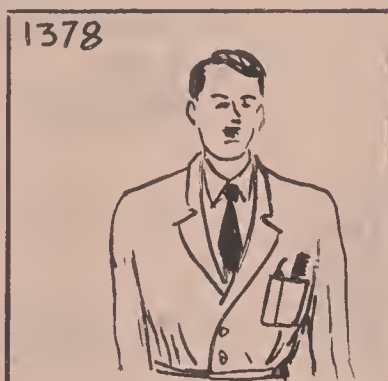
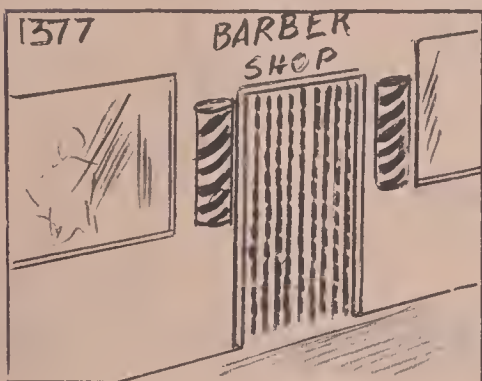
PART VI

REČNIK BROJ 1

VOCABULARY NO. 1

1377. bėrbėrnica, f.	- barbershop
1243. *rėd, m.	- turn
1378. bėrberin, m.
pl. bėrberi	- barber.
1379. *ošišati (se), v. t. & r. pfv.
pr. t. ošišam, ošišas, ošišā,
ošišāmo, ošišāte, ošišaju	- to cut hair
1379. šišati (se), v. t. & r. ipfv.
pr. t. šišam, šišas, šišā,
šišāmo, šišāte, šišaju	- to cut hair
1329. *šišānje, n.	- haircut
1380. manikir, m.	- manicure
933. *brījanje, n.	- shave
1381. manikirati, v. t. ipfv.
pr. t. manikiram, manikiraš,
manikira, manikiramo, manikirate,
manikiraju	- to manicure, to give a manicure
1382. jūtros, adv.	- this morning
1383. potšišati (se), v. t. & r. pfv.
pr. t. potšišam, potšišas,
potšiša, potšišāmo, potšišāte,
potšišaju	- to trim (one's) hair
1383. *potšišāvati (se), v. t. & r. ipfv.
pr. t. potšišāvam, potšišāvaš,
potšišāva, potšišāvamo, potšišāvate,
potšišāvaju	- to trim (one's) hair

1384. stráná, f. - side
 1385. rázdeljak, m. - part(ing), division line
 gen. sing. rázdeljka
 pl. rázdeljci
 1386. mašína, f. - machine
 1386.*mašína za šíšānje, f. - clippers
 1387. makaze, pl. t. f. - scissors
 1388. bríjáč, m. (brítva, f.) - straight edge razor
 1103.*aparát za bríjānje, m. - safety razor
 1389. nóžíc, m. - little knife
 1389.*nóžíc za bríjānje, m. - razor blade
 1390. sapùn(jati(se), v. t. & r. ipfv. - to lather, to soap
 pr. t. sapùn(j)am, sapùn(j)áš,
 sapùn(j)ā, sapùn(j)āmo, sapùn-
 n(j)āte, sapùn(j)āju
 1391. krēm, m. - cream
 pl. krēmovi
 1392. oglédalo, n. - mirror
 1393. briljāntin, m. - brilliantine
 1394. četka, f. - brush
 gen. pl. četaka
 1395. vólja, f. - will; wish; mind;
 5.*bíti, v. i. pfv. - to be
 pr. t. būdem, būdeš, būde,
 būdemo, būdete, būdu

LESSON XV

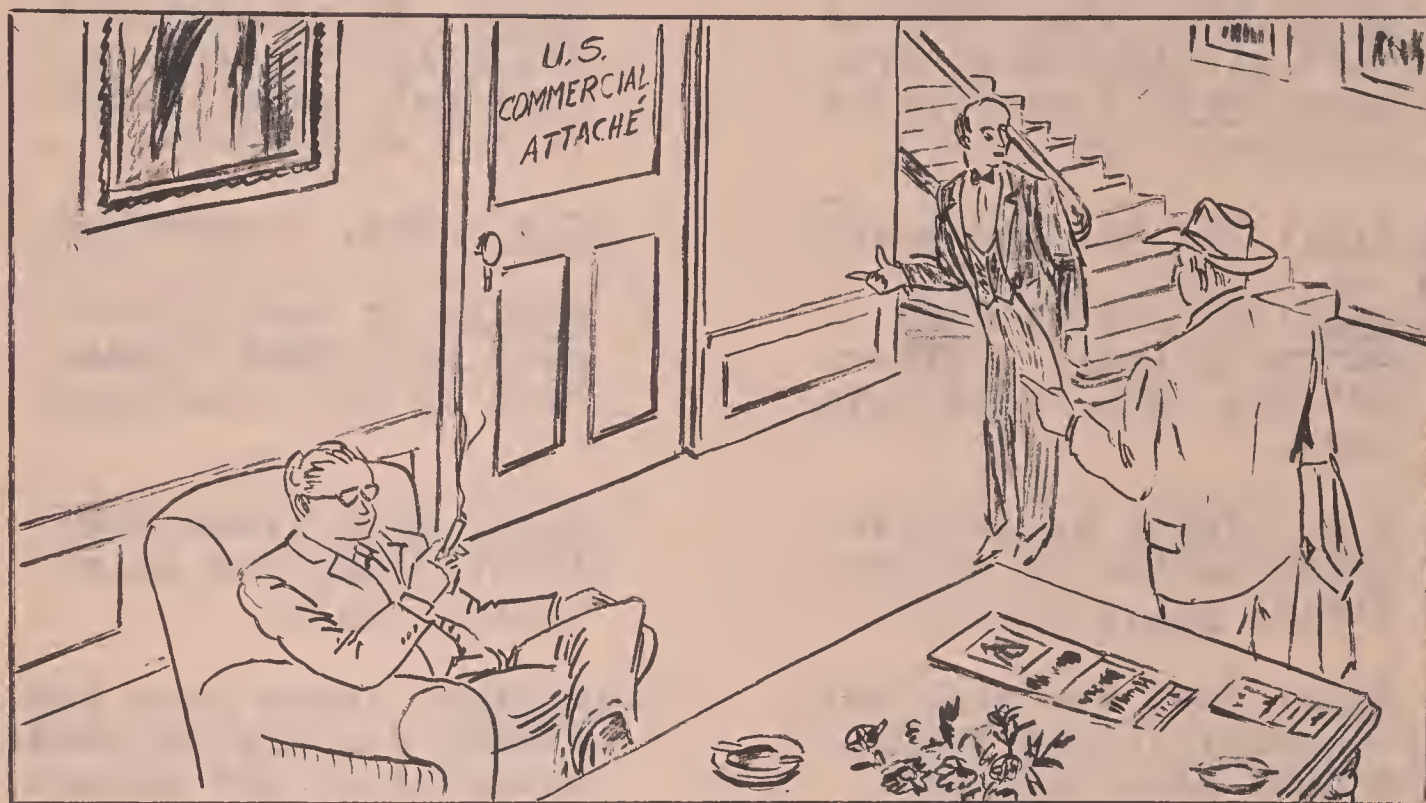
DAILY UNIT II

PRVI DEO

PART I

DIJALOG BROJ 2

DIALOGUE NO. 2

U Američkoj ambasadi u Beogradu

In the American Embassy in Belgrade

1. Smit: Molim da me prijavite gospodinu trgovačkom atašeu.

1. Smith: Announce me to the Commercial attaché, please.

Poslužitelj: Hoću, ali onaj gospodin je došao pre vas.

Servant: I will, but that gentleman came before you.

2. Smit: Znam da sam ja došao posle gospodina.

2. Smith: I know that I came after the gentleman.

Poslužitelj (posle izvesnog vremena): Gospodin trgovački ataše može sada da vas primi. Molim podjite za mnom.

Servant (After some time): The Commercial attaché can see (receive) you now. Please follow me.

3. Smit (malo docnije): Došao sam da vam se predstavim i da vas umolim za pomoć.

Smith (a little later): I came to introduce myself and to solicit your help.

Trgovački ataše: Primio sam jedno pismo od vaše firme. Ona, mislim, proizvodi električne motore.

4. Smit: Mi proizvodimo, ne samo električne motore, nego (već) i električne aparate.

T.a.: Da, da, sećam se.

5. Smit: Mi proizvodimo dobre, a (ali) jeftine artikle. Evo našeg kataloga.

T.a.: Takvi artikli su interesantni za ovo tržište, ali...

6. Smit: Znam šta mislite: Jugoslaviji sve treba, a nema čime da plati.

T.a.: Nažalost, tako je.

7. Smit: Pošto Jugoslavija nema dovoljno dolara, moja firma je voljna da primi plaćanje za svoju robu u raznoj jugoslovenskoj robi.

T.a.: To je druga stvar, ali ipak nećete moći da prodajete svoju robu pre nego što dobijete dozvolu.

8. Smit: Da li će biti drugih teškoća pošto se dobije ta dozvola?

T.a.: Teškoća će uvek biti, ali ja vam stojim na raspoloženju da vam pomognem.

Commercial attaché: I received a letter from your firm. It manufactures electric motors, I think.

4. Smith: We manufacture not only electric motors but also electrical appliances.

C.a.: Yes, I remember.

5. Smith: We manufacture good but cheap items. Here is our catalogue.

C.a.: Such items are interesting for this market, but...

6. Smith: I know what you think: Jugoslavia needs everything, but cannot afford (it).

C.a.: Unfortunately, it is so.

7. Smith: Since Jugoslavia does not have enough dollars, my firm is willing to accept payment for its merchandise in various (kinds of) Yugoslav merchandise.

C.a.: That is another thing, but still you won't be able to sell your merchandise before you get a permit.

8. Smith: Will there be other difficulties after that permit has been obtained?

C.a.: There will always be difficulties, but I am at your disposal to help you.

9. Smit: Hvala vam. Da li se ovde traže ovakvi ventilatori (pokazuje prstom /na/ ventilator u katalogu pred sobom)?

T.a.: Ne traže se takvi ventilatori nego (već) onakvi (pokazuje prstom /na/ svoj ventilator u sobi).

10. Smit: Da li ventilatori za Jugoslaviju moraju da budu onoliki (pokazuje prstom ventilator u sobi)?

T.a.: Ne moraju, mogu da budu i toliki (pokazuje prstom katalog).

11. Smit: Mi proizvodimo mahom ovolike ventilatore (pokazuje prstom katalog).

T.a.: A pošto su takvi ventilatori?

12. Smit: Deset dolara komad.

T.a.: To je jeftinije nego što (ih) prodaju ovde.

9. Smith: Thank you. Are fans like these in demand here (He points with his finger to a fan in the catalogue in front of him)?

C.a.: Fans like those are not in demand, but rather fans like those over there (He points to his fan in the room).

10. Smith: Do fans for Jugoslavia have to be of that size (over there)? (He points to the fan in the room.).

C.a.: They don't have to, they may also be of that size (He points to the catalogue).

11. Smith: We produce mostly fans of this size (He points to the catalogue.).

C.a.: And how much are such fans?

12. Smith: Ten dollars a piece.

C.a.: That's cheaper than they sell (them) here.

DRUGI DEO

GRAMATIČKA ANALIZA BR. 2

PART II

GRAMMAR ANALYSIS NO. 2

PAR. 178 - REVIEW OF THE DEMONSTRATIVE PRONOUNS "OBAKAB", "TAKAB" AND "OHAKAB"

The demonstrative pronouns "obakab, obakba, obakbo", "takab, takba, takbo" and "ohakab, ohakba, ohakbo" are used to point out or refer to an object of a particular quality or of particular characteristics.

These pronouns are derived from "овај", "тај" and "онај" by adding the ending "-акав" to the stem. As such in pointing out or referring to objects their use is similar to the forms from which they are derived:

- (5) Такви артикли су интересантни за ово тржиште, али....
- (9) Да ли се овде траже овакви вентилатори?
- (9) Не траже се такви него онакви (вентилатори).
- (11) А пошто су такви вентилатори?

PAR. 179 - REVIEW OF THE USE OF DEMONSTRATIVE PRONOUNS "ОВО-ЛИКИ", "ТОЛИКИ" AND "ОНОЛИКИ"

The demonstrative pronouns "оволики, оволика, оволико", "толики, толика, толико", and "онолики, онолика, онолико" are used to point out or to refer to an object of a particular size.

These pronouns are also derived from "овај", "тај" and "онај" by adding the ending "-олики" to the stem. As such in pointing out or in referring to objects their use is similar to the forms from which they are derived:

- (10) Да ли вентилатори за Југославију морају да буду онолики?
- (10) Не морају, могу да буду и толики.
- (11) Ми производимо махом оволике вентилаторе.

PAR. 180 - THE CONJUNCTIONS "АЛИ", "ВЕЋ" AND "НЕГО"

1. - The conjunction "али" corresponds to the English "but":

- (1) Хоћу, али онај господин је дошао пре вас.
- (7) То је друга ствар, али ипак нећете моћи да продајете своју робу пре него што добијете дозволу.
- (8) Тешкоћа ће увек бити, али ја вам стојим на расположењу да вам помогнем.

Note: а) "Али" should not be confused with the English "but" when the latter is used:

- As a preposition meaning "except":

Он није узео ништа сем једног старог капута.
He took nothing but an old coat.

- As an adverb meaning "only":

У каталогу има само три модела вентилатора.
There are but three models of fans in the catalogue.

- In expressions like the following:

He is anything but diligent.
Он је далеко од тога да буде марљив.

or: Он није уопште марљив.

or: Он је пре све друго него марљив.

I cannot but obey:

Ја морам да слушам.

b) "Али" is sometime replaced by "а". That is usual:

- When two adjectives are contrasted:

Он је мален а јак. - He is small but strong.

(5) Ми производимо добре, а јефтине артикле.

- When the English "but" can be replaced by "and" without changing the meaning of the sentence:

Он много говори а мало ради.

He speaks much but works little.

(6) Југославији све треба, а нема чиме да плати.

2.- "Него", "већ" and "но" are conjunctions of the same meaning which are regularly used in the combination "не.....него" (not.....but). However, the English "not.....but" is not always rendered by "не.....него":

(9) Не траже се такви вентилатори него (већ, но) онакви.

Ја не губим време, него увек учим.

I do not lose time, but always study.

Ја не волим кисело млеко, него слатко.

I do not like sour, but sweet milk.

Ја не волим кисело млеко, али ја волим слатко млеко.

I do not like sour milk, but I like sweet milk.

Мој отац није задовољан са мном, али моја мајка јесте.

My father is not satisfied with me, but my mother is.

Note: a) The English construction "not only.....but" is rendered by "не само.....него и":

(4) Ми производимо не само електричне моторе него (већ, но) и електричне апарате.

Он је не само паметан него и марљив.

He is not only intelligent but also diligent.

b) "Него" when it is used with a comparative means "than". If the subordinate clause which is connected to the main clause by "than" contains a verb it is rendered by "него што":

Он има више новца него ви.

He has more money than you.

(12) То је јефтиније него што их продају овде.

PAR. 181 - THE ENGLISH "BEFORE" AND "AFTER"

In par. 88 we learned that the English "before" and "after" used as prepositions are rendered by "пре" and "после" respectively. In this function "пре" and "после" govern a noun or pronoun which must be in the genitive case:

- (1) Хоћу, али овај господин је дошао пре вас.
- (2) Знам да сам ја дошао после господина.
- (2) Послужитељ, после извесног времена:.....

1.- "Before" as a conjunction of time is rendered by "пре него", "пре но" or "пре него што", "пре но што". "Пре него" or "пре но" are used when the verb of the subordinate clause is omitted, and "пре него што" or "пре но што" otherwise:

- (7) То је друга ствар, али ипак нећете моћи да продајете своју робу пре него што добијете дозволу.
Ученик не треба да одговара пре него што га учитељ пита.
A student should not answer before the teacher asks him.
Ја сам дошао пре него ви (пре вас).
I came before you.

2.- "After" as a conjunction of time is rendered by "пошто". "Пошто" in this function requires the verb in the perfective aspect:

- (8) Да ли ће бити других тешкоћа пошто се добије та дозвола?
Пошто устанем ја се прво умијем а затим се обријем.
After getting up I first wash myself and then I shave.

Note: a) "Пошто" is not only a conjunction of time but also a conjunction of cause which is rendered into English by "since", "because" or "as":

- (7) Пошто Југославија нема довољно долара, моја фирма је вољна да прими плаћање за своју робу у разној југословенској роби.
b) "Пошто" meaning "how much (costs)" is an adverb:

- (11) А пошто су такви вентилатори?

TREĆI DEO

PART III

GRAMATIČKE VEŽBE BROJ 2

GRAMMAR EXERCISES NO. 2

Translate into Serbo Croatian the following sentences:

- How much does a coat like this cost in America?
How much does a suit like this cost in America?
How much does a dress like this cost in America?
What is the price of a coat (suit) like that in America?
What is the price of a dress like that in America?
I always like to help a man like that.

I always like to write to a girl like that.
Do you have a dictionary like that over there?
Do you have a horse like that over there?
Do you have a pen like that over there?
Do you have a house like that over there?
I like to ride in an automobile like this and not in an
automobile like that over there.
I like to travel by a ship like this and not by a ship like
that over there.
I like to write with a pen like this and not with a pen
like that.
I like to live in a town (village) like this.
I like to live in a house like this.
Who can live in a house like that?
Who can live in a house like that over there?
Coats like these are expensive.
Dresses like those over there are cheap.
Do you have many coats (suits, dresses) like those?
Who can live in houses (towns, villages) like those?
A house as big as this must be expensive.
Are there many houses as big as this in Monterey?
I want an umbrella as big as that.
I want to buy a house as big as that over there.
I wanted to come but I did not have time.
I will give you my pen, but you will have to return it to me.
He is intelligent but is not diligent.
I don't like her white dress, but I like her blue dress.
He is not a lazy student but very diligent.
I didn't take his pen, but yours.
I have but one sister.
It was not he but his sister.
Peter is diligent, but Mark is not.
Now I feel worse (gore) than before.
Not only I, but all students think so.
Not only he, but all your teachers are satisfied with you.
She came before I called her.
I cannot do it before you have paid me.
We left after they came.
Before I came to Monterey, I had lived in New York.

ČETVRTI DEO

PART IV

PITANJA NA OSMU LEKCIJU

QUESTIONS ON LESSON VIII

(Students are required to prepare their oral answers to these questions by reviewing Lesson VIII, Daily Units II & III.)

1. Da li neka životinja stoji često na jednoj nozi?
2. Gde vam stoje knjige kad ste u školi?
3. Da li ste ikada stali nogom na zmiju?
4. Gde domaćici stoji kuhinjsko posudje?
5. A gde joj stoji pribor za jelo?

6. Da li je šerpa deo pribora za jelo ili kuhinjskog posudja?
7. Da li je šolja deo srebrnog posudja ili porcelanskog posudja?
8. Od čega su šolje?
9. Šta vaša žena drži u bifeu?
10. Da li postoji srebrn dolar (dolar od srebra)?
11. Ko pere sudove u vašoj kući?
12. Da li vaša žena kuva sama ili joj vi pomažete?
13. Šta znači: "Narode, dodji, vidi, pa idi!"?
14. Šta čini policija sa skitnicama?
15. Kakva deca ne slušaju svoje roditelje?
16. Da li vi slušate pažljivo kad nastavnik objašnjava lekciju?
17. Šta znači: "Hoćete li da me poslušate"?
18. Čega se vi najviše bojite?
19. Koliko puta na dan vi jedete?
20. Je li bolje da se jede suviše ili da se jede malo?
21. Šta može da se kupi na pijaci?
22. Da li je dobro za psa da bude suviše debeo?
23. Da li vi ostajete kod kuće u subotu i nedelju?
24. Koliko ostane kad se od pet oduzme tri?
25. Šta kažete kad nekom dajete knjigu: u ruku: "Evo vam knjige!" ili "Eno vam knjige!"?
26. Na koga se država oslanja u ratu?
27. Da li je bolje osloniti se na pouzdana, savesna pomoćnika ili na nepouzdana, nesavesna pomoćnika?
28. Šta znači: "Išao sam čak do Karmela"?

NEW IDIOMS

Drž(i) desno (levo)!	- Keep to the right (left)!
Drž' se, ne daj se!	- Hold on, don't give up!
Drž' se dobro!	- First meaning: Hold on, don't give up!
	Second meaning: I'll show you! (threat)
Drž' te ga (ljudi)!	- Stop him! Catch him! (to stop a thief)
Jedva se držim na nogama.	- I can hardly stand up.
Ona se dobro drži za svoje godine.	- She doesn't show her age.
Ja vam stojim na raspoloženju.	- I am at your disposal.

PETI DEO

PART V

VEŽBA IZ PREVODJENJA BROJ 2

TRANSLATION EXERCISE NO. 2

In the American Embassy in Belgrade

When Smith arrived in the American Embassy, he asked the servant (tražiti od) to announce him to the commercial att-

ché. A man who had arrived before Smith himself arrived, was also waiting to see the attaché.

When the attaché received Smith, Smith asked him for help (solicited help) in business. The attaché had already received a letter from Smith's firm in which they had informed him of Smith's arrival. Therefore, he said that he was willing to help Smith. He put himself at Smith's disposal.

Smith then explained that his firm manufactured electrical appliances of all types, such as electric refrigerators, electric fans, electric lamps, electric razors, etc. He said that these articles were good but cheap, and he showed a catalogue to the attaché. "How much is a fan like this?" asked the attaché, and Smith told him the price of it.

Smith said that his firm was willing to accept payment in merchandise. The attaché told Smith that he would be able to start selling only (tek) after he had received a permit from the authorities.

ŠESTI DEO

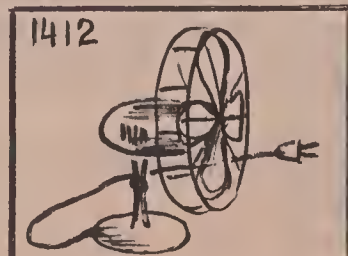
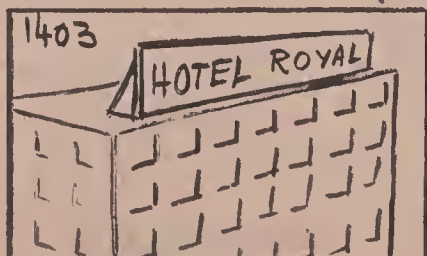
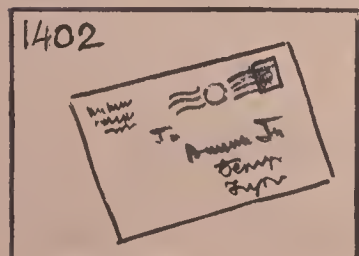
REČNIK BROJ 2

PART VI

VOCABULARY NO.2

1396. ambasáda, f.	- embassy
1284.*prijáviti, v. t. pfv.
pr. t. prijavim, prijaviš,
prijavi, prijavimo, pri-
javite, prijave	- to announce
1284.*prijavljívati, v. t. ipfv..
pr. t. prijavljujem, prijav-
ljuješ, prijavljuje, pri-
javljujemo, prijavljujete,
prijavljuju	- to announce
1397. trgovac, m.
gen. sing. trgovca
pl. trgovci	- merchant
1398. atašé, m.	- attaché

- gen.pl.atašèã
pl.atašèi
1399. poslužitelj, m. - servant
1400. izvestan, adj. m. - some, certain
izvesna, f.
izvesno, n.
1401. mòliti(se), v. t. & r. ipfv. - to beg, to solicit...
pr. t. mòlim, mòliš, mòli, (to pray God)
mòlimo, mòlite, mòle
1401. *umòliti, v. t. pfv. - to beg, to solicit
pr. t. ùmolim, ùmolíš, ùmolí,
ùmolimo, ùmolíte, ùmolē
1402. písmo, n. - letter
1403. fírma, f. - firm
1404. proizvòditi, v. t. ipfv. - to produce, to manufacture
pr. t. proizvodim, proiz-
vodiš, proizvodi, proiz-
vodimo, proizvodíte, pro-
izvode
1404. *proizvesti, v. t. pfv. - to produce, to manufacture
pr. t. proizvedem, proizvè-
deš, proizvede, proizvede-
mo, proizvedete, proizvedu
active. past part. proizveo
155. *věc, conj. - but
1405. ärtikal, m. - article, item
gen. sing. ärtikla
pl. ärtikli
1406. katàlog, m. - catalogue
pl. katàlozi
1407. tržište, n. - market
1408. vòljan, adj. m. - willing
vòljna, f.
vòljno, n.
762. *plácãnje, n. - payment
1409. ròba, f. - merchandise
1410. pòšto, conj. - after, once; because,
since, as
- how much
- *pòšto, adv. - disposal; humor, mood
1411. raspoložénje, n. - fan
1412. ventilátor, m. - mostly, mainly
1413. màhom, adv. - keep, stop
688. *drží(te), 2nd pers. sing. &
pl. of imperative of
"držati"
- *jeftìniji, adj. m. (comparative) - cheaper
jeftìnija, f.
jeftìnije, n.

DAILY UNIT III

PRVI DEO

DIJALOG BROJ 3

U Američkoj ambasadi u
Beogradu (nastavak)

PART I

DIALOGUE NO. 3

In the American Embassy
in Belgrade (continued)

1. Smit: Interesuje me (da znam) ko je ko u našoj ambasadi.

Trgovački ataše: Upoznaću vas sa svima našima (sa svima našim diplomata) na sledećem prijemu u ambasadi.

2. Smit: Budite tako dobri (ljubazni) pa mi bar(em) sada kažite šta ko ovde radi.

T.a.: Molim. Za moju dužnost već znate. Ja se bavim trgovačkim odnosima između dveju zemalja.

3. Smit: Vaša dužnost nije laka s obzirom na to da je jugoslovenska trgovina u državnim rukama.

1. Smith: It interests me (to know) who is who in our Embassy.

Commercial attaché: I will introduce you to all our people (diplomats) at the next reception at the Embassy.

2. Smith: Be so kind as to tell me now at least who is working (on) what.

C.a.: All right. About my duty you already know. I am busy with the commercial relations between the two countries.

3. Smith: Your duty is not easy in view of the fact that Jugoslav trade (commerce) is in the hands of the government.

T.a.: Ja mislim da će Jugoslavija morati postepeno da predje na privatnu trgovinu.

4. Smit: Daj Bože! S kim vi imate posla sa jugoslovenske strane?

T.a.: Najviše sa njihovim Ministarstvom spoljne trgovine.

5. Smit: Ko je iz njihovog (njihova) ministarstva nadležan za moju stvar?

T.a.: Upoznaću vas i sa njim.

6. Smit: Ko vama pomaže u ambasadi?

T.a.: Ja svoj posao obavljam sam, ali imam jednu daktilografinju. Njena (njezina) soba je odmah do moje.

7. Smit: Ko se još od naših bavi privrednim poslovima?

T.a.: Imamo svoga (svog) finansiskog atašea i (jednog) atašea za poljoprivredu.

8. Smit: Ko se bavi vojnim stvarima?

T.a.: Pukovnik Strong je vojni izaslanik (ataše). Njegova soba je do ambasadorove.

9. Smit: Ima li on svojih pomoćnika?

T.a.: Ima. To su naš vazduhoplovni ataše i naš pomorski ataše.

C.a.: I think that Yugoslavia will be forced to switch gradually to private business.

4. Smith: Let's hope so! (God grant!) With whom do you have to do on the Yugoslav side?

C.a.: Mostly with their Ministry of Foreign Commerce.

5. Smith: Who in their ministry is competent for my business?

C.a.: I'll introduce you to him too.

6. Smith: Who is helping you in the Embassy?

C.a.: I do my work alone, but I have a secretary (typist). Her room is right next to mine.

7. Smith: Who else of our people attends to economic matters?

C.a.: We have our financial attaché and an agricultural attaché.

8. Smith: Who attends to military matters?

C.a.: Colonel Strong is the Military attaché. His room is next to the Ambassador's.

9. Smith: Does he have any assistants of his own?

C.a.: He has. They are our air attaché and our naval attaché.

10. Smit: Imamo li svoga (svog) atašea za štam-pu?

T.a.: Nemamo. Taj posao radi jedan od naših sekretara.

10. Smith: Do we have a (our) press attaché?

C.a.: We don't. That work is performed by one of our secretaries.

11. Smit: Ko se sve u ambasadi bavi čisto diplomatskim poslovima?

T.a.: Za to imamo ambasadora, savetnika, jednog prvog sekretara, dva druga, i dva treća sekretara i tri pisara.

11. Smith: Who are all the people in the Embassy who attend to diplomatic affairs proper?

C.a.: For that we have the ambassador, the counselor, one first secretary, two second and two third secretaries, and three attachés.

DRUGI DEO

PART II

GRAMATIČKA ANALIZA BR. 3

GRAMMAR ANALYSIS NO. 3

PAR. 182 - REVIEW OF DECLENSIONS OF POSSESSIVE PRONOUNS

Serbo Croatian possessive pronouns are adjectival pronouns (see par. 26-2) and their declension endings are the same as the declension endings of definite adjectives (see par.163).

Review par. 59, 60, 132 & 133 in which the use of possessive pronouns is described.

The full declensions of possessive pronouns follow:

1. - POSSESSIVE PRONOUNS DENOTING POSSESSION OF THE FIRST PERSON SINGULAR

C A S E	S I N G U L A R			P L U R A L			
	GENDER OF THE THING POSSESSED						
	masculine	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine	
N	moj	moje	moja	moji	moja	moje	
G	mojer(a), moγ(a)	moje		м	о	ј и х	
D	mojem(y), мом(e)	mojoj		м	о	ј и м (а)	
A	mojer(a), moγ(a)	moje	moju	moje	moja	moje	
V	moj	moje	moja	moji	moja	moje	
I	м	о	ј и м	мојом	м	о	ј и м (а)
L	mojem(y), мом(e)	mojoj		м	о	ј и м (а)	

2.- POSSESSIVE PRONOUNS DENOTING POSSESSION OF THE SECOND PERSON SINGULAR

C A S E	S I N G U L A R			P L U R A L		
	GENDER OF THE THING POSSESSED					
	masculine	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine
N	твој	твоје	твоја	твоји	твоја	твоје
G	твојег(а), твог(а)		твоје	т в о ј и х		
D	твојем(у), твог(а)		твојој	т в о ј и м (а)		
A	твојег(а) твог(а)	твоје	твоју	твоје	твоја	твоје
V	-	-	-	-	-	-
I	т в о ј и м		твојом	т в о ј и м (а)		
L	твојем(у), твог(а)		твојој	т в о ј и м (а)		

3.- POSSESSIVE PRONOUNS DENOTING POSSESSION OF THE THIRD PERSON SINGULAR MASCULINE

N	његов	његово	његова	његови	његова	његове
G	његовог(а)		његове	његових		
D	његовом(е)		његовој	његовим(а)		
A	његовог(а)	његово	његову	његове	његова	његове
V	-	-	-	-	-	-
I	његовим		његовом	његовим(а)		
L	његовом(е)		његовој	његовим(а)		

4.- POSSESSIVE PRONOUNS DENOTING POSSESSION OF THE THIRD PERSON SINGULAR FEMININE

N	њен њезин	њено њезино	њена њезина	њени њезини	њена њезина	њене њезине
G	њеног(а) њезиног(а)		њене њезине	њених њезиних		
D	њеном(е) њезином(е)		њеној њезиној	њеним(а) њезиним(а)		
A	њеног(а) њезиног(а)	њено њезино	њену њезину	њене њезине	њена њезина	њене њезине
V	-	-	-	-	-	-
I	њеним њезиним		њеном њезином	њеним(а) њезиним(а)		
L	њеном(е) њезином(е)		њеној њезиној	њеним(а) њезиним(а)		

5.- POSSESSIVE PRONOUNS DENOTING POSSESSION OF THE FIRST PERSON PLURAL

N	наш	наше	наша	наши	наша	наше
G	нашег(а)		наше	наших		
D	нашем(у)		нашој	нашим(а)		
A	нашег(а)	наше	нашу	наше	наша	наше

	masculine	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine
V	наш	наше	наша	наши	наша	наше
I	нашим		нашом	нашим (а)		
L	нашем (у)		нашој	нашим (а)		
6.- THE POSSESSIVE PRONOUNS "НАШ" m, "НАША" f, "НАШЕ" n WHICH DENOTE POSSESSION OF THE SECOND PERSON PLURAL ARE DECLINED LIKE "НАШ", "НАША", "НАШЕ".						
7.- POSSESSIVE PRONOUNS DENOTING POSSESSION OF THE THIRD PERSON PLURAL						
N	ЊИХОВ ЊИН	ЊИХОВО ЊИНО	ЊИХОВА ЊИНА	ЊИХОВИ ЊИНИ	ЊИХОВА ЊИНА	ЊИХОВЕ ЊИНЕ
G	ЊИХОВОГ (а) ЊИНОГ (а)		ЊИХОВЕ ЊИНЕ	ЊИХОВИХ ЊИНИХ		
D	ЊИХОВОМ (е) ЊИНОМ (е)		ЊИХОВОЈ ЊИНОЈ	ЊИХОВИМ (а) ЊИНИМ (а)		
A	ЊИХОВОГ (а) ЊИНОГ (а)	ЊИХОВО ЊИНО	ЊИХОВУ ЊИНУ	ЊИХОВЕ ЊИНЕ	ЊИХОВА ЊИНА	ЊИХОВЕ ЊИНЕ
V	-	-	-	-	-	-
I	ЊИХОВИМ ЊИНИМ		ЊИХОВОМ ЊИНОМ	ЊИХОВИМ (а) ЊИНИМ (а)		
L	ЊИХОВОМ (е) ЊИНОМ (е)		ЊИХОВОЈ ЊИНОЈ	ЊИХОВИМ (а) ЊИНИМ (а)		
8.- REFLEXIVE - POSSESSIVE PRONOUNS						
N	свој	своје	своја	своји	своја	своје
G	својег (а), свог (а)		своје	својих		
D	својем (у), свом (е)		својој	својим (а)		
A	својег (а) свог (а)	своје	своју	своје	своја	своје
V	-	-	-	-	-	-
I	својим		својом	својим (а)		
L	својем (у), свом (е)		својој	својим (а)		

Notes: 1.- If any of the possessive masculine singular pronouns is used with an inanimate noun, its accusative is the same as the nominative:

- (6) Ја обављам сам свој посао, али имам једну дактилографкињу.
 Волите ли ви мој капут?
 Do you like my coat?
 Ја ћу купити твој аутомобил.
 I will buy your automobile.
 Ко је купио његов стари аутомобил?
 Who bought his old automobile?
 Ко је видео њен нови аутомобил?
 Who saw her new automobile?
 Волите ли ви наш нови аутомобил?
 Do you like our new automobile?

Мој отац жели да купи ваш стари аутомобил.
My father wants to buy your old automobile.
Ко жели да купи њихов стари аутомобил?
Who wants to buy their old automobile?

2.- The possessive pronouns "његов", "њен (њезин)" and "њихов (њин)" are also used with the declension endings of indefinite adjectives:

(5) Ко је из њихова министарства надлежан за моју ствар?

3.- The short and long forms of possessive pronouns are used according to par. 163-2:

- (1) Упознаћу вас са свима нашима (свима нашим) на следећем пријему у амбасади.
(7) Имамо свога (свог) финансиског аташеа и аташеа за пољопривреду.
(10) Имамо ли свог (свога) аташеа за штампу?

Other examples:

- (1) Интересује ме ко је ко у нашој амбасади.
(2) За моју дужност већ знате.
(3) Ваша дужност није лака.
(4) Највише са њиховим Министарством спољне трговине.
(6) Њена (Њезина) соба је одмах до моје.
(7) Ко се још од наших бави привредним пословима?
(8) Његова соба је до амбасадорове.
(9) Има ли он својих помоћника?
(9) То су наш ваздухопловни аташе и наш поморски аташе.
(10) Тај посао ради један од наших секретара.

TREĆI DEO

PART III

GRAMATIČKE VEŽBE BROJ 3

GRAMMAR EXERCISES NO. 3

Translate into the Serbo Croatian the following sentences:

My grandfather and my grandmother are old.
My suit is hanging on the rack.
Are thy father and thy mother young?
Is that pen on the table thine?
Is Peter his brother?
Is Mary his sister?
Did you receive his letter?
Her brother is my friend?
Her sister is a very pretty girl.
Her child is very quiet.
Our father and our mother are in Europe.
Where are your grandfather and your grandmother?
Did their father and their grandmother come back?

My parents are not at home.
Are your parents at home?
Aren't their parents at home?
Are you afraid of my father? - I am not afraid of your father,
but I am afraid of my father.
Did you write to his father? - No, I have not written to his
father, but to his mother.
Do you have her book? - No, I do not have her book, but mine.
Are you writing with my pen? - No, I am writing with my pen.
Are you writing in her notebook? - No, I am not writing in
her notebook, but in mine.
What did you talk about with my sister?
When were you last with your father?
Do you live in your (own) house? - No, we do not live in our
(own) house, but in the house of a friend of ours.
I do not want to leave before I see my mother.
Why did you come to school without your books?
I promised (to) my parents to study diligently.
Good children obey and respect their parents.
Did you come in your automobile or in hers?
I forgot all my books at home.
Did he finish his homework?
Did you finish your homeworks?
There is no light in their classroom.
Where does she buy her dresses?
Where did she buy her new dress?
We have our own house.
His own parents do not like him.
All my brothers and sisters have their own houses.
All my brothers and sisters live in their own houses.
I comb my hair by myself.
This child does not remember his parents.
When I was in Europe with my father and mother I was a child
and I do not remember anything I saw there.

ČETVRTI DEO

PART IV

PITANJA NA LEKCIJE VIII i IX

QUESTIONS ON LESSONS
VIII AND IX

(Students are required to prepare their oral answers to these questions by reviewing Lesson XIII, Daily Unit IV and Lesson IX, Daily Unit I.)

1. Da li je glavni kuvar obično kuvar ili kuvarica?
2. Zašto domaćica baca otpatke od jela u kantu za đubre?
3. Šta domaćica stavlja u tegle?
4. Šta domaćica stavlja u kutije?
5. Šta domaćica stavlja u flaše?
6. Iz čega pijete vodu?
7. Iz čega pijete kafu?
8. Šta domaćica stavlja najpre na sto kad postavlja sto?
9. Da li vi brišete usta stolnjakom?

10. Šta domaćica čini sa ostacima od jela?
11. Šta služavka nosi na poslužavniku?
12. Imate li vi sluškinju?
13. Koliko tanjira vi polomite kad pomažete ženi da pere sudove?
14. Da li vi umete dobro da kuvate?
15. U šta se najviše stavlja(ju) so i biber?
16. Da li stolovi u našoj učionici imaju fijke?
17. Kad ljudi nose kecelje?
18. Šta domaćica kaže gostima kad je ručak gotov?
19. Koje je boje plafon u našoj učionici?
20. Da li se vi žalite da je srpskohrvatski jezik težak?
21. Da li je za čoveka isto toliko važno kao i za ženu da se odeva lepo?
22. Da li je za devojku interesantan razgovor o udaji?
23. Šta kažete kad osećate da ste krivi što ste nekom nešto učinili?
24. Šta kažete kad neko učini nešto što nije lepo?
25. Da li se u sabiranju dodaje ili oduzima?
26. Šta treba buduća domaćica da nauči ako želi da joj brak bude srećan?
27. Šta najviše volite da jedete?
28. Šta znači "iako", a šta (znači) "i ako"?
29. Šta znači "Meni baš to nije jasno"?
30. Ko je kazao "Mislím, dakle postojím"?

NEW IDIOMS

S obzirom na to.....	- In view of that.....
S obzirom na to da.....	- In view of the fact that.....
Bez obzira na to.....	- Regardless of that.....
Uzeti u obzir.....	- Taking into consideration.....
On nema nikakvih obzira prema njoj.	- He has no regard for her.
On živi na strani.	- He lives abroad.
Ja sam sve učinio sve sa svoje strane.	- I have done everything on my part.
Pozdravite ga i s moje strane.	- Give him my regards.
Šala na stranu!	- No kidding! (All joking aside)

PETI DEO

PART V

VEŽBA IZ PREVODJENJA BROJ 3

TRANSLATION EXERCISE NO. 3

In the American Embassy

Smith is interested to know who works on what in the American Embassy in Belgrade. The Commercial attaché promised to introduce him to the American diplomats at the next Em-

bassy reception.

The duty of a commercial attaché is to take care of the commercial relations between his country and a foreign country. The American Commercial attaché in Belgrade said he thought that Yugoslavia would have to go back to private trade. He is going to acquaint Smith with the person in the Yugoslav Ministry of Foreign Commerce, who is competent for the kind of business Smith wants to do in Yugoslavia.

The commercial attaché, the financial attaché and the agricultural attaché attend to the economic affairs (posao) of the Embassy. They are assisted by their secretaries (typists).

The military attaché, the air attaché and the naval attaché take care of military matters.

The ambassador, the counselor, the secretaries and the attachés take care of the diplomatic affairs proper.

ŠESTI DEO

REČNIK BROJ 3

PART VI

VOCABULARY NO. 3

1414. diplomata, f.	- diplomat
5. *būdi(te), 2nd pers. sing. & pl. of the imperative of "biti"	
1415. bār(em), adv.	- at least
1416. dúžnost, f.	- duty
1417. òdnos, m.	- relation, relationship
1339. *òbzir, m.	- consideration
1418. tr̃govina, f.	- trade, commerce
1419. pòstepen, adj. m.	- gradual
pòstepena, f.	
pòstepeno, n.	
1420. ministàrstvo, n.	- ministry
1421. spòljni, adj. m.	- external, foreign
spòljna, f.	
spòljno, n.	
1422. nàdležan, adj. m.	- competent; in charge of

- nádležna, f.
nádležno, n.
1423. daktilògrafkinja, f. - (female) typist
1424. priyvredni, adj.m. - economic
privredna, f.
privredno, n.
1425. finansi je, f.pl.t. - finances
1426. poljoprivredni, adj.m. - agricultural
poljoprivredna, f.
poljoprivredno, n.
1427. ambàsador, m. - ambassador
1428. izàslānik, m. - delegate
pl. izàslānici
1429. vāzduhoplōvni, adj.m. - air
vāzduhoplōvna, f.
vāzduhoplōvno, n.
1430. pòmorski, adj.m. - naval
pòmorska, f.
pòmorsko, n.
1431. štāmpa, f. - press
1432. sekretār, m. - (diplomatic) secretary
1433. sávetnik, m. - counselor; advisor
1434. pisār, m. - clerk; (diplomatic)
attache

PRVI DEOPART IDIJALOG BROJ 4DIALOGUE NO. 4Smit posećuje PetrovićeveSmith visits the Petrović family

1. Marko Petrović: A kad ste stigli gospodine Smita?

1. Mark Petrović: And when did you arrive, Mr. Smith?

Smit: Stigao sam tek sinoć.

Smith: I arrived only last night (yesterday evening).

2. M.P.: Milo mi je što ste došli kod nas čim ste došli.

2. M.P.: I am glad that you came to us as soon as you arrived.

Smit: Znao sam, obećao sam vašem sinu u Americi da ću vas posetiti čim stignem ovamo.

Smith: You know, I promised your son in America that I would call on you as soon as I arrived here.

3. M.P.: Hvala vam. Pa kako je moj sin onamo?

3. M.P.: Thank you. And how's my son there?

Smit: Dobro je, ali je toliko zaposlen da ne stiže da vam se javlja tako često.

Smith: He is well, but he is so busy that he doesn't find time to write you often.

4. M.P.: Znam ja kako je onamo u Americi. Ljudi mnogo rade.

4. M.P.: I know how it is over there in America. People work hard.

Smit: Međutim, on se mnogo brine za vaše zdravlje. Kako vam je sada?

Smith: However, he is much worried about your health. How are you now?

5. M.P.: Moj mlađji sin, koji živi ovde sa mnom, još (u-vek) se nada da ću ja ozdraviti, ali...

5. M.P.: My younger son, who lives with me here, is still hoping that I will recover, but...

Smit: Vi ste još mlad čovek i ja verujem da vi možete da se izlećite.

Smith: You are still a young man, and I believe that you can be cured?

6. M.P.: Istina (je), pre mesec dana ja sam se osećao još gore.

6. M.P.: It's true, a month ago I felt even worse.

Smit: Eto vidite! Samo treba

Smith: You see! Only, you

da se dobro pazite dok
(ne) ozdravite.

7. M.P.: Da se izlečim, treba mi više toplote, dok je ovde vrlo hladno.

Smit: Znam. Sin vam je poslao po meni jedan topao zimski kaput i još neke stvari.

8. M.P.: Drago mi je za kaput, ali još više se radujem što vidim da moj sin misli na mene.

Smit: Sin vam je poslao još i nešto novaca. (Stari Petrović briše suze.).

9. Smit: (posle kratkog ćutanja): Vi imate još jednog sina i jednu ćerku, zar ne?

M.P.: Da, Ćerka je otišla da kupi nešto. Odmah će da se vrati.

10. Smit: A gde vam je sin? Želim da govorim (još) i sa njime.

M.P.: Još se nije vratio s posla. Mora da je još (uvek) u kancelariji.

11. Smit: Nadam se da će se on vratiti dok sam ja još ovde.

M.P.: A ja se nadam da vi nećete otići. dok ne razgovarate sa njime.

have to take good care of yourself until you get well.

7. M.P.: In order to be cured, I need more warmth, while it's so cold here.

Smith: I know. Your son sent you by me a warm winter coat and also some other things.

8. M.P.: I'm glad for the coat, but I (rejoice) am even more happy because I see that my son thinks of me.

Smith: Your son also sent you some money. (The old Petrović wipes away his tears.).

9. Smith: (after a short silence): You have another (one more) son and a daughter, haven't you?

M.P.: Yes. My daughter went to buy something. She will come back right away.

10. Smith: And where is your son? I wish to speak with him too.

M.P.: He hasn't come back from work yet. He must be still in his office.

11. Smith: I hope that he will come back while I am still here.

M.P.: And I hope that you won't leave until you have talked with him.

PAR. 183 - THE CONJUNCTIONS "ЧИМ", "ТЕК ШТО" & "ДОК"

1.- "чим" is a conjunction of time with the meaning "as soon as". "чим" requires verbs in the perfective aspect.

(2) Мило ми је што сте дошли код нас чим сте стигли.

(2) Знате, обећао сам вашем сину у Америци да ћу вас посетити чим стигнем овамо.

Вечераћемо, чим спремиш вечеру.

We will dine, as soon as you prepare the dinner.

Отишао је у кревет, чим је вечерао.

He went to bed as soon as he had finished his supper.

Note: "чим" is sometimes replaced by "тек што", but it is the commoner of the two in all cases. And only "чим" can be used to translate "as soon as" when the sense of the sentence does not assure the hearer that the action of the main clause has actually been accomplished.

If a subordinate clause of time introduced by "тек што" precedes the main clause, the latter is usually connected to it by the conjunction "а" ("а већ"). The meaning of "тек што...а (а већ)" is "no sooner...than".

Тек што сам легао, а већ морам да устанем.

No sooner Have I gone to bed than I have to get up.

"Тек што" or "тек" is often used as an adverb meaning "only", "just", "hardly":

(1) Стигао сам тек синоћ.

2.- "док" (or "докле") is a conjunction of time which is used:

a) In a sense corresponding to English "till" or "until".

If the main clause states directly or indirectly that something should not be undertaken before the subordinate action begins, the subordinate temporal clause must begin with "док не" (докле не) and not with "док" (докле). In this case the meaning of "док не" is equal to "пре него што" (see par. 181) and the main clause is usually negative:

(11) А ја се надам да ви нећете отићи док не разговарате са њиме.

Ви не треба да излазите док не научите своју лекцију.
You should not go out until you learn your lesson.

In other cases "док" (докле) may be used with or without

"не" (док не, докле не) without changing the meaning of the sentence:

- (6) Само треба да се добро пазите док (не) оздравите.
Чекаћу док се Марко (не) врати.
I will wait until Marc comes back.
Учићу док (не) научим.
I will study till I learn.

b) In a sense rendered by English "while" or "as long as", and requiring verbs in the imperfective aspect.

- (11) Надам се да ће се он вратити док сам ја још овде.
Ја не волим да слушавам радио док учим.
I do not like to listen to the radio while I am studying.
Док су браћа живела у љубави, било им је добро.
As long as the brothers lived in love, it was good for them.

Note: "Док" is sometimes used as a conjunction of cause meaning "whereas" or "since":

- (7) Да се излечим, треба ми више топлоте, док је овде врло хладно.
Док није дошао до сада значи да неће уопште доћи.
Since he has not come by now it means he will not come at all.

PAR. 184 - THE CONJUNCTION "ДА"

Par. 41 explained the use of the conjunction "да" in to order to avoid the use of the infinitive. Besides that function this conjunction has others:

a) "Да" is used to introduce a subordinate clause after all verbs of saying, believing, hearing, seeing, commanding, wishing and other similar verbs. In this function the English counterpart of "да" is "that".

- (2) Знате, обећао сам вашем сину у Америци да ћу вас посетити.
(5) Мој млађи син још се нада да ћу ја оздравити.
(5) Ја верујем да ви можете да се излечите.
(8) Драго ми је за капут, али још више се радујем што видим да мој син мисли на мене.
(10) Желим да говорим и са њиме.
(11) Надам се да ће се он вратити док сам ја још овде.
(11) А ја се надам да ви нећете отићи док не разговарате са њиме.

b) To express result with "that" as its English counterpart:

(3) Добро је, али је толико запослен да не стиже да вам се јавља често.

Уморан сам да једва стојим на ногама.

I am so tired that I can hardly stand on my feet.

o) To express purpose with the English counterparts "that", "in order to", or simply the infinitive:

(9) Њерка је отишла да купи нешто.

PAR. 185 - THE ADVERB "ЈОШ"

1.- "Још" as an adverb of degree may mean "still"; "even":

(6) Истина је, пре месец дана ја сам се осећао још горе.

(8) Драго ми је за капут, али још више се радујем што видим да мој син мисли на мене.

2.- "Још" may also be an adverb of time meaning "still" or "yet":

(5) Мој млађи син још (увек) се нада да ћу ја оздравити, али.....

(10) Још се није вратио с посла. Мора да је још (увек) у канцеларији.

(11) Надам се да ће се он вратити док сам ја још овде.

Note: "Још" with "увек" (always) is more emphatic.

3.- "Још" as an adverb of quantity means "more": English "another", in the meaning "one more", is rendered by "још један", "још једна", "још једно":

(9) Ви имате још једног сина и једну њерку, зар не? У фијоци има само још две оловке.

There are only two more pencils in the drawer.

Молим вас још једну чашу вина.

Another glass of wine, please.

Дајте ми, молим, још два килограма кромпира.

Give me two more kilograms of potatoes.

Note: Other English meanings of "још" as an adverb of quantity can be seen from the following examples in the dialogue:

(7) Син вам је послао по мени један зимски капут и још неке ствари.

(8) Син вам је послао још и нешто новаца.

(10) Желим да говорим још и са њиме.

Translate into Serbo Croatian the following sentences:

As soon as I get up, I wash myself and then I shave myself.
As soon as I have finished this school I will go to Europe.
I will tell him as soon as he comes.
I have hardly finished one school and I have to go to another.
I have just come and I have to leave.
I only touched him and he woke up.
You have just drunk a glass and you are asking for another.
As soon as I come home I begin to study.
As soon as I came home I began to study.
As soon as I came home I went to bed.
As soon as he is ready, he will come back.
As soon as I fell asleep I had to get up.
As soon as I saw him, I recognized him.
I will wait till he comes back.
I do not listen to the radio while I am studying.
He does not like to talk while he is working.
I do not smoke while I am writing.
You ought not to smoke while you are sick.
You ought not to smoke till you get well.
I saw an accident while I was walking in the street.
He waited until I had finished all my work.
Since he hasn't come in time he won't come at all.
As long as he was studying he progressed, but now he does not progress because he is not studying.
You have just come and you want to leave.
As long as a man protects himself, God, too, is protecting him.
I can't go to bed before I have finished this.
I thought you knew her.
He promised me to come before nine o'clock.
He told me his mother was sick.
I want to see you tomorrow.
I believe he didn't know you were coming.
I ordered him to study more.
I heard your parents were coming back.
I have to study so much that I can't go out.
We came to school to study and to learn a foreign language.
He went to San Francisco to see his sick father.
I have not yet found my book.
Our guests are still here.
This is a still more difficult examination than the last one.
My father is old, but your father is older still.
Give me one more glass of wine.
Give me another bottle of wine.
Give me two more bottles of wine.
I have never yet seen him.

ČETVRTI DEO

PART IV

ŠTIVO

READING TEXT

Mere

Mera za dužinu je metar i ima sto santimetara. Metar iznosi oko trideset i devet palaca. Kilometar ima hiljadu metara. To je nešto manje od dve trećine milje.

Mera za površinu je kvadratni metar. Hektar ima deset hiljada kvadratnih metara. Hektar je oko dva i po jutra (zemlje).

Mera za zapreminu je kubni metar. U kubnom metru ima oko trideset i pet kubnih stopa.

Mera za težinu je kilogram i on ima hiljadu grama. Kilogram iznosi dve funte i jednu desetinu. Tona je hiljadu kilograma ili dve hiljade dve stotine i četiri funte.

Mera za tečnost je litar. On iznosi oko jedan kvart. Kvart iznosi tačno 1,05 litra.

PETI DEO

PART V

PITANJA NA ŠTIVO

QUESTIONS ON THE
READING EXERCISE

1. Kako se zove mera za dužinu?
2. Koliko santimetara ima u metru?
3. Koliko palaca iznosi metar?
4. Kako se zove hiljadu metara?
5. Koliko iznosi jedan kilometar u miljama?
6. Kako se zove mera za površinu?
7. Koliko kvadratnih metara ima u hektaru?
8. Koliko jutara iznosi hektar?
9. Šta je kubni metar?
10. Koliko kubnih stopa iznosi kubni metar?
11. Šta je kilogram?
12. Koliko grama ima u kilogramu?
13. Koliko funti iznosi kilogram?

14. Koliko kilograma ima u toni?
15. Koliko funti iznosi tona?
16. Kako se zove mera za tečnost?
17. Koliko litara ima u kvartu?
18. Kolika je površina Sjedinjenih američkih država?
19. Kolika je vaša težina?
20. Kolika je zapremina naše učionice?

ŠESTI DEO

PART VI

VEŽBA IZ PREVODJENJA BROJ 4

TRANSLATION EXERCISE NO. 4

Smith pays a visit to the Petrović family

Before he left America, Smith had promised a certain Petrović there that he would visit his father as soon as he arrived in Belgrade. And so, no sooner had he arrived than he went (already) to see old Petrović.

Mark Petrović lives (together) with his younger son and a daughter. He is a very ill man. Nevertheless, his son in Belgrade is still hoping that he will recover soon. Mark Petrović was very anxious (mnogo želeti) to know how his son in America was. "He is so busy that he does not have time enough to write you often", said Smith. And yet, the son in America had not forgotten his father and had sent him by Smith a warm winter coat and also some money. The old man listened to Smith with tears in his eyes. He was glad to get the coat, but he rejoiced even more because he saw that his son had not forgotten him.

Smith wanted also to speak to the young Petrović.

SEDMI DEOREČNIK BROJ 4PART VIIVOCABULARY NO. 4

1435. tĕk, conj. - only, just, ...
 1435.*tĕk(štò), conj. - as soon as
 1435.*tĕk(štò)...a(věć), adj. - no sooner ... than
 1436. zàposlen, adj.m. - busy
 zàposlena, f.
 zàposleno, n.
 1437. zdràvlje, n. - health
 1438. òzdraviti, v.i.pfv. - to recover
 pr.t.òzdravim, òzdraviš,
 òzdravī, òzdravīmo, òzdra-
 vīte, òzdravē
 1438.*òzdravljati, v.i.ipfv. - to recover, to get well
 pr.t.òzdravljam, òzdravljaš
 òzdravlja, òzdravljamò,
 òzdravljate, òzdravljaju
 1439. izlĕčiti(se), v.t.&r.pfv. - to cure...(to be cured)
 pr.t.izlĕčim, izlĕčiš,
 izlĕči, izlĕčimo, izlĕčite,
 izlĕčē
 1439.*lĕčiti(se), v.t.&r.ipfv. - to cure, to heal
 pr.t.lĕčim, lĕčiš, lĕči,
 lĕčimo, lĕčite, lĕče
 1440. gòri, adj.m. (comparative) - worse
 gòra, f.
 gòre, n.
 1441. toplòta, f. - heat, warmth
 1442. sùza, f. - tear
 1443. kancelàrija, f. - office
 1444. mèra, f. - measure
 1445. dužina, f. - length
 1446. pàlac, m. - inch
 gen. sing. pàlca
 pl. pàlci
 1447. sàntimetar, m. - centimeter
 gen. sing. sàntimetra
 pl. sàntimetri
 1288.*iznòsiti, v.t.ipfv. - to amount
 pr.t.iznosim, iznosiš,
 iznosi, iznosimo, iznosite
 iznose
 1288.*izneti, v.t.pfv. - to amount
 pr.t.izněsem, izněseš,
 izněse, izněsemo, izněsete,
 izněsu
 1448. kilòmetar, m. - kilometer
 gen. sing. kilòmetra
 pl. kilòmetri
 1449. površina, f. - surface area

1450. kvadratni, adj.m. kvadratna, f. kvadratno, n.	- square
1451. hektar, m. 34. *jütro, n.	- hectare - acre
1452. zapremina, f.	- volume
1453. kübni, adj.m. kübna, f. kübna, n.	- cubic
1454. stopa, f.	- foot
1455. težina, f.	- weight
1456. gram, m., pl. gramovi	- gram
1457. funta, f.	- pound
1458. tečnost, f.	- liquid
1459. kvart, m. gen.pl. kvārātā	- quart

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: JUL 2002
Preservation Technologies
A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION
111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

NOV.-DEC. 1987

LIBRARY OF CONGRESS

00026350669